

Č.j.: S 127/04-3210/05-OHS

V Brně dne 20. dubna 2005

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže ve správním řízení č.j. S 127/04 zahájeném dne 12. srpna 2004 z vlastního podnětu podle § 18 odst. 1 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení, ve znění pozdějších předpisů (správní řád), ve spojení s §§ 1 odst. 4, 20a, 21 a 21a zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, v platném znění, s účastníkem řízení, kterým je společnost ČESKÝ TELECOM, a.s., se sídlem Olšanská 55/5, 130 34 Praha 3, IČ 60193336, ve správní řízení zastoupená Mgr. Tomášem Skoumalem, bytem Jablonecká 716/7, Praha 9 Prosek, na základě plné moci ze dne 3. září 2004, ve věci porušení ustanovení článku 82 Smlouvy o založení Evropského společenství, vydává toto

r o z h o d n u t í :

1. Společnost ČESKÝ TELECOM, a.s., se sídlem Olšanská 55/5, 130 34 Praha 3, IČ 60193336 tím, že uplatňuje:
 - A. cenové plány HOME MAXI, HOME MAXI PLUS, BUSINESS STANDARD PLUS, BUSINESS MAXI, BUSINESS MAXI PLUS, ISDN2 BASIC, ISDN2 STANDARD (od 1. května 2004 nabízený pod názvem Business Standard), ISDN2 STANDARD PLUS, ISDN2 MAXI, ISDN2 MAXI PLUS, ISDN30 STANDARD (od 1. května 2004 nabízený pod názvem Business Standard),
v rámci kterých je zákazníkům v každém zúčtovacím období poskytována jako součást pravidelné měsíční platby za používání telefonní stanice finanční částka ve formě hovorového kreditu, do jehož výše je cena za uskutečněné hovory součástí cenového plánu a předmětné hovory nejsou zákazníkům účtovány zvlášť; a
 - B. cenové plány HOME INTERNET (od 1. ledna 2004 nabízený pod názvem Internet 780), Business 100, Business 300, Business 500, Business 100 ISDN (od 1. května 2004 nabízený pod názvem Business 100), Business 300 ISDN (od 1. května 2004 nabízený pod názvem Business 300), Business 500 ISDN (od 1. května 2004 nabízený pod názvem Business 500), Telefon 120, Telefon 240, Telefon 70, Business 60, ISDN ADSL, Telefon a Internet 90+300, Telefon a Internet 180+660, Business Internet (od 1. května 2004 nabízený pod názvem Internet Business 600), ISDN2 Internet 600 (od 1. května 2004 nabízený pod názvem Internet Business 600), ISDN2 Internet 780,
v rámci kterých jsou zákazníkům v každém zúčtovacím období poskytovány jako součást pravidelné měsíční platby za používání telefonní stanice volné minuty, do

jejichž výše je cena za uskutečněné hovory součástí cenového plánu a předmětné hovory nejsou zákazníkům účtovány zvlášť,

zneužila v době od 1. května 2004 své dominantní postavení na trhu poskytování přístupu do veřejné pevné telekomunikační sítě bytovým stanicím a na trhu poskytování přístupu do veřejné pevné telekomunikační sítě podnikatelským subjektům ve smyslu článku 82 Smlouvy o založení Evropského společenství, když zneužití dominantního postavení ve smyslu článku 82 Smlouvy o založení Evropského společenství spočívá v poskytování slevy z hovorného ve formě hovorového kreditu či volných minut v rámci ceny za používání hlavní telefonní stanice se samostatným nebo s podvojným připojením nebo v rámci ceny za používání přípojky euroISDN2, euroISDN2plus, euroISDN2U či euroISDN30, čímž bez objektivně ospravedlnitelných důvodů dochází k vytváření bariéry pro rozvoj konkurence vázáním služeb na trhu poskytování přístupu do veřejné pevné telekomunikační sítě bytovým stanicím a na trhu poskytování přístupu do veřejné pevné telekomunikační sítě podnikatelským subjektům se službami poskytovanými na trhu poskytování veřejných telefonních služeb určených bytovým stanicím prostřednictvím veřejných pevných telekomunikačních sítí, na trhu poskytování veřejných telefonních služeb určených podnikatelským subjektům prostřednictvím veřejných pevných telekomunikačních sítí, na trhu poskytování přístupu bytovým stanicím ke službám sítě Internet komutovaným připojením veřejnými pevnými telekomunikačními sítěmi, na trhu poskytování přístupu podnikatelským subjektům ke službám sítě Internet komutovaným připojením veřejnými pevnými telekomunikačními sítěmi.

- C. v době od 1. května 2004 cenové plány Telefon Universal dialog a Business Universal dialog, v rámci kterých je pro vnitrostátní hovor stanovena minimální délka hovoru podléhající zpoplatnění na 1 hodinu za cenu 9,90 Kč bez DPH, a v době od 1. září 2004 cenový plán Telefon Volno, v rámci kterého získávají zákazníci během prvních 30 minut provozu volání o víkendech, svátcích a mimo špičku zdarma, a cenový plán Telefon Víkend, v rámci kterého získávají zákazníci během prvních 30 minut provozu volání o víkendech a svátcích zdarma, zneužila své dominantní postavení na trhu poskytování přístupu do veřejné pevné telekomunikační sítě bytovým stanicím a na trhu poskytování přístupu do veřejné pevné telekomunikační sítě podnikatelským subjektům ve smyslu článku 82 Smlouvy o založení Evropského společenství, když zneužití dominantního postavení ve smyslu článku 82 Smlouvy o založení Evropského společenství spočívá v poskytování jednotné sazby za volání dle typu cenového plánu, čímž bez objektivně ospravedlnitelných důvodů dochází k vytváření bariéry pro rozvoj konkurence vázáním služeb na trhu poskytování přístupu do veřejné pevné telekomunikační sítě bytovým stanicím a na trhu poskytování přístupu do veřejné pevné telekomunikační sítě podnikatelským subjektům se službami poskytovanými na trhu poskytování veřejných telefonních služeb určených bytovým stanicím prostřednictvím veřejných pevných telekomunikačních sítí a na trhu poskytování veřejných telefonních služeb určených podnikatelským subjektům prostřednictvím veřejných pevných telekomunikačních sítí.
- D. v době od 1. září 2004 nadstavbové balíčky Volno a Víkend, které mohou zákazníci užívat v kombinaci pouze s cenovými plány Telefon 70, Telefon 120, Telefon 240, Telefon a Internet 90+300, Telefon a Internet 180+660, Internet 780, Telefon Universal a Telefon Universal dialog, zneužila své dominantní postavení na trhu poskytování přístupu do veřejné pevné telekomunikační sítě bytovým stanicím ve

smyslu článku 82 Smlouvy o založení Evropského společenství, když zneužití dominantního postavení ve smyslu článku 82 Smlouvy o založení Evropského společenství spočívá v diskriminaci zákazníků užívajících ostatní cenové plány určené pro domácnosti společnosti ČESKÝ TELECOM, a.s., se sídlem Olšanská 55/5, 130 34 Praha 3, IČ 60193336, kteří nemohou nadstavbové balíčky Volno a Víkend využívat.

E. v době od 12. května 2004 u cenových plánů Telefon Universal, Telefon Universal dialog, Business Universal a Business Universal dialog v rámci tzv. „balíčku Internet Expres“ zvýhodněnou cenu za používání hlavní telefonní stanice, zneužila své dominantní postavení na trhu poskytování přístupu do veřejné pevné telekomunikační sítě bytovým stanicím a na trhu poskytování přístupu do veřejné pevné telekomunikační sítě podnikatelským subjektům ve smyslu článku 82 Smlouvy o založení Evropského společenství, když zneužití dominantního postavení ve smyslu článku 82 Smlouvy o založení Evropského společenství spočívá v poskytování slevy za používání hlavní telefonní stanice se samostatným připojením v rámci tzv. „balíčku Internet Expres“, čímž bez objektivně ospravedlnitelných důvodů dochází k vytváření bariéry pro rozvoj konkurence vázáním služeb na trhu poskytování přístupu do veřejné pevné telekomunikační sítě bytovým stanicím a na trhu poskytování přístupu do veřejné pevné telekomunikační sítě podnikatelským subjektům se službami poskytovanými na trhu poskytování přístupu ke službám sítě Internet a přenosu dat za užití širokopásmových technologií xDSL (ADSL) veřejnými pevnými telekomunikačními sítěmi koncovým zákazníkům.

2. Za porušení článku 82 Smlouvy o založení Evropského společenství ukládá Úřad pro ochranu hospodářské soutěže společnosti ČESKÝ TELECOM, a.s., se sídlem Olšanská 55/5, 130 34 Praha 3, IČ 60193336, dle ustanovení § 22 odst. 2 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, v platném znění, pokutu ve výši

210 000 000,- Kč (slovy: dvě stě deset milionů korun českých).

Pokuta je splatná do 15 dnů ode dne nabytí právní moci tohoto rozhodnutí na účet Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže u České národní banky, pobočka Brno, č. účtu 3754-24825-621/0710, konstantní symbol 1148, jako variabilní symbol se uvede kmenová část daňového identifikačního čísla účastníka řízení.

3. Podle ustanovení § 11 odst. 2 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, v platném znění, Úřad pro ochranu hospodářské soutěže jednání popsané pod bodem 1. výroku tohoto rozhodnutí společnosti ČESKÝ TELECOM, a.s. se sídlem Olšanská 55/5, 130 34 Praha 3, IČ 60193336 do budoucna zakazuje.
4. V souladu s ustanovením § 23 odst. 1 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, v platném znění, ukládá Úřad pro ochranu hospodářské soutěže následující opatření k nápravě:
 - ČESKÝ TELECOM, a.s. se sídlem Olšanská 55/5, 130 34 Praha 3, IČ 60193336 je povinen do 90 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí:
 - upravit cenové plány uvedené v bodě 1. A. výroku tohoto rozhodnutí tak, aby nebyla zákazníkům poskytována jako součást pravidelné měsíční platby za používání telefonní stanice finanční částka ve formě hovorového kreditu, do jehož výše je cena za uskutečněné hovory součástí cenového plánu a předmětné hovory nejsou zákazníkům účtovány zvlášť;

- upravit cenové plány uvedené v bodě 1. B. výroku tohoto rozhodnutí tak, aby nebyly zákazníkům poskytovány jako součást pravidelné měsíční platby za používání telefonní stanice volné minuty, do jejichž výše je cena za uskutečněné hovory součástí cenového plánu a předmětné hovory nejsou zákazníkům účtovány zvlášť,
 - ukončit poskytování cenových plánů uvedených v bodě 1. C. výroku tohoto rozhodnutí;
 - umožnit všem koncovým zákazníkům užívajícím cenové plány určené pro domácnosti využívat nadstavbové balíčky Volno a Víkend společnosti ČESKÝ TELECOM, a.s., se sídlem Olšanská 55/5, 130 34 Praha 3, IČ 60193336;
 - ukončit uplatňování zvýhodněné ceny za používání hlavní telefonní stanice u cenových plánů Telefon Universal, Telefon Universal dialog, Business Universal nebo Business Universal dialog v kombinaci se všemi variantami služby Internet Expres.
5. O splnění nápravných opatření obsažených v bodě 4. výroku tohoto rozhodnutí, je ČESKÝ TELECOM, a.s., se sídlem Olšanská 55/5, 130 34 Praha 3, IČ 60193336 povinen písemně informovat Úřad pro ochranu hospodářské soutěže ve lhůtě do 30 dnů po jejich realizaci, nejpozději do 120 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (dále jen „Úřad“) obdržel v únoru roku 2002 řadu stížností zákazníků i ostatních operátorů na cenové plány určené pro domácnosti, drobné podnikatele a zákazníky využívající ISDN připojení zavedené společností ČESKÝ TELECOM, a.s. s platností od 1. února 2002. Předmětem stížností byla zejména skutečnost, že tyto cenové plány obsahují vazbu hovorového kreditu na pravidelný měsíční paušál za pronájem telefonní linky. Na základě těchto stížností zahájil Úřad šetření, v rámci kterého zjistil, že regulované cenové plány (HOME MINI, HOME STANDARD a BUSINESS STANDARD) stanovené cenovým rozhodnutím Českého telekomunikačního úřadu (dále jen „ČTÚ“) č. 01/2002 obsahují vazbu hovorového kreditu na měsíční paušál za pronájem telefonní linky a že v cenovém plánu HOME MINI není umožněna volba operátora. Úřad dále zjistil, že obdobnou strukturu včetně vazby hovorového kreditu na pravidelný měsíční paušál za pronájem telefonní linky mají i **neregulované cenové plány** HOME MAXI, HOME MAXI PLUS, BUSINESS STANDARD PLUS, BUSINESS MAXI, BUSINESS MAXI PLUS, ISDN2 BASIC, ISDN2 STANDARD, ISDN2 STANDARD PLUS, ISDN2 MAXI, ISDN2 MAXI PLUS, ISDN30 STANDARD.

S platností od 1. dubna a 1. května 2003 zavedla společnost ČESKÝ TELECOM, a.s. další neregulované cenové plány, a to Telefon 120, Telefon 120 Plus, Telefon 240, Telefon 240 Plus, Business 100, Business 300, Business 300+50, Business 500, Business 500+100, BUSINESS 100 ISDN, BUSINESS 300 ISDN, BUSINESS 300+50 ISDN, BUSINESS 500 ISDN, BUSINESS 500+100 ISDN, ISDN ADSL. Tyto cenové plány obsahují místo hovorových kreditů v korunách volné minuty pro volání zdarma. Nabízení i využívání cenových plánů Telefon 120 Plus, Telefon 240 Plus, Business 300+50, Business 500+100, Business 300+50 ISDN, Business 500+100 ISDN bylo ukončeno k 31. březnu 2004.

V rámci předběžného šetření Úřad obdržel řadu vyjádření konkurentů společnosti ČESKÝ TELECOM, a.s. při poskytování telekomunikačních služeb veřejnými pevnými telekomunikačními sítěmi – tzv. alternativních operátorů, proběhlo několik jednání

s ČESKÝM TELECOMEM, a.s., na kterých byli zástupci této společnosti seznámeni s výhradami Úřadu zejména k neregulovaným cenovým plánům ČESKÉHO TELECOMU, a.s., především k vazbě hovorových kreditů na pravidelný měsíční paušál. Připomínky Úřad zaslal ČESKÉMU TELECOMU, a.s. také například dopisem ze dne 17. června 2003 (spr. spis šanon č. 2, č.l. 101-102) nebo ze dne 16. září 2003 (spr. spis šanon č. 2, č.l. 107-108). Dopisem ze dne 6. října 2003 se Úřad opakovaně obrátil na ČESKÝ TELECOM, a.s. se žádostí o sdělení, kdy přijme kroky vedoucí k nápravě protisoutěžního stavu. Dopisem ze dne 13. října 2003 společnost ČESKÝ TELECOM, a.s. sdělila Úřadu, že dle jejího názoru je mezi všemi cenovými plány této společnosti přímá vazba a nelze je řešit samostatně, odděleně od cenových plánů regulovaných ČTÚ.

Vzhledem k tomu, že Úřad společnost ČESKÝ TELECOM, a.s. opakovaně upozorňoval, že její neregulované cenové plány obsahují vazbu mezi hovorovým kreditem či volnými minutami a pravidelným měsíčním paušálem, která je způsobilá narušit hospodářskou soutěž, a společnost ČESKÝ TELECOM, a.s. přes opakované výzvy Úřadu k nápravě tohoto protisoutěžního stavu nepřistoupila a dále zaváděla nové cenové plány obsahující obdobnou protisoutěžní skladbu, a to i v době, kdy již byla prokazatelně seznámena s výhradami Úřadu, zahájil Úřad po vyhodnocení výsledků předběžného šetření a všech jednání dne 13. listopadu 2003 z vlastního podnětu se společností ČESKÝ TELECOM, a.s. správní řízení č.j. S 222/03 ve věci možného narušení ustanovení § 11 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů. Účastníkem správního řízení č.j. S 222/03 byla společnost ČESKÝ TELECOM, a.s., se sídlem Olšanská 55/5, 130 34 Praha 3, IČ 60193336 (dále jen „ČESKÝ TELECOM“ nebo „účastník řízení“). Možné porušení zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů, spatřoval Úřad v tom, že společnost ČESKÝ TELECOM uplatňováním cenových plánů HOME MAXI, HOME MAXI PLUS, HOME INTERNET, Telefon 120, Telefon 120 Plus, Telefon 240, Telefon 240 Plus, BUSINESS STANDARD PLUS, BUSINESS MAXI, BUSINESS MAXI PLUS, Business 100, Business 300, Business 300+50, Business 500, Business 500+100, ISDN2 BASIC, ISDN2 STANDARD, ISDN2 STANDARD PLUS, ISDN2 MAXI, ISDN2 MAXI PLUS, ISDN30 STANDARD, Business 100 ISDN, Business 300 ISDN, Business 300+50 ISDN, Business 500 ISDN, Business 500+100 ISDN, ISDN ADSL vytváří bariéru pro rozvoj konkurence při poskytování veřejných telekomunikačních služeb určených domácnostem a podnikatelským subjektům prostřednictvím veřejných pevných telekomunikačních sítí. Předmět tohoto správního řízení byl následně rozšířen i o další cenové plány společností ČESKÝ TELECOM zaváděné v průběhu správního řízení, konkrétně o plány typu Universal či další cenové plány řady Telefon a Business.

Dne 1. května 2004 nabylo účinnosti Nařízení Rady ES č. 1/2003, o provádění pravidel hospodářské soutěže stanovených v člancích 81 a 82 Smlouvy o založení Evropského společenství (dále jen „Nařízení“), které reglementuje způsob aplikace čl. 81 a 82 Smlouvy o založení Evropského společenství (dále jen „Smlouvy o založení ES“) a jež přenáší povinnost aplikovat tyto články na národní soutěžní úřady členských států Evropského společenství. Na základě zákona č. 340/2004 Sb., kterým se mění zákon č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů (zákon o ochraně hospodářské soutěže), a některé další zákony, účinného ode dne 2. června 2004 je národním soutěžním úřadem pro Českou republiku Úřad, který je tak oprávněn aplikovat články 81 a 82 Smlouvy o založení ES v jednotlivých případech, pokud by jednání soutěžitelů mohlo mít vliv na obchod mezi členskými státy ve smyslu těchto článků. Články 81 a 82 Smlouvy o založení ES jsou ustanoveními, která jsou na základě judikatury Evropského soudního dvora přímo aplikovatelná a Úřad dovozuje na základě jejich vyšší právní síly přednostní aplikaci před

zákonem č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů. Zákon č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů, dle kterého bylo zahájeno správní řízení č.j. S 222/03, však neobsahoval ustanovení umožňující přímou aplikaci čl. 81 a 82 Smlouvy o založení ES Úřadem.

S ohledem na tyto skutečnosti, tedy vyšší právní sílu ustanovení čl. 81 a 82 Smlouvy o založení ES než zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů, přímou aplikovatelnost těchto článků, povinnost Úřadu aplikovat tyto články na případy jejich možného narušení, možnou způsobilost jednání ČESKÉHO TELECOMU narušit obchod mezi členskými státy ve smyslu čl. 82 Smlouvy o založení ES a v neposlední řadě se zohledněním práv a právem chráněných zájmů účastníka řízení na spravedlivém projednání této věci, rozhodl Úřad o zastavení správního řízení č.j. S 222/03 bez toho, aby o věci v tomto řízení meritorně rozhodl. Rozhodnutí o meritu věci je předmětem tohoto řízení vedeného Úřadem podle § 18 odst. 1 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení, ve znění pozdějších předpisů (správní řád), ve spojení s §§ 1 odst. 4, 20a, 21 a 21a zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, v platném znění (dále též „zákon“), pro možné porušení čl. 82 Smlouvy založení ES se společností ČESKÝ TELECOM, které bylo Úřadem zahájeno dne 12. srpna 2004.

Možné porušení článku 82 Smlouvy o založení ES spatřuje Úřad v tom, že společnost ČESKÝ TELECOM uplatňováním cenových plánů HOME MAXI, HOME MAXI PLUS, HOME INTERNET, Telefon Universal, Telefon 70, Telefon 120, Telefon 240, Telefon a Internet 90+300, Telefon a Internet 180+600, Internet 780, BUSINESS STANDARD PLUS, BUSINESS MAXI, BUSINESS MAXI PLUS, Business 100, Business 300, Business 500, Business Universal, Business 60, Business Internet, Internet Business 600, ISDN2 BASIC, ISDN2 STANDARD, ISDN2 STANDARD PLUS, ISDN2 MAXI, ISDN2 MAXI PLUS, ISDN30 STANDARD, Business 100 ISDN, Business 300 ISDN, Business 500 ISDN, ISDN ADSL, ISDN2 Universal, ISDN2 Internet 600, ISDN2 Internet 780, Telefon Universal dialog, Business Universal dialog, Telefon Volno, Telefon Víkend, nadstavbových balíčků Volno a Víkend, služby Internet Expres, Internet Expres Start a balíčku Internet Expres vytváří bariéru pro rozvoj konkurence při poskytování veřejných telekomunikačních služeb určených domácnostem a podnikatelským subjektům prostřednictvím veřejných pevných telekomunikačních sítí.

Dopisem ze dne 8. října 2004 oznámil Úřad zástupci účastníka řízení, že s přihlédnutím ke skutečnosti, že Úřad doposud neobdržel všechny podklady vyžádané od účastníka řízení a k povinnosti Úřadu plynoucí z Nařízení, a to informovat nejpozději 30 dnů před přijetím rozhodnutí Komise a za tím účelem jí popsat případ, předpokládané rozhodnutí, nebo pokud neexistuje, jiný dokument naznačující navrhovaný postup, prodloužil předseda Úřadu lhůtu pro vydání rozhodnutí o 50 dnů.

Zejména s ohledem na povinnost Úřadu plynoucí z Nařízení, tedy informovat nejpozději 30 dnů před přijetím rozhodnutí Komise a za tím účelem jí popsat případ, předpokládané rozhodnutí, nebo pokud neexistuje, jiný dokument naznačující navrhovaný postup, prodloužil předseda Úřadu lhůtu pro vydání rozhodnutí o dalších 50 dnů, což bylo zástupci Účastníka řízení oznámeno dopisem Úřadu ze dne 30. listopadu 2004.

Dopisem ze dne 19. ledna 2005 sdělil Úřad zástupci účastníka řízení, že vzhledem k tomu, že Úřad obdržel podklady vyžádané od účastníka řízení na ústním jednání dne 16. září 2004 teprve dne 20. prosince 2004, a k nezbytnosti provést další dokazování a ústní

jednání s účastníkem řízení, a dále vzhledem k povinnosti Úřadu plynoucí z Nařízení, informovat nejpozději 30 dnů před přijetím rozhodnutí Komisi a za tím účelem jí popsat případ, předpokládané rozhodnutí, nebo pokud neexistuje, jiný dokument naznačující navrhovaný postup, prodloužil předseda Úřadu lhůtu pro vydání rozhodnutí o 35 dnů.

Dopisem ze dne 3. února 2005 byl zástupce společnosti ČESKÝ TELECOM pozván k vyjádření se k podkladům rozhodnutí a ke způsobu jejich zjištění, které proběhlo v sídle Úřadu dne 18. února 2005. Vyjádření účastníka řízení k podkladům rozhodnutí a ke způsobu jejich zjištění obdržel Úřad dne 7. března 2005. Vypořádání námitek účastníka řízení je provedeno dále v tomto rozhodnutí.

Poněvadž společnost ČESKÝ TELECOM s účinností od 17. ledna 2005 spustila novou službu založenou na technologii Internet Expres – tzv. Internet Expres Optimal, sdělil Úřad na ústním jednání dne 18. února 2005 zástupci účastníka řízení upřesnění předmětu správního řízení č.j. S 127/04. Možné porušení článku 82 Smlouvy o založení ES spatřuje Úřad v tom, že společnost ČESKÝ TELECOM uplatňováním cenových plánů HOME MAXI, HOME MAXI PLUS, HOME INTERNET, Telefon Universal, Telefon 70, Telefon 120, Telefon 240, Telefon a Internet 90+300, Telefon a Internet 180+600, Internet 780, BUSINESS STANDARD PLUS, BUSINESS MAXI, BUSINESS MAXI PLUS, Business 100, Business 300, Business 500, Business Universal, Business 60, Business Internet, Internet Business 600, ISDN2 BASIC, ISDN2 STANDARD, ISDN2 STANDARD PLUS, ISDN2 MAXI, ISDN2 MAXI PLUS, ISDN30 STANDARD, Business 100 ISDN, Business 300 ISDN, Business 500 ISDN, ISDN ADSL, ISDN2 Universal, ISDN 2 Internet 600, ISDN2 Internet 780, Telefon Universal dialog, Business Universal dialog, Telefon Volno, Telefon Víkend, nadstavbových balíčků Volno a Víkend, služby Internet Expres, Internet Expres Start, balíčku Internet Expres a služby Internet Expres Optimal vytváří bariéru pro rozvoj konkurence při poskytování veřejných telekomunikačních služeb určených domácnostem a podnikatelským subjektům prostřednictvím veřejných pevných telekomunikačních sítí.

Dopisem ze dne 24. února 2005 oznámil Úřad zástupci účastníka řízení, že s přihlédnutím k jeho žádosti ze dne 18. února 2005 o poskytnutí lhůty k podání souhrnného finálního vyjádření k probíhajícímu správnímu řízení č.j. S 127/04 včetně jeho podkladů a průběhu řízení do 5. března 2005, a dále vzhledem k povinnosti Úřadu plynoucí z Nařízení informovat nejpozději 30 dnů před přijetím rozhodnutí Komisi a za tím účelem jí popsat případ, předpokládané rozhodnutí, nebo pokud neexistuje, jiný dokument naznačující navrhovaný postup, prodloužil předseda Úřadu lhůtu pro vydání rozhodnutí o 25 dnů.

S ohledem na žádost účastníka řízení uvedenou v jeho vyjádření ze dne 5. března 2005, aby ve 4. týdnu měsíce března 2005 proběhlo na Úřadu jednání, při kterém by zástupce účastníka řízení detailně objasnil návrh opatření předložených Úřadu v předmětném vyjádření, prodloužil předseda Úřadu lhůtu pro vydání rozhodnutí do 25. března 2005, což Úřad sdělil zástupci účastníka řízení dopisem ze dne 18. března 2005.

Charakteristika společnosti ČESKÝ TELECOM

Z výpisu z obchodního rejstříku vedeného Městským soudem v Praze, oddílu B, vložky 2322 Úřad zjistil, že společnost ČESKÝ TELECOM je akciovou společností s velmi rozsáhlým předmětem činnosti, přičemž pro toto správní řízení považuje Úřad za významné působení společnosti ČESKÝ TELECOM zejména v těchto oblastech:

- poskytování telekomunikačních služeb;
- zřizování a provozování veřejné pevné telekomunikační sítě, jejímž prostřednictvím jsou poskytovány telekomunikační služby na celém území České republiky.

ČESKÝ TELECOM je držitelem licence Českého telekomunikačního úřadu ke zřizování a provozování veřejné telekomunikační sítě a licence k poskytování veřejné telefonní služby prostřednictvím veřejné pevné telekomunikační sítě. ČESKÝ TELECOM je soutěžitelem ve smyslu § 2 zákona.

Relevantní trh

K tomu, aby mohl Úřad věc správně posoudit, bylo nezbytné především vymezit relevantní trh, na kterém se projevují účinky jednání účastníka řízení. Relevantním trhem je trh zboží, které je z hlediska jeho charakteristiky, ceny a zamýšleného použití shodné, porovnatelné nebo vzájemně zastupitelné, a to na území, na němž jsou soutěžní podmínky dostatečně homogenní a zřetelně odlišitelné od sousedících území. Z časového hlediska je při posuzování trhu brán v úvahu minulý a očekávaný vývoj interakce nabídky a poptávky na trhu. Při definování relevantního trhu je třeba vycházet z pohledu koncového spotřebitele, resp. zohlednit, které zboží či služby považuje vzhledem k jejich vlastnostem, ceně a zamýšlenému způsobu užití za shodné, zaměnitelné nebo vzájemně zastupitelné.

Při vymezování relevantního trhu z hlediska věcného Úřad přihlédl k tomu, že zákazníci na trhu poptávají široké spektrum telekomunikačních služeb. Poskytování telekomunikačních služeb spočívá zcela nebo zčásti v přepravě nebo směřování informací telekomunikačními sítěmi třetím osobám. Mezi telekomunikační služby se řadí i tzv. veřejné telekomunikační služby, tj. služby, z jejichž poskytování není předem vyloučen žádný zájemce o jejich využití. Telekomunikačními službami jsou například přenos hlasu, dat či pronájem telekomunikačních okruhů.

Telekomunikační služby jsou poskytovány prostřednictvím telekomunikačních sítí, což je funkčně propojený soubor telekomunikačních zařízení sloužící k přepravě informací mezi koncovými body této sítě. Je-li tato síť využita pro poskytování veřejných telekomunikačních služeb, jedná se o síť veřejnou. Veřejné telekomunikační síť lze rozdělit na mobilní a pevné – pevné telekomunikační sítě jsou takové sítě, jejichž koncové body mají pevnou v čase se neměnicí geografickou polohu, oproti tomu mobilní telekomunikační sítě umožňují využívat veřejné telekomunikační služby kdekoli, kde to místní podmínky dovolí.

Ačkoli lze veřejné telekomunikační služby poskytovat prostřednictvím mobilních i pevných veřejných telekomunikačních sítí v obdobné kvalitě, služby poskytované veřejnými mobilními telekomunikačními sítěmi GSM či NMT jsou nezastupitelné se službami poskytovanými prostřednictvím veřejné pevné telekomunikační sítě svými vlastnostmi a způsobem použití. Mobilní telekomunikační, a tedy i telefonní, služby (bez ohledu na to, zda je použit GSM nebo NMT standard) se vyznačují použitelností kdekoli, tedy i tam, kam pevná telekomunikační síť nedosahuje – hlavním rozlišovacím znakem služeb poskytovaných prostřednictvím pevných a mobilních sítí je mobilita koncového zařízení a tedy i uživatel těchto služeb. Díky přenositelnosti telefonního přístroje umožňuje mobilní telekomunikační síť zákazníkům užívat telekomunikační, a tedy i telefonní, služby s nepřetržitou dosažitelností jejich uživatele.

Oproti veřejným mobilním telekomunikačním sítím nabízejí veřejné pevné telekomunikační sítě např. přístup k internetovým službám mnohem vyššími přenosovými rychlostmi a s větší stabilitou připojení než v případě mobilního připojení.

Jak vyplývá z výše uvedeného, telekomunikační služby poskytované prostřednictvím veřejných pevných telekomunikačních sítí a služby poskytované prostřednictvím veřejných mobilních telekomunikačních sítí GSM či NMT nelze považovat za vzájemně zastupitelné produkty, neboť výše uvedený hlavní rozlišovací znak mezi pevnou a mobilní telekomunikační sítí, tj. mobilita, je v současnosti nepřekonatelnou překážkou toho, aby telekomunikační (zejména hlasové) služby poskytované veřejnou mobilní telekomunikační sítí byly zcela nahrazeny službami poskytovanými veřejnou pevnou telekomunikační sítí.

V této souvislosti Úřad podpůrně odkazuje na rozhodnutí a direktivy Evropské komise¹, ve kterých je deklarováno, že existují odlišné relevantní trhy pro služby poskytované prostřednictvím mobilních telekomunikačních sítí a služby poskytované prostřednictvím pevných telekomunikačních sítí. Evropská komise také uvedla, že mobilní telekomunikační služby nemohou být zatím považovány za substituty služeb poskytovaných pevnými sítěmi, poněvadž pevné telefonní linky mohou být například použity pro přístup k Internetu, kdy mají mnohem vyšší kvalitu a přenosovou rychlost, než jaké zatím dosahují některé mobilní telefony fungující na standardu GSM², a že služby poskytované prostřednictvím mobilních a pevných veřejných telekomunikačních sítí nelze považovat za substituty, neboť i když mohou být po obou typech těchto sítí nabízeny podobné služby (například přenos hlasu), je základním rozlišovacím znakem mezi mobilními a pevnými službami mobilita³.

Úřad se dále zabýval otázkou, zda lze vyčlenit samostatné relevantní trhy z pohledu příjemce poskytované služby. Ačkoli se vždy jedná o stejný typ nabízené služby (poskytování různých veřejných telekomunikačních služeb prostřednictvím veřejných pevných telekomunikačních sítí), je třeba zohlednit zejména rozdíly v cenách a typech nabídek pro domácnosti a pro podnikatele, které jsou důvodem pro definování různých relevantních trhů. Zákazníci z řad podnikatelských subjektů mají nastaveny odlišné podmínky pro získání cenových plánů (například nemohou využívat cenové plány určené pro domácnosti a naopak, realizují vyšší objem odchozích hovorů po pevných telefonních sítích). Tento názor Úřadu koresponduje i s tím, že účastník řízení vytvořil rozdílné cenové plány jak pro domácnosti, tak pro podnikatelské subjekty. Obdobným způsobem jsou relevantní trhy členěny např. v Doporučení Komise Evropských společenství C (2003) 497 ze dne 11. února 2003 o relevantních trzích výrobků a služeb v rámci sektoru elektronických komunikací citlivých na *ex ante* regulaci v souladu se směrnicí 2002/21/EC (rámcová směrnice).

Veřejná pevná telekomunikační síť se skládá z páteřní, propojovací a přístupové sítě. Úkolem páteřní sítě je vzájemně propojit určitý počet centrálně umístěných zařízení patřících poskytovateli služeb (např. ústředn, serverů), jejím charakteristickým rysem je vysoká rychlost (vysoká přenosová kapacita, ale také spolehlivost, zabezpečení, zálohování atd.), a dále skutečnost, že ústí jen do velmi malého počtu bodů, kde se na ni lze napojit (tzv. POP, od anglického „Point of Presence“). Z pohledu poskytovatele služeb jsou páteřní síť „prvním úsekem na cestě ke koncovému zákazníkovi“, a proto se o páteřních sítích někdy hovoří také

¹ *Vodafone/Airtouch (Case IV/M.1430 ze dne 21.5.1999), Vodafone Airtouch/Mannesmann (Case IV/M.1795 ze dne 12.4.2000), France Telecom/Orange (Case IV/M.2016 ze dne 11.8.2000), Vodafone Group plc/Eircell (Case IV/M.2305 ze dne 2.3.2001), Commission Guidelines (2002/C 165/03) on market analysis and the assessment of significant market power under the Community regulatory Framework for electronic networks and services.*

² *Telia/Telenor (IV/M.1439 ze dne 13.10.1999).*

³ *Telia/Sonera (Case No Comp/M.2803 ze dne 10.7.2002).*

jako o tzv. první míli. Vybudování páteřních sítí je v současné době poměrně snadno realizovatelné a působí zde kromě společnosti ČESKÝ TELECOM i další subjekty.

Střední míle jsou určeny k propojení páteřních a přístupových sítí, tedy malého počtu bodů POP (Point of Presence), kterými „vyústují“ páteřní sítě, a velkého počtu „přístupových bodů“, kterými naopak začínají přístupové sítě.

Přístupové sítě slouží k tomu, aby byly telekomunikační služby rozvedeny až k jednotlivým koncovým zákazníkům do míst, kde se tito nacházejí (např. do kanceláří, bytů, škol, apod.). Protože počet takových koncových míst je značný, je úkolem přístupové sítě propojit tento velký počet „koncových“ míst s podstatně menším počtem „sběrných míst“ či „přístupových bodů“. Paprskovitě vedeným metalickým vodičům spojujícím jednotlivá sběrná místa a příslušné ústředny se říká „místní smyčky“ (anglicky „Local Loop“).

Přístupové sítě veřejné pevné telekomunikační sítě v České republice jsou v naprosté většině případů vlastněny společností ČESKÝ TELECOM a vybudování nových ostatními operátory je značně finančně nákladné, často spojené s mnoha administrativními bariérami (například nutnost získat stavební povolení, apod.).

Veřejná telefonní síť byla zpočátku budována jako plně analogová, neboť analogové technologie byly k dispozici podstatně dříve než technologie digitální. Běžné analogové sítě jsou určeny primárně pro přenos hlasu, dále je na nich možné poskytovat například pomocí komutovaného připojení přístup ke službám sítě Internet apod. S postupem času a s rostoucí dostupností digitálních technologií se však analogová síť začala postupně digitalizovat – nejdříve proběhla digitalizace telefonních ústředn a jejich vzájemného propojení a poté se přistoupilo i k digitalizaci provozu na místních smyčkách.

Digitalizace místních smyček přináší na straně zákazníků nutnost vyměnit běžný analogový telefon za digitální, případně pořídit si adaptér, který by digitální telefon nahradil. Tímto postupem došlo ke vzniku tzv. digitálních sítí s integrovanými službami, neboli ISDN (Integrated Services Digital Network). Také ISDN nabízí hlasové služby, ale na rozdíl od analogových linek lze ISDN místní smyčky současně využívat kromě hlasových služeb také například pro přenos dat, faxů, apod. Přenos dat probíhá v rámci celé ISDN sítě (a tedy i po místní smyčce) plně digitálně.

Za přístup do místních smyček, bez ohledu na to, zda jsou ISDN nebo analogové, hradí zákazníci pravidelné měsíční platby – tzv. měsíční paušály, které mají sloužit k pokrytí fixních nákladů spojených s provozem a údržbou místních smyček a které vznikají bez ohledu na to, zda jsou prostřednictvím dané místní smyčky v určitém období realizovány nějaké telekomunikační služby. V České republice je přibližně 98 % všech místních smyček ve vlastnictví společnosti ČESKÝ TELECOM, a to bez ohledu na to, zda jsou tyto linky analogové nebo ISDN, přičemž změna linky z analogové na ISDN je technicky velmi jednoduchá a proveditelná bez vynaložení významných pořizovacích nákladů. Vzhledem k výše uvedenému vymezil Úřad pro účely tohoto správního řízení relevantní trhy jako **trh poskytování přístupu do veřejné pevné telekomunikační sítě bytovým stanicím a trh poskytování přístupu do veřejné pevné telekomunikační sítě podnikatelským subjektům.**

Veřejnými pevnými telekomunikačními sítěmi jsou následně zákazníkům poskytovány telekomunikační služby, například přenos hlasu, přístup ke službám sítě Internet, apod. Přenosem hlasu, neboli tzv. veřejnou telefonní službou, se rozumí přenos mluvené řeči

v reálném čase mezi koncovými body veřejné telekomunikační sítě. Veřejná telefonní služba je poskytována nepřetržitě na celém území České republiky (s výjimkou využívání telefonních stanic pro veřejné použití, kde může být poskytování veřejné telefonní služby omezeno dobou přístupnosti prostor, v nichž jsou příslušné stanice umístěny). V rámci veřejné telefonní služby jsou poskytovány místní, meziměstské a mezinárodní hovory. Přenos hlasu nelze považovat za substitut k přenosu dat nebo pronájmu okruhů (jedná se sice o telekomunikační služby, ale každá z těchto služeb uspokojuje odlišné potřeby zákazníků). Vzhledem k nezastupitelnosti veřejné pevné a veřejné mobilní telekomunikační sítě (jak již bylo objasněno výše v této části rozhodnutí) nelze považovat ani veřejnou telefonní službu poskytovanou těmito sítěmi za vzájemně zastupitelnou. Na základě výše uvedeného proto vymezil Úřad pro účely tohoto správního řízení další relevantní trhy jako **trh poskytování veřejných telefonních služeb určených bytovým stanicím prostřednictvím veřejných pevných telekomunikačních sítí a trh poskytování veřejných telefonních služeb určených podnikatelským subjektům prostřednictvím veřejných pevných telekomunikačních sítí.**

Kromě veřejné telefonní služby jsou veřejnými pevnými telekomunikačními sítěmi poskytovány i další služby, zejména je zprostředkováván přístup ke službám sítě Internet, k čemuž lze využít řadu technických řešení – například pevné linky, komutované připojení, televizní kabelové rozvody, ADSL apod.

Mezi nejběžněji využívané způsoby zprostředkování přístupu ke službám sítě Internet patří komutované připojení a připojení pevnou linkou. **Komutované připojení** (také tzv. vytáčené připojení, dial-up) využívá veřejnou telefonní síť (analogovou) pro potřeby propojení uživatelského počítače se vstupním bodem do sítě jeho poskytovatele připojení (tzv. providera). Poněvadž je veřejná telefonní síť přizpůsobena pro přenos hlasu, je nutné pro přenos dat využít tzv. modemy. Toto připojení má dočasný charakter, vzniká a zaniká dle konkrétní potřeby na straně uživatele. Jeho nevýhodou je relativně malá spolehlivost a omezená maximální přenosová rychlost.

Za formu komutovaného připojení lze považovat i připojení přes **ISDN**, které se liší od klasického dial-up připojení zejména v tom, že přenos dat přes telefonní síť (v tomto případě označovanou za síť ISDN) probíhá jako plně digitální. Na straně uživatele není třeba mít běžný telefonní (tj. analogový) modem, ale pouze vhodnou kartu či adaptér pro připojení k ISDN rozhraní. Také v případě ISDN se však jedná o dočasné připojení s garantovanou přenosovou rychlostí vznikající a zanikající na základě konkrétní potřeby.

Oba výše popsané způsoby připojení mají stejný způsob tarifkace, a to většinou na základě délky trvání připojení k Internetu. Vzhledem k výše uvedenému využívají komutované připojení zejména domácnosti a menší podnikatelské subjekty. Komutovaný přístup ke službám sítě Internet nelze považovat za zcela zaměnitelný se širokopásmovým přístupem (například prostřednictvím ADSL, kabelových televizí, apod.).

Dalším způsobem přístupu ke službám sítě Internet je přístup pomocí technologie ADSL. Poskytování přístupu ke službám sítě Internet za užití širokopásmových technologií xDSL(ADSL) veřejnými pevnými telekomunikačními sítěmi lze za jistých okolností využít všude, kde jsou k dispozici pevné telefonní linky a kde je vzdálenost k ústředně menší než 5 km. Tato technologie umožňuje dosahovat vysokých přenosových rychlostí, využívá frekvenční pásmo, které není používáno pro poskytování dalších telekomunikačních služeb, jsou s ní spojeny výrazně nižší investiční náklady, za výrazně nižší ceny než ostatní způsoby přístupu ke službám sítě Internet, přičemž kvalita spojení a stabilita přenosu dat je značná.

Díky stávajícímu metalickému vedení lze tuto službu poskytovat všude na území České republiky, kde je tato technologie k dispozici.

Výše popsané způsoby přístupu ke službám sítě Internet nelze považovat za zcela vzájemně zastupitelné. Přístup ke službám sítě Internet například přes dial-up nebo ISDN je tarifikován dle skutečné délky připojení, také připojení má dočasný charakter či relativně nízkou přenosovou rychlost. Připojení přes pevnou linku (ať již bezdrátovou technologií nebo pevnými digitálními okruhy) vyžaduje značné počáteční investice také na straně zákazníka (například u pevných digitálních okruhů bývá zákazníkovi vytvořen tento okruh „na míru“), měsíční cena bývá většinou stanovena podle výše přenosové rychlosti a bývá významně vyšší než cena ADSL. Bezdrátové technologie jsou také vystaveny značnému vlivu prostředí – na kvalitu přenosu signálu má vliv charakter terénu, vzdálenost od vysílače, apod. Úřad podotýká, že se v tomto správním řízení vzájemnou zastupitelností pevných digitálních okruhů a bezdrátových technologií nezabýval.

Rozvody kabelové televize (dále jen „TKR“) sice umožňují připojení k Internetu za paušální poplatek, ale tato varianta je možná jen v několika málo lokalitách a tam, kde je tento přístup možný, jsou základní varianty připojení za pomoci TKR určeny většinou pro domácnosti a nikoli pro podnikatelské subjekty. Širokopásmový přístup přes kabelové televize je možný za paušální poplatek, ale je k dispozici jen v několika málo lokalitách (většinou se jedná jen o větší města na území České republiky), neboť velká část sítí televizních kabelových rozvodů, kterými je takové připojení realizováno, není uzpůsobená na přístup ke službám sítě Internet.

Na základě výše uvedeného proto Úřad pro účely tohoto správního řízení vymezil další samostatné relevantní trhy, a to **trh poskytování přístupu bytovým stanicím ke službám sítě Internet komutovaným připojením veřejnými pevnými telekomunikačními sítěmi, trh poskytování přístupu podnikatelským subjektům ke službám sítě Internet komutovaným připojením veřejnými pevnými telekomunikačními sítěmi, trh zprostředkování přístupu ke službám sítě Internet a přenosu dat za užití širokopásmových technologií xDSL (ADSL) veřejnými pevnými telekomunikačními sítěmi provozovatelům veřejných pevných telekomunikačních sítí a poskytovatelům telekomunikačních služeb a trh poskytování přístupu ke službám sítě Internet a přenosu dat za užití širokopásmových technologií xDSL (ADSL) veřejnými pevnými telekomunikačními sítěmi koncovým zákazníkům** (v případě tohoto trhu nelze vyloučit jeho další rozčlenění na podnikatelský segment a segment domácností. Takové rozčlenění však pro účely tohoto správního řízení není nezbytné, neboť posuzované jednání společnosti ČESKÝ TELECOM má shodný dopad na oba tyto segmenty.).

Po provedení výše uvedené analýzy Úřad tedy konstatuje, že po věcné stránce vymezil pro účely tohoto správního řízení následující relevantní trhy:

1. **trh poskytování přístupu do veřejné pevné telekomunikační sítě bytovým stanicím**
2. **trh poskytování přístupu do veřejné pevné telekomunikační sítě podnikatelským subjektům**
3. **trh poskytování veřejných telefonních služeb určených bytovým stanicím prostřednictvím veřejných pevných telekomunikačních sítí**
4. **trh poskytování veřejných telefonních služeb určených podnikatelským subjektům prostřednictvím veřejných pevných telekomunikačních sítí**

5. **trh poskytování přístupu bytovým stanicím ke službám sítě Internet komutovaným připojením veřejnými pevnými telekomunikačními sítěmi**
6. **trh poskytování přístupu podnikatelským subjektům ke službám sítě Internet komutovaným připojením veřejnými pevnými telekomunikačními sítěmi**
7. **trh zprostředkování přístupu ke službám sítě Internet a přenosu dat za užití širokopásmových technologií xDSL (ADSL) veřejnými pevnými telekomunikačními sítěmi provozovatelům veřejných pevných telekomunikačních sítí a poskytovatelům telekomunikačních služeb**
8. **trh poskytování přístupu ke službám sítě Internet a přenosu dat za užití širokopásmových technologií xDSL (ADSL) veřejnými pevnými telekomunikačními sítěmi koncovým zákazníkům** (nelze vyloučit další rozčlenění tohoto trhu na podnikatelský segment a segment domácností, což však pro účely posouzení jednání společnosti ČESKÝ TELECOM v tomto správním řízení není nezbytné).

Geografický relevantní trh zahrnuje oblast, ve které jsou soutěžní podmínky dostatečně homogenní a zřetelně odlišitelné od sousedících území. Poněvadž přístup do veřejných pevných telekomunikačních sítí bytovým i podnikatelským subjektům, tak jako další telekomunikační služby poskytované veřejnými pevnými telekomunikačními sítěmi (například veřejná telefonní služba nebo přístup ke službám sítě Internet komutovaným připojením nebo pomocí technologie ADSL) je možné poskytovat pouze v lokalitách, kde jsou tyto sítě nataženy, příslušné licence a oprávnění jsou ČTÚ vydávány pro území České republiky a interakce nabídky a poptávky probíhá na území České republiky, vymezil Úřad z hlediska **geografického relevantní trh lokalitami na území České republiky, kde jsou nataženy veřejné pevné telekomunikační sítě.**

Po stránce **časové** jde o trhy **trvalé**, charakterizované pravidelně se opakujícími dodávkami v průběhu celého roku.

Postavení účastníka řízení na relevantním trhu

Poněvadž Smlouva o založení ES neobsahuje konkrétní definici pojmu dominantní postavení, je v tomto případě třeba vycházet z rozhodovací praxe Evropské komise a Evropského soudního dvora⁴, ze které vyplývá, že dominantní postavení podle čl. 82 Smlouvy o založení ES má soutěžitel disponující v posuzovaném období na daném relevantním trhu takovou tržní silou, která mu dovoluje chovat se do značné míry nezávisle na ostatních soutěžitelích a/nebo spotřebitelích a tak omezovat efektivní soutěž. Dominantní postavení určitého subjektu samo o sobě nevylučuje jistou (byť omezenou) míru soutěže, která již může na daném relevantním trhu existovat, ale umožňuje soutěžiteli disponujícímu takovým postavením významně z něj profitovat, a pokud ne přímo stanovovat, alespoň do značné míry ovlivňovat podmínky, za kterých se soutěž na daném trhu rozvine.

Významným faktorem nasvědčujícím existenci subjektu v dominantním postavení jsou velmi vysoké tržní podíly posuzovaného soutěžitele, mezi další relevantní faktory patří odstup od ostatních subjektů působících na trhu (zejména od nejbližšího dalšího soutěžitele), vlastnictví technologií či sítí nebo existence rozvinuté prodejní sítě. Rovněž je třeba zohlednit například právní nebo jiné překážky vstupu na trh pro další soutěžitele, stupeň vertikální integrace soutěžitelů či strukturu trhu.

⁴ Například *United Brands (Case 27/76)* nebo *NV Nederlandsche Banden Industrie Michelin v Commission of the European Communities (Case 322/81)*.

I když je dominantní postavení posuzováno na základě více faktorů, významným kritériem pro stanovení tržní síly a z ní dovozovaného dominantního postavení soutěžitele na trhu je velikost jeho tržního podílu. Rozhodovací praxe Evropské komise a Evropského soudního dvora vychází z toho, že velmi vysoké podíly nad 75 % lze bez dalšího pokládat za takový důkaz dominantního postavení, které již není třeba dále dokazovat⁵. V případě společnosti ČESKÝ TELECOM vzal Úřad v úvahu jednak vysoké tržní podíly účastníka řízení, které činí na trhu poskytování přístupu do veřejné pevné telekomunikační sítě bytovým stanicím i na trhu poskytování přístupu do veřejné pevné telekomunikační sítě podnikatelským subjektům cca 97 % (údaje, na jejichž základě byly stanoveny tržní podíly jednotlivých operátorů, jsou označeny jako obchodní tajemství těchto společností). ČESKÝ TELECOM je bývalým monopolním poskytovatelem hlasových služeb na území České republiky a disponuje značnou tržní silou, která je dána mj. i jeho dlouholetým působením na trhu či vlastnictvím téměř celé veřejné pevné telekomunikační sítě, která je pro ostatní operátory nezbytná, aby jejím prostřednictvím mohli i oni poskytovat koncovým zákazníkům například veřejné telefonní služby či ADSL nebo dial-up přístup k Internetu. Silné finanční postavení společnosti ČESKÝ TELECOM dokumentuje také například jeho získání 100 % podílu v největším tuzemském mobilním operátorovi, společnosti Eurotel Praha, spol. s r.o. Přestože na Úřadem vymezených relevantních trzích působí kromě ČESKÉHO TELECOMU i několik dalších soutěžitelů – tzv. alternativních operátorů, Úřad konstatuje, že efektivní soutěž na trzích, kde má společnost ČESKÝ TELECOM tak vysoké tržní podíly, je již díky tomu do značné míry oslabena.

Na základě těchto skutečností považuje Úřad za nesporné, že společnost ČESKÝ TELECOM **na trhu poskytování přístupu do veřejné pevné telekomunikační sítě bytovým stanicím a trhu poskytování přístupu do veřejné pevné telekomunikační sítě podnikatelským subjektům zastává dominantní postavení tak, jak je definováno rozhodovací praxí Evropské komise a Evropského soudního dvora.**

Vzhledem k tomu, že se jednání společnosti ČESKÝ TELECOM zakládající skutkovou podstatu zneužití dominantního postavení ve smyslu článku 82 Smlouvy o založení ES realizuje na relevantních trzích poskytování přístupu do veřejné pevné telekomunikační sítě bytovým stanicím a poskytování přístupu do veřejné pevné telekomunikační sítě podnikatelským subjektům, na kterých tato společnost disponuje vysoce dominantním postavením, nepovažoval Úřad za nutné podrobněji zkoumat její konkrétní tržní podíly i na ostatních relevantních trzích vymezených výše v tomto rozhodnutí, které jsou posuzovaným jednáním účastníka řízení významně ovlivněny. Na základě podkladů, které má Úřad k dispozici, však konstatuje, že i na těchto trzích jsou podíly společnosti ČESKÝ TELECOM vysoce dominantní, přesahující hranici 75 %.

Skutková zjištění

Úřad se ve správním řízení zabýval cenovými plány, které jsou upraveny v Ceníku vnitrostátních telekomunikačních služeb účinném od 1. ledna 2004 ve znění Dodatku č. 3 – 8. Součástí těchto ceníků jsou vždy všeobecné podmínky a dále podmínky upravující jednotlivé cenové plány a další služby ČESKÉHO TELECOMU.

Každý cenový plán nabízený účastníkem řízení obsahuje mj. platbu za používání telefonní stanice – tzv. **měsíční paušál**. Výše částky za používání telefonní stanice, tedy

⁵ Například rozsudek Evropského soudního dvora ve věci *Hoffmann-La Roche* (Case 85/76).

měsíčního paušálu, je různá dle typu zvoleného cenového plánu. Tuto částku **musí platit uživatel tohoto plánu každý měsíc bez ohledu na to, zda v daném zúčtovacím období realizuje nějaká volání či nikoli.**

V případě cenových plánů HOME MAXI, HOME MAXI PLUS, BUSINESS STANDARD PLUS, BUSINESS MAXI, BUSINESS MAXI PLUS, ISDN2 BASIC, ISDN2 STANDARD, ISDN2 STANDARD PLUS, ISDN2 MAXI, ISDN2 MAXI PLUS, ISDN30 STANDARD získávají zákazníci v každém zúčtovacím období finanční částku ve formě tzv. hovorového kreditu, který je zahrnut do měsíčního paušálu a do jehož výše je cena za uskutečněné hovory součástí tohoto cenového plánu a tyto hovory nejsou zákazníkům účtovány zvlášť. Uskutečněnými hovory jsou míněny hlasové služby a volání na Internet. S účinností od 1. ledna 2004 nejsou zákazníkům nabízeny cenové plány HOME MAXI, HOME MAXI PLUS, BUSINESS STANDARD PLUS, BUSINESS MAXI, BUSINESS MAXI PLUS, ISDN2 STANDARD PLUS, ISDN2 MAXI, ISDN2 MAXI PLUS a s účinností od 1. května 2004 není nabízen cenový plán ISDN2 BASIC. Tyto cenové plány jsou však zákazníci dosud využívány.

V cenových plánech HOME INTERNET, Telefon 70, Telefon 120, Telefon 240, Business 60, Business 100, Business 300, Business 500, Business 100 ISDN, Business 300 ISDN, Business 500 ISDN, ISDN ADSL, Business Internet, ISDN2 Internet 600, ISDN2 Internet 780 jsou zákazníkům poskytovány volné minuty, do jejichž výše jsou uskutečňované hovory součástí ceny za příslušný cenový plán a nejsou zákazníkům účtovány zvlášť. V případě cenových plánů Telefon a Internet 90+300 a Telefon a Internet 180+600 jsou volné minuty určeny pro volání a pro přístup ke službám sítě Internet přes dial-up. Cenové plány Telefon Universal, Business Universal, ISDN2 Universal hovorový kredit ani volné minuty neobsahují. Od 1. května 2004 jsou dále zákazníkům nabízeny cenové plány Telefon Universal dialog a Business Universal dialog, které neobsahují žádný hovorový kredit ani volné minuty a je v nich první hodina volání tarifována částkou 9,90 Kč bez DPH. S účinností od 1. května 2004 nejsou zákazníkům nabízeny cenové plány ISDN ADSL, ISDN2 Internet 780, tyto cenové plány jsou však zákazníci nadále užívány.

Cenový plán HOME INTERNET je od 1. ledna 2004 nabízen pod názvem Internet 780. Od 1. května 2004 pak došlo k následujícímu přejmenování cenových plánů:

Business 100 ISDN	→	Business 100
Business 300 ISDN	→	Business 300
Business 500 ISDN	→	Business 500
Business Internet	→	Internet Business 600
ISDN2 Internet 600	→	Internet Business 600
ISDN2 STANDARD	→	Business Standard
ISDN30 STANDARD	→	Business Standard
ISDN2 Universal	→	Business Universal.

Od 1. září 2004 jsou zákazníkům dále nabízeny cenové plány Telefon Volno, Telefon Víkend a nadstavbové balíčky Volno a Víkend. V cenovém plánu Telefon Víkend nejsou zákazníkům účtovány vnitrostátní hovory po dobu 30 minut o víkendu a svátcích a poté jsou účtovány minutovými sazbami dle ceníku tohoto cenového plánu, u cenového plánu Telefon Volno pak mohou zákazníci volat vnitrostátně zdarma do 30 minut o víkendech, svátcích a mimo špičku a rovněž v tomto případě jsou poté zákazníkům hovory účtovány minutovými sazbami dle tohoto cenového plánu. V obou těchto plánech není počet takto realizovaných

hovorů nijak omezen. K některým cenovým plánům typu Telefon a Internet (konkrétně Telefon 70, Telefon 120, Telefon 240, Telefon a Internet 90+300, Telefon a Internet 180+660, Internet 780, Telefon Universal a Telefon Universal dialog) si mohou zákazníci také přikoupit nadstavbové balíčky Volno a Víkend, v případě balíčku Víkend může zákazník volat o víkendu a svátcích vnitrostátně zdarma po dobu 30 minut a poté je hovor účtován podle podmínek a cen ze základního hlasového plánu, v případě balíčku Volno se možnost volání vnitrostátně zdarma do 30 minut vztahuje i na volání mimo špičku. V případě obou nadstavbových balíčků se hovory započítávají do volných minut hlavního cenového programu.

Ve všech neregulovaných cenových plánech, které jsou předmětem posuzování v tomto správním řízení, je zákazníkům společnosti ČESKÝ TELECOM umožněno využívat služeb volba, resp. předvolba operátora. Možnost volby operátora (tzv. „CS“ neboli „Carrier Selection“) je v České republice v síti ČESKÉHO TELECOMU dostupná od 1. července 2002 a pro její využití musí volající před každým hovorem vždy vytočit speciální předčísli (čtyřmístný prefix příslušného operátora), čímž je mu umožněno, aby jeho hovor byl veden přes jím zvoleného alternativního operátora. Druhá varianta volby operátora, tzv. pevná předvolba neboli CPS, která je v síti ČESKÉHO TELECOMU využitelná od 1. ledna 2003, je z pohledu uživatelů pohodlnější, neboť v tomto případě stačí, aby uživatel jednorázově stanovil, že chce vést všechny své hovory (případně selektivně pro meziměstské, mezinárodní a hovory na mobilní síť) přes určitého konkrétního operátora, načež ČESKÝ TELECOM (do jehož sítě je daný uživatel připojen) provede na své ústředně takové nastavení, které tuto volbu realizuje. Pak už volající nemusí pokaždé vytáčet příslušný prefix a jeho hovor je automaticky směrován přes jím vybraného operátora. Výše uvedená úprava vyplývá ze zákona č. 151/2000 Sb., o telekomunikacích a o změně dalších zákonů (dále jen „telekomunikační zákon“ nebo „zákon o telekomunikacích“). Zákazník však i ve výše popsáných případech vždy hradí společnosti ČESKÝ TELECOM měsíční paušál za pronájem telefonní stanice; uskutečněné hovory platí tomu operátorovi, kterého pro svá odchozí volání skutečně využije.

Dne 8. ledna 2002 vydal ČTÚ cenové rozhodnutí č. 01/2002 stanovující s platností od 1. února 2002 maximální ceny a strukturu regulovaných cenových plánů (HOME MINI, HOME STANDARD a BUSINESS STANDARD). Dalším šetřením Úřad zjistil, že neregulované cenové plány společnosti ČESKÝ TELECOM (jednalo se o cenové plány HOME MAXI, HOME MAXI PLUS, HOME INTERNET, BUSINESS STANDARD PLUS, BUSINESS MAXI, BUSINESS MAXI PLUS, ISDN2 BASIC, ISDN2 STANDARD, ISDN2 STANDARD PLUS, ISDN2 MAXI, ISDN2 MAXI PLUS, ISDN30 STANDARD) mají obdobnou strukturu včetně vazby hovorového kreditu na pravidelný měsíční paušál za pronájem telefonní linky jako cenové plány regulované. Za účelem prošetření možných dopadů takto strukturovaných cenových plánů na příslušné relevantní trhy se Úřad v únoru 2002 obrátil mj. i na alternativní operátory se žádostí o zaslání jejich vyjádření k předmětné problematice. Ze stanovisek těchto společností vyplynulo, že důsledkem zavedení tzv. hovorového kreditu pro účastníka je nezbytnost používat telefonní službu od společnosti ČESKÝ TELECOM, aby mu vznikl nárok na snížení pravidelné měsíční ceny, čímž dle názoru alternativních operátorů ČESKÝ TELECOM zneužívá své postavení na trhu, neboť nutí zákazníky platit předem za služby (hovory), které nemusejí chtít od této společnosti odebírat. Touto cenovou politikou ČESKÝ TELECOM přesunuje část svých příjmů z hovorného do „monopolní“ složky (paušálu) a alternativní operátoři dle svého vyjádření mohou konkurovat společnosti ČESKÝ TELECOM jen v hovorném přesahujícím hovorový kredit. Výše uvedené dle názoru alternativních operátorů dále prohlubuje fakt, že při využití

služby předvolba operátora nebude mít zákazník, který tuto službu využije, v takových cenových plánech žádný přímý způsob, jak svůj hovorový kredit u ČESKÉHO TELECOMU využít. Závěrem alternativní operátoři ve svých vyjádřeních uvedli, že ČESKÝ TELECOM by měl všem účastníkům nabízet alespoň jeden cenový plán, který by v sobě nezahrnoval hovorový kredit a poplatek za něj by znamenal pouze náklad na přístupovou síť, avšak tento plán by nesměl být nevýhodný oproti ostatním nabízeným tarifům.

Dne 28. června 2002 proběhlo **jednání** Úřadu s ČESKÝM TELECOMEM (spr. spis šanon č. 2, č.l. 88-97), na němž Úřad seznámil zástupce této společnosti se svými výhradami k jejím cenovým plánům. K hovorovým kreditům zástupci ČESKÉHO TELECOMU uvedli, že nepožadují jejich existenci a jejich zavedení v paušálu regulovaných cenových plánů bylo kompenzací za zvýšení ceny paušálu, přičemž za předpokladu plného rebalancování cen by byl ČESKÝ TELECOM ochoten vazbu hovorových kreditů na paušál ve svých cenových plánech zrušit. Dále konstatovali, že hovorové kredity jsou hrazeny z výnosů hovorného a dle názoru ČESKÉHO TELECOMU nejsou přímou součástí paušálu. Závěrem zástupci ČESKÉHO TELECOMU Úřadu sdělili, že **výše kreditů v neregulovaných cenových plánech je stanovena ze strany ČESKÉHO TELECOMU, není regulována či jinak omezena ani není stanoveno, zda má hovorový kredit v těchto cenových plánech vůbec být** – zahrnutí hovorového kreditu do paušálu v těchto cenových plánech tedy **není stanoveno rozhodnutím regulátora**. Dále k této věci uvedli, že ceny v neregulovaných cenových plánech pokrývají náklady na paušál a tyto cenové plány jsou již přizpůsobeny určitým komerčním skupinám zákazníků.

Dne 14. října 2002 obdržel Úřad **dopis generálního ředitele společnosti ČESKÝ TELECOM** (spr. spis šanon č. 1, č.l. 499-520), kterým informoval, že předložil ČTÚ návrh cenové strategie a maximálních cen univerzální služby po rok 2003. V dopise je uvedeno, že společnost ČESKÝ TELECOM zavedla hovorové kredity z důvodů zmírnění dopadů rebalancování měsíčního paušálu regulovaných cen telekomunikačních služeb, přičemž velký zájem o cenové plány s hovorovými kredity potvrzuje, že **zákazníci jsou si vědomi jejich výhodnosti, a proto je hojně využívají**. Závěrem svého dopisu generální ředitel ČESKÉHO TELECOMU konstatoval, že velký zájem zákazníků o cenové plány s hovorovými kredity, poznatky z praxe velkých evropských operátorů, rozbor legislativy členských zemí a dosavadní postoje Evropské komise jej vedou k přesvědčení, že hovorové kredity nenarušují platná pravidla hospodářské soutěže, a požádal o společné jednání zástupců Úřadu a ČESKÉHO TELECOMU, na kterém by tato společnost své postoje mohla blíže prezentovat.

Dne 6. listopadu 2002 se proto uskutečnilo **jednání** mezi zástupci ČESKÉHO TELECOMU a Úřadu (spr. spis šanon č. 2, č.l. 96-97), v rámci kterého ČESKÝ TELECOM seznámil Úřad se svojí cenovou strategií v připravovaných cenových programech na rok 2003. Zástupci účastníka řízení popsali vývoj telekomunikačního trhu od roku 1990, kdy dle jejich vyjádření docházelo za cenu značných investičních nákladů k postupné modernizaci veřejné pevné telekomunikační sítě patřící ČESKÉMU TELECOMU, přičemž v současnosti je již tato síť dle ČESKÉHO TELECOMU plně otevřena i konkurenčním společnostem, avšak navzdory původním předpokladům stále nedošlo k plnému rebalancování cen. Těmito skutečnostmi ČESKÝ TELECOM odůvodnil navyšování cen za paušál a úpravy cen hovorného. Následně ČESKÝ TELECOM prezentoval materiál „Ceny a cenové plány pro Univerzální službu od 1.1.2003“ (spr. spis šanon č. 1, č.l. 502-520). V rámci diskuse Úřad zástupcům ČESKÉHO TELECOMU opakovaně vysvětlil, proč považuje návrhy nových cenových programů společnosti ČESKÝ TELECOM za omezující soutěž. Úřad sdělil, že nic nenamítá proti existenci hovorových kreditů, ale že ze soutěžního hlediska je nepřípustná

vazba těchto kreditů na měsíční paušál. K námitce zástupců ČESKÉHO TELECOMU, že problematiku hovorových kreditů řeší cenové programy ZERO a že podobný systém je uplatňován také mobilními operátory, Úřad uvedl, že mobilní telefonie tvoří samostatný relevantní trh s rozvinutým soutěžním prostředím a že cenové programy ZERO za předpokladu, že budou koncipovány tak, jak jsou navrženy ČESKÝM TELECOMEM, neřeší soutěžní problémy obsažené ve zbývajících cenových programech. Úřad také odmítl názor ČESKÉHO TELECOMU, že podobně koncipované programy, jako nabízí ČESKÝ TELECOM, jsou nabízeny v rámci Evropské unie s tím, že každá ze zemí zmiňovaných touto společností vykazuje znaky, které nejsou srovnatelné se situací v České republice.

S platností od **1. dubna 2003** a **1. května 2003 rozšířila** společnost ČESKÝ TELECOM **nabídku neregulovaných cenových plánů** o cenové plány Business 100, Business 300, Business 500, Business 100 ISDN, Business 300 ISDN, Business 500 ISDN, Business 300+50, Business 500+100, Business 300+50 ISDN, Business 500+100 ISDN, Telefon 120, Telefon 240, ISDN ADSL, Telefon 120 Plus a Telefon 240 Plus. Tyto cenové plány již neobsahují hovorové kredity, ale zaplacením měsíčního paušálu zákazník získává určitý počet **volných minut pro volání** do různých destinací, vždy dle typu příslušného cenového plánu. Cenové plány obsahující hovorové kredity zůstaly nadále v platnosti a byly také nabízeny koncovým zákazníkům ČESKÉHO TELECOMU. Společnost ČESKÝ TELECOM k zavedení nových cenových plánů **dopisem ze dne 22. května 2003** (spr. spis šanon č. 2, č.l. 99-100) Úřadu sdělila, že se jedná o alternativní cenové plány, které rozšiřují stávající nabídku cenových plánů, zákazník se může svobodně rozhodnout, zda si je zvolí či nikoli a že zákazníci požadují jako alternativu produkty, které jim za určitý zvýšený poplatek umožní pokud možno neomezený přístup k telekomunikační službě, přičemž tento trend je dle ČESKÉHO TELECOMU běžný i v rámci zemí Evropské unie.

I tyto nové cenové plány se staly předmětem stížností alternativních operátorů, kteří poukazovali na to, že součástí cenových balíčků (dle alternativních operátorů tzv. „paušálů“ s volnými kredity na volání) je i cena za pronájem účastnického vedení a koncového zařízení, přičemž analýzou takto nastavených cen lze dospět k závěru, že výše této ceny za pronájem je rozdílná podle typu cenového balíčku. Ve stížnostech je uvedeno, že součástí cen za použití hlavní telefonní stanice nebo ISDN linky jsou i volné minuty, přičemž ceny za minutu volání do různých destinací jsou uvedeny zvlášť v části „hovorné“ a v případě služeb hovorného se jedná o oddělený trh, kdy si koncový uživatel připojený do sítě ČESKÉHO TELECOMU může zvolit libovolného poskytovatele pro služby volání pomocí služby CS/CPS. Dle alternativních operátorů jsou z pohledu zákazníků připojených k síti ČESKÉHO TELECOMU volání předmětem soutěže mezi různými poskytovateli veřejných telekomunikačních služeb a vázáním využití „služeb jednotlivých volání“ (účtovaných jako hovorné) na „služby připojení“ (používání hlavní telefonní stanice nebo ISDN linky) pomocí tzv. volných minut zahrnutých v měsíčních paušálech dochází ze strany společnosti ČESKÝ TELECOM k porušení zákona o ochraně hospodářské soutěže.

Alternativní operátoři ve svých stížnostech také upozorňují, že na základě zkušeností získaných se službou CS/CPS je zjevné, že koncoví zákazníci nemohou být jednoznačně a transparentně informováni o ceně za pronájem účastnického vedení a koncového zařízení při prodeji a vyúčtování cenových programů společnosti ČESKÝ TELECOM, což znemožňuje srovnání s cenovou nabídkou služeb poskytovaných alternativními operátory. Dle alternativních operátorů společnost ČESKÝ TELECOM zahrnuje cenu za pronájem účastnického vedení a koncového zařízení do cenových programů a tím staví do nevýhodné pozice konkurenční operátory a ostatní soutěžitele, kteří ve své nabídce musí tuto cenu uměle

oddělit od nabízených cenových programů a tím znevýhodnit cenovou nabídku vlastních služeb. Alternativní operátoři k cenovým plánům ČESKÉHO TELECOMU rovněž namítají, že tato společnost nesděluje svým zákazníkům, že celková cena za služby obsahuje cenu za pronájem účastnického vedení a koncového zařízení a cenu za služby poskytované pomocí tohoto koncového zařízení. Výše uvedené zahrnování ceny za pronájem účastnického vedení a koncového zařízení do cenových programů společnosti ČESKÝ TELECOM brání rozvoji podnikání na straně alternativních operátorů a ostatních soutěžitelů a výrazně omezuje transparentnost a diferenciaci trhu telekomunikačních služeb. Tím se dle názoru alternativních operátorů společnost ČESKÝ TELECOM dopouští zneužívání svého dominantního postavení v neprospěch všech účastníků na trhu.

Po vyhodnocení obsahu nových cenových plánů společnosti ČESKÝ TELECOM proto Úřad **dopisem ze dne 17. června 2003** (spr. spis šanon č. 2, č.l. 101-102) této společnosti sdělil, že zahrnutí volných minut nebo hovorových kreditů do měsíčního paušálu (přestože jsou tyto kredity dle vyjádření ČESKÉHO TELECOMU hrazeny z výnosů hovorného) představuje významnou bariéru pro rozvoj konkurence v sektoru telekomunikací. Dále Úřad uvedl, že v situaci, kdy dochází k liberalizaci telekomunikačního trhu, **je ze soutěžního hlediska nepřipustné, aby ČESKÝ TELECOM nadále poskytoval cenové programy obsahující hovorové kredity nebo volné minuty vázané na měsíční paušál** (přičemž zavedení volných minut protisoutěžní dopady cenových plánů jen prohlubuje), protože zákazníci této společnosti jsou pak až do jejich vyčerpání vázáni ke službám účastníka řízení. Úřad opakovaně žádal o odstranění této vazby z cenových plánů, neboť je nezbytné, aby ČESKÝ TELECOM poskytoval svým zákazníkům odděleně měsíční paušál odpovídající měsíčním nákladům a přiměřenému zisku a vedle toho nezávislé cenové programy obsahující různou kombinaci cen za hovorné a hovorového kreditu či volných minut. Tímto oddělením by dle názoru Úřadu byla odstraněna vazba hovorného, hovorového kreditu nebo volných minut a paušálu, která způsobuje netransparentní podmínky na trhu pro koncové zákazníky a která představuje významnou bariéru pro rozvoj hospodářské soutěže na daném trhu.

Úřad rovněž rozporoval názor ČESKÉHO TELECOMU, že podobně koncipované programy, jako nabízí ČESKÝ TELECOM, jsou nabízeny také v rámci Evropské unie, neboť každá ze zemí zmiňovaných ČESKÝM TELECOMEM vykazuje znaky, které nejsou srovnatelné se situací v České republice. S ohledem na výše uvedené Úřad proto vyzval společnost ČESKÝ TELECOM k nápravě současného stavu a co nejrychlejšímu odstranění protisoutěžních ustanovení z příslušných cenových plánů, přičemž pro případ potřeby opakovaného projednání této problematiky Úřad navrhl zástupcům společnosti ČESKÝ TELECOM ústní jednání.

V návaznosti na tuto korespondenci se dne **15. července 2003** uskutečnilo **jednání** mezi zástupci ČESKÉHO TELECOMU a Úřadu, na kterém byla opětovně projednávána protisoutěžní ustanovení obsažená v cenových plánech společnosti ČESKÝ TELECOM nabízených v té době, na něž Úřad opakovaně poukazoval (spr. spis šanon č. 2, č.l. 103-105). Také na tomto jednání Úřad mj. konstatoval, že neregulované cenové programy určené pro domácnosti, drobné podnikatele a ISDN cenové plány obsahují (s výjimkou HOME ZERO a BUSINESS ZERO) v pravidelných měsíčních platbách za paušál tzv. volné kredity v korunách nebo v minutách, do jejichž výše zákazníci užívající tyto cenové plány uskutečňují svá volání bezplatně. Úřad dále zdůraznil, že ze soutěžního hlediska považuje za nezbytné, aby ČESKÝ TELECOM poskytoval svým zákazníkům odděleně měsíční paušál odpovídající měsíčním nákladům na tento paušál a přiměřenému zisku a vedle toho nezávislé

cenové programy obsahující různou kombinaci cen za hovorné a volného kreditu, čímž by měli ostatní operátoři na trhu možnost soutěžit s ČESKÝM TELECOMEM ve výši cen hovorného, neboť tímto oddělením by byla odstraněna vazba hovorného, volného kreditu a paušálu, která způsobuje netransparentní podmínky na trhu. Úřad při této příležitosti dále konstatoval, že **cenové programy obsahující volné kredity (v Kč nebo minutách) vázané na paušál připoutávají zákazníky účastníka řízení minimálně do vyčerpání volného kreditu ke službám této společnosti.** K prohloubení protisoutěžních dopadů cenových plánů účastníka řízení došlo dle Úřadu na jaře roku 2003, kdy ČESKÝ TELECOM představil nové neregulované cenové programy obsahující volné minuty. Závěrem Úřad konstatoval, že na všechny výše uvedené protisoutěžní aspekty byl v případě neregulovaných cenových programů ČESKÝ TELECOM **Úřadem opakovaně upozorňován** a že navzdory více než rok probíhajícím jednáním **ČESKÝ TELECOM neupravil neregulované cenové plány tak, aby neobsahovaly tuto protisoutěžní vazbu volného kreditu nebo volných minut na paušál.** Úřad rovněž zástupce ČESKÉHO TELECOMU upozornil, že v případě nepřijetí takových opatření, která by výše uvedená protisoutěžní ustanovení v neregulovaných cenových programech odstranila, budou ze strany Úřadu zváženy další kroky v souladu se zákonem č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže.

Zástupci ČESKÉHO TELECOMU na tomto jednání uvedli, že existují cenové plány typu ZERO a vedle nich cenové plány, které nabízejí zákazníkům různou výši měsíčního poplatku s určitými benefity. Dále konstatovali, že volné kredity existují dle znalostí ČESKÉHO TELECOMU i jinde ve světě nebo u mobilních operátorů a že nesouhlasí s názorem Úřadu na nezbytnost oddělení tzv. paušálů z „příplatků“ na cenový plán (volné minuty nebo kredity), neboť toto opatření dle jejich názoru neřeší problém „psychologické“ vazby a mohlo by spíše vnést nejasnosti do vnímání zákazníků z hlediska použitelnosti tzv. alternativních cenových programů. Závěrem bylo dohodnuto další jednání mezi zástupci Úřadu a ČESKÉHO TELECOMU, které se na návrh společnosti ČESKÝ TELECOM uskutečnilo dne 26. srpna 2003.

Předmětem **jednání dne 26. srpna 2003** mezi zástupci ČESKÉHO TELECOMU a Úřadu bylo projednání nové koncepce cenových plánů společnosti ČESKÝ TELECOM (spr. spis šanon č. 2, č.l. 106). Zástupci ČESKÉHO TELECOMU na něm blíže objasnili základní principy obsažené v materiálu této společnosti „Struktura a zásady návrhu cenových plánů hlasových služeb společnosti ČESKÝ TELECOM, a.s. pro rok 2004“. Úřad na tomto jednání konstatoval, že v předloženém materiálu zřejmě došlo k určitým změnám v návrzích cenových plánů na linku, které již neobsahují vazbu hovorových kreditů či volných minut na paušál, a dále sdělil, že konečné vyjádření zašle ČESKÉMU TELECOMU písemně.

V doplňujícím vyjádření, které Úřad zaslal ČESKÉMU TELECOMU **dopisem ze dne 16. září 2003** (spr. spis šanon č. 2, č.l. 107-108), konstatoval, že v materiálu předloženém na jednání konaném dne 26. srpna 2003 ze strany účastníka řízení sice došlo k určitému posunu v návrzích cenových plánů na linku, neboť tyto cenové plány již zřejmě neobsahují vazbu hovorových kreditů či volných minut na paušál, avšak dále uvedl, že bude-li zákazníkům prodáván tzv. „telefonní program“ (viz terminologie obsažená v předloženém materiálu) se strukturou uvedenou v předloženém materiálu, nelze vyloučit, že budou nadále přetrvávat výhrady Úřadu ke struktuře těchto programů.

V návaznosti na jednání zástupců společnosti ČESKÝ TELECOM na Úřadě dne 26. srpna 2003 vyzval Úřad **dopisem ze dne 6. října 2003** (spr. spis šanon č. 2, č.l. 109) společnost ČESKÝ TELECOM ke sdělení, jaké kroky a v jakém termínu budou touto

společností přijaty k odstranění protisoutěžní vazby hovorného, volného kreditu či minut a paušálu v jejich neregulovaných cenových programech. Z vyjádření ČESKÉHO TELECOMU, které Úřad obdržel dne 14. října 2003 (spr. spis šanon č. 1, č.l. 214-215), vyplynulo, že tato společnost předložila ČTÚ návrh cenové strategie pro rok 2004, který respektoval zásady obsažené v dokumentu „Struktura a zásady návrhu cenových plánů hlasových služeb společnosti ČESKÝ TELECOM pro rok 2004“ a jehož součástí jsou jak regulované, tak neregulované cenové plány. Dále zde ČESKÝ TELECOM s odkazem na jednání konané dne 26. srpna 2003 uvedl, že dle jeho názoru je mezi všemi cenovými plány přímá vazba a nelze je řešit samostatně. Z vyjádření ČESKÉHO TELECOMU nevyplývá, že by tato společnost byla připravena v brzké době změnit strukturu svých neregulovaných cenových plánů tak, aby tyto již neobsahovaly jako součást pravidelného měsíčního paušálu volné minuty a hovorové kredity.

Šetřením Úřadu bylo tedy zjištěno, že společnost ČESKÝ TELECOM **uplatňuje neregulované cenové plány obsahující měsíční paušály**, do kterých jsou **zahrnuty hovorové kredity nebo volné minuty**, přičemž takto strukturované cenové plány jsou **způsobilé narušit hospodářskou soutěž**. Úřad **opakovaně** společnost ČESKÝ TELECOM **upozorňoval na protisoutěžní aspekty** neregulovaných cenových plánů a **vyzýval ji k nápravě** tohoto stavu. ČESKÝ TELECOM však **neučinil žádné kroky** směřující k takové nápravě a navíc **zaváděl nové cenové plány** s obdobnou protisoutěžní skladbou, a to i v době, kdy již byl prokazatelně informován o výhradách Úřadu. Po zohlednění všech výše uvedených skutečností Úřad proto **zahájil dne 13. listopadu 2003** z vlastního podnětu se společností ČESKÝ TELECOM **správní řízení** č.j. S 222/03 ve věci možného narušení ustanovení § 11 zákona (důvody vedoucí Úřad k zastavení tohoto správního řízení jsou již uvedeny výše v tomto rozhodnutí).

Jednání a skutková zjištění ve správním řízení č.j. S 222/03

Poněvadž účastník řízení i svědci v průběhu správního řízení č.j. S 127/04 odkazovali na svá vyjádření ve správním řízení č.j. S 222/03, považuje Úřad za nutné zrekapitulovat skutková zjištění z tohoto správního řízení. Uvedené důkazy jsou rovněž součástí spisu vedeného k řízení č.j. S 127/04.

Za účelem bližšího objasnění skutečného stavu věci se dne **18. prosince 2003** uskutečnilo v sídle Úřadu **ústní jednání s účastníkem řízení** (spr. spis šanon č. 1, č.l. 11-18). Na tomto jednání zástupci ČESKÉHO TELECOMU uvedli, že cenové plány, které jsou předmětem správního řízení S 222/03, jsou dle jejich názoru pokračováním cenově regulovaných cenových plánů a logicky na strukturu těchto cenových plánů navazují, přičemž ne všechny cenové plány společnosti ČESKÝ TELECOM tyto volné minuty či hovorové kredity obsahují. Dle účastníka řízení se tedy jedná pouze o jinou nabídku ČESKÉHO TELECOMU a zákazník si díky tomu může vybírat ze široké škály cenové nabídky, což je dle účastníka řízení i důvod, proč tyto cenové plány obsahují hovorové kredity nebo volné minuty, případně volné hodiny. Skutečnost, že tyto neregulované cenové plány budou obsahovat volné minuty či koruny pro volání, je dle vyjádření účastníka řízení výsledkem **svobodného podnikatelského rozhodnutí společnosti ČESKÝ TELECOM**.

Účastník řízení na tomto jednání také připustil, že **již cca od roku 2002 mu jsou známy výhrady Úřadu ke struktuře cenových plánů** – tedy zejména ke skutečnosti, že tyto plány **zahrnují hovorové kredity, resp. volné minuty na volání**, avšak dle názoru účastníka řízení to, že zavedl cenové plány bez hovorových kreditů (typu ZERO), je dostačující, a

společnost ČESKÝ TELECOM se proto domnívá, že svou nabídkou cenových plánů neporušuje pravidla hospodářské soutěže.

K otázce Úřadu, zda účastník řízení ve všech jím nabízených cenových plánech uplatňuje ČESKÝM TELECOMEM uváděnou „logickou strukturu“ vycházející z cenových rozhodnutí regulátora, účastník řízení uvedl, že nikoli, neboť oslovuje jednotlivé segmenty trhu produkty, které trh požaduje, a cenové plány, které jsou předmětem řízení, nejsou schopny vyhovět celé škále potřeb zákazníků. **„Logická struktura“ byla zachována jen v cenových plánech, které jsou předmětem tohoto správního řízení, a jen z důvodu pestrosti obchodní nabídky účastníka řízení.**

ČESKÝ TELECOM dále k otázce Úřadu, zda má možnost poskytovat hovorové kredity v cenových plánech, které jsou předmětem správního řízení č.j. S 222/03, i jiným způsobem než tak, jak jsou poskytovány v rámci v současné době nabízených cenových plánů, tedy bez toho, aby byl hovorový kredit součástí paušálu, uvedl, že kredit není součástí paušálu, neboť je to sleva z hovorného, což dle jeho názoru vyplývá z platného ceníku ČESKÉHO TELECOMU, např. z jeho části 2., hlavy A.5, bodů 13, cit.: *„U vybraných cenových plánů je účastníkům v každém účtovacím období poskytována finanční částka ve formě kreditu – hovorový kredit – do jehož výše je cena za uskutečněné hovory součástí cenového plánu a předmětné hovory nebudou účastníkům účtovány zvlášť“*. K dotazu Úřadu, z jakého důvodu je cena za používání hlavní telefonní stanice (tedy měsíční paušál) u jednotlivých cenových plánů, které jsou předmětem tohoto správního řízení, rozdílná, účastník řízení konstatoval, že se jedná o kombinaci výše měsíčního paušálu a výše hovorného, tzn. čím vyšší měsíční paušál, tím nižší hovorné, přičemž však náklady na měsíční paušál jsou u jednotlivých cenových plánů v průměru stejné. **Rozdílnost výše jednotlivých měsíčních paušálů je dle vyjádření ČESKÉHO TELECOMU dána jeho obchodní nabídkou**, kdy při vyšším měsíčním paušálu je hovorné nižší a zákazník si může vybrat, zda bude platit vyšší měsíční paušál a nižší hovorné nebo obráceně. V jednotlivých cenových plánech je dle ČESKÉHO TELECOMU také vazba mezi paušálem a hovorným, přičemž v zásadě se jedná o princip vyšší měsíční paušál – nižší hovorné. K otázce Úřadu, **zda má účastník řízení možnost poskytovat cenové plány bez hovorových kreditů**, ČESKÝ TELECOM uvedl, že v obecné poloze **ano**, avšak musel by změnit strukturu cenových plánů, například zvýšit hovorné, neboť kredit snižuje cenu hovorného.

V této fázi správního řízení Úřad také provedl výslechy svědků – konkurentů společnosti ČESKÝ TELECOM, tzv. alternativních operátorů.

Prvním svědkem, kterého Úřad v rámci správního řízení vyslechl, byl zástupce společnosti **Aliatel a.s.**, se sídlem Sokolovská 131/86, 186 00 Praha 8, IČ 61058904 (dále jen „Aliatel“), který uvedl, že protisoutěžní aspekty posuzovaných cenových plánů spatřuje společnost Aliatel zejména v kombinaci následujících faktorů: neexistence regulovaného cenového plánu s přiměřenou výší paušálního poplatku za připojení, který by neobsahoval žádné volné minuty, a to, že ČESKÝ TELECOM nabízí takové cenové plány, kterými zákazníka v podstatě nutí, aby objednal volné minuty v rámci příslušného cenového plánu, což dle Aliatelu brání rozvoji konkurence v příslušném segmentu trhu. Dle názoru společnosti Aliatel protisoutěžní aspekty těchto cenových plánů neřeší cenové plány typu ZERO, neboť jejich měsíční paušál je dle Aliatelu nepřiměřeně vysoký ve srovnání s ostatními cenovými plány, které obsahují volné minuty. Svědek dále sdělil, že v souvislosti s posuzovanými cenovými plány nabízenými ČESKÝM TELECOMEM dochází k úbytku zákazníků

společnosti Aliatel, avšak kromě toho současný stav také výrazně ztěžuje akvizici zákazníků nových (spr. spis šanon č. 1, č.l. 92-102).

Svěděk ze společnosti **Contactel s.r.o.**, se sídlem Vinohradská 174, 130 00 Praha 3, IČ 25733621 (dále jen „Contactel“) sdělil, že dle jeho mínění cenové plány společnosti ČESKÝ TELECOM brání rozvoji konkurence, a to zejména tím, že obsahují předplacený kredit (v Kč nebo v minutách), který je obsažený ve všech cenových plánech uvedených v předmětu správního řízení. Dle názoru společnosti Contactel **předplacený kredit**, který je součástí těchto cenových plánů, **motivuje zákazníky, aby takový kredit, za který zaplatili, také vyčerpali a minimálně v rozsahu tohoto čerpání nevyužívali možnosti volby operátora**. Svědek dále uvedl, že možné zneužití dominantního postavení spatřuje společnost Contactel také v tom, že ČESKÝ TELECOM uplatňuje v některých cenových plánech rozdílnou cenu za zřízení telefonní stanice, což dle jeho názoru znamená, že nižší cenou za zřízení je vynucován odběr takové služby, která obsahuje vyšší hovorový kredit. Protisoutěžní charakter neregulovaných cenových plánů společnosti ČESKÝ TELECOM spočívá dle svědka zejména v tom, že obsahují ze soutěžního pohledu problematickou **vazbu mezi cenou měsíčního paušálu a tzv. volného kreditu** – zákazník, chová-li se racionálně, při odběru jedné služby (volání) musí odebrat i službu jinou (hovorový kredit), jelikož výše kreditu je určována výší měsíčního paušálu, i když je interpretována jako sleva na hovorném. Dále zákazník dle svědka nemá jasnou představu o ceně odebírané služby. Výše zmíněné pak brání v tom, aby zákazník byl schopen transparentně porovnat nabídku ČESKÉHO TELECOMU s nabídkou ostatních operátorů. Svědek také uvedl, že každý z těchto cenových plánů je nabízen jako balíček s komponenty (například měsíční paušál, volný kredit či hovorné), které nelze nakupovat odděleně, a že u hovorových kreditů v korunovém vyjádření zákazník nikdy neví, v jakém stavu čerpání se jeho hovorový kredit nachází, a má proto velmi zkrácenou a neprůhlednou představu o výši svého telefonního účtu – k této situaci by nedocházelo, pokud by zákazník zaplatil pouze měsíční paušál a poté platil cenu za hovorné. Dle společnosti Contactel je u volných kreditů v minutovém vyjádření tento stav pro zákazníka ještě více neprůhledný, neboť zákazník není okamžitě informován o tom, v jaké finanční míře předmětný kredit čerpá. Závěrem svědek uvedl, že ČESKÝ TELECOM dle názoru společnosti Contactel tím, že nabízí cenové plány obsahující kredity (v minutách nebo korunách), zneužívá svého dominantního postavení ve smyslu § 11 zákona, neboť vynucuje odběr jedné služby s odběrem jiné nesouvisející služby (spr. spis šanon č. 1, č.l. 110-116).

Svěděk ze společnosti Contactel dále dopisem ze dne 9. ledna 2004 (spr. spis šanon č. 3, č.l. 117-105) předložil Úřadu kopii dopisu, který Contactelu zaslal dne 1. března 2002 pan Pearce O'Donohue z DG Information Society (spr. spis šanon č. 1, č.l. 118-119), v němž je mj. uvedeno, že *„Přestože neexistuje regulační opatření týkající se kombinovaných nabídek, platí zákonná povinnost rebalancovat tarify. Toho v žádném případě nelze dosáhnout, pokud měsíční poplatek a volné kredity jsou nedílně spojeny. Ještě důležitější je presumpce vycházející ze zásad konkurenční politiky, na kterou jsem se odvolával na našem setkání. Tato presumpce říká, že podobné kombinování měsíčního poplatku a volných kreditů je antikonenční na trhu, kde daný operátor má dominantní postavení. ... Jinými slovy, je naprosto nepřijatelné, aby operátor kombinoval měsíční poplatek s volnými kredity na trhu, kde existuje konkurence (přínejmenším v meziměstských hovorech) a rovněž na trhu, kde má tento operátor prakticky monopolní postavení (místní přístup – připojení). I kdyby „volné minuty“ platily pouze pro místní hovory, musíme rozhodně protestovat, protože výsledné násilné udržení zákazníků tímto operátorem by vážně narušilo trh meziměstských a*

mezinárodních hovorů (bezpochyby před zavedením CPS a pravděpodobně ještě dlouho poté).“⁶ – (pozn. Úřadu: překlad společnosti Contactel).

Svědék ze společnosti **Czech On Line, a.s.**, se sídlem U nákladového nádraží 8, č.p. 3153, 130 00 Praha, 3, IČ 63080150 (dále jen „Czech On Line“) uvedl, že dle názoru této společnosti účastník řízení porušuje hospodářskou soutěž tím, že jím nabízené cenové plány v sobě spojují dvě služby, a to službu měsíčního pronájmu telefonní linky a službu telefonních hovorů uskutečněných prostřednictvím této linky – zákazník je tedy nucen odebírat od ČESKÉHO TELECOMU spolu s telefonní linkou i telefonní hovory, a to i v případě, že má se společností Czech On Line uzavřenou nebo by rád uzavřel smlouvu na poskytování telefonních služeb prostřednictvím služby CS/CPS. Dle názoru svědka je takové spojování dvou služeb do jednoho cenového balíčku protikonkurenční, neboť zákazníci, kteří využijí službu CS/CPS od společnosti Czech On Line, musí uhradit i poplatky za předplacené telefonní hovory, které by nevyužili nebo které nevyužijí. Zákazník společnosti Czech On Line tedy musí buď zaplatit nepřiměřeně vysoký poplatek za používání linky společnosti ČESKÝ TELECOM, nebo zaplatit za volné minuty, které nechce využít, protože má zájem využívat telefonní hovory prostřednictvím společnosti Czech On Line. Dle názoru společnosti Czech On Line zde dochází ke svazování služeb, neboť má-li zákazník zájem využít hovory přes jiného operátora, je v podstatě nucen zaplatit příplatek k poplatku za používání telefonní linky, který není nijak technologicky ani nákladově oprávněn (například v tarifech typu ZERO zaplatí vyšší cenu za používání telefonní linky než jakou by zaplatil u tarifů společnosti ČESKÝ TELECOM obsahujících hovorový kredit), a v případě, že využije tarif s předplaceným hovorným, neplatí příplatek za využití telefonní linky, ale platí za hovorový kredit, který nemá zájem využít. Svědek dále uvedl, že dle společnosti Czech On Line se v případě využití telefonní linky a telefonních hovorů jedná o dvě různé služby, a proto považuje takové jednání účastníka řízení za neoprávněné.

Dle názoru tohoto svědka by řešením bylo ve všech cenových plánech společnosti ČESKÝ TELECOM oddělit platbu za pronájem telefonní linky a poplatky za hovory, aby si zákazník mohl vybrat z různých balíčků telefonních hovorů, které by obsahovaly různý počet volných minut a následně různou minutovou cenu za volání v případě vyčerpání těchto volných minut. Svědek uvedl, že vzhledem k tomu, že trh telefonních hovorů je prostřednictvím služby CS/CPS liberalizován, by si zákazníci mohli vybrat tarif od té společnosti, která jim nabídne nejvýhodnější volání pro strukturu telefonního provozu, který tyto zákazníci generují; na druhou stranu však trh pronájmu telefonní linky, který není liberalizován, by byl obslužen jednou cenou platnou pro všechny zákazníky, ať již společnosti ČESKÝ TELECOM nebo jiných operátorů, přičemž tato cena by dle společnosti Czech On Line měla být regulována. Svědek dále k otázce účastníka řízení uvedl, že oddělením platby za telefonní linku a za hovorné nemínil pouze optické rozdělení cenového plánu na dvě ceny v rámci jednoho cenového plánu, ale má na mysli vytvoření nového cenového plánu, který by obsahoval pouze platbu za telefonní linku, a to například i v rámci univerzální služby, a doplňkových cenových plánů, které by obsahovaly pouze hovorné –

⁶ Původní text: “There is no specific regulatory provision regarding bundled offers, but rather a legal obligation to tariff rebalancing, which obviously cannot be achieved in a transparent manner if subscription and call units are lumped together. More importantly, what I was referring to in our meeting is a presumption under competition policy principles that such bundling of subscription and call minutes would be anticompetitive in a market in which the operator involved has a dominant position. ... In other words, it is not acceptable for an operator to bundle tariffs for a market in which there is some competition (telephony, at least long distance) and one in which it has a virtual monopoly (local access – the connection). Furthermore, even if the “free minutes“ were to relate only to local calls, one could argue strongly that the lock-in effect on consumers would seriously distort the long-distance or international markets (without question until CPS is operational, and probably long after that).”

jednalo by se tedy o dva různé typy cenových plánů pro dva různé typy služeb. Závěrem svědek uvedl, že ač má zákazník možnost zvolit si cenový plán bez hovorového kreditu či s hovorovým kreditem, pak za předpokladu, že zvolí cenový plán bez hovorového kreditu, je ze strany společnosti ČESKÝ TELECOM penalizován vyšší cenou za použití telefonní linky, a dále že ekonomicky uvažující zákazník si nemůže u všech cenových plánů zvolit službu CS/CPS, a to díky existenci hovorového kreditu, protože struktura cenových plánů společnosti ČESKÝ TELECOM neumožňuje rozdělit platbu za hovorné a za pronájem telefonní linky (spr. spis šanon č. 1, č.l. 208-215).

Dle svědka ze společnosti **ETEL, s.r.o.**, se sídlem Benediktská 2/685, 110 00 Praha 1, IČ 25630636 (dále jen „Etel“) spočívá největší problém u cenových plánů společnosti ČESKÝ TELECOM v provázání měsíčního předplatného s poskytovanými volnými minutami, tzn. že jako součást připojení dostává zákazník některé hovory zdarma (nemusí platit za určitý počet minut, které protelefonuje). Z pohledu hospodářské soutěže nabízí ČESKÝ TELECOM svým vlastním zákazníkům některé telefonní hovory, za které zákazník nemusí platit. Jestliže chce zákazník přejít od ČESKÉHO TELECOMU k alternativnímu operátorovi, musí si stále platit měsíční paušál, takže platí totéž, ale nemůže využít minuty zdarma. Dle názoru svědka se jedná o zneužití dominantního postavení spočívající ve vázání dvou služeb, které spolu vzájemně z ekonomického pohledu nesouvisejí (měsíční paušál a hovorné). Svědek uvedl, že společnost ČESKÝ TELECOM svým zákazníkům nabízí dvě služby – měsíční paušální poplatek za připojení k síti – na této službě má společnost ČESKÝ TELECOM dle svědka ve skupině zákazníků, na které jsou zacíleny posuzované cenové plány, *de facto* monopol; druhou službou je vlastní telefonování, ta je předmětem cenové konkurence a ČESKÝ TELECOM má zatím v této oblasti dominantní postavení. Pokud ČESKÝ TELECOM zvýší dle svědka měsíční paušál a dává hovory zdarma ve formě nějaké kompenzace, pak je to v oblasti, kde konkurence tuto možnost nemá, a tam kde konkurence je, poskytuje ČESKÝ TELECOM služby zadarmo – dle názoru svědka se jedná o nezákonné vázání (spr. spis šanon č. 1, č.l. 361-369).

Svědka ze společnosti **GTS CZECH, a.s.**, se sídlem Hvězdova 1073/33, 140 21 Praha 4, IČ 63999501 (dále jen „GTS“) uvedl, že nejdůležitějším bodem obsaženým ve všech posuzovaných cenových plánech je existence volných minut nebo hovorového kreditu, který je poskytován v rámci paušálu a který není poskytován pouze u cenových plánů typu ZERO, avšak tarify typu ZERO oproti variantě s kreditem mají paušál jen nepatrně nižší než cenové plány, které mají volný kredit nebo volné minuty v paušálu zahrnuté. Svědek uvedl, že i když společnost GTS zákazníkovi nabídne nižší hovorné, přichází tento zákazník o kredit obsažený v cenových plánech ČESKÉHO TELECOMU (spr. spis šanon č. 1, č.l. 104-110).

Dle svědkyně ze společnosti **TELE2 s.r.o.**, se sídlem Sokolovská 79/192, 186 00 Praha 8, IČ 25650009 (dále jen „TELE2“) tato společnost ve svém podání zaslaném Úřadu vyjádřila podezření, že společnost ČESKÝ TELECOM jako dominantní operátor tím, že nabízí cenové plány, které zahrnují poplatek za používání telefonní přípojky a volné minuty, zneužívá svého postavení. Uvedla, že koncoví zákazníci jsou netransparentně informováni o ceně za jednotlivé druhy služeb (nemohou určit, kolik představuje cena za používání hlavní telefonní stanice), a proto služby poskytování hovorného nemohou jednoznačně porovnat s konkurencí. Nejvýraznějším problémem je dle svědkyně, že není zřejmé, kolik stojí používání samotné telefonní stanice, neboť odečtem volných kreditů nebo volných minut vycházejí různé částky. Služba „poskytování hlavní telefonní stanice“ je služba, u které bude mít zřejmě ČESKÝ TELECOM dlouhodobě dominantní postavení, protože to vychází z historických souvislostí. Naopak služba „hovorné“ může být díky zavedení služby

předvolby operátora poskytována i jinými operátory. Operátoři, kteří poskytují službu předvolba operátora, nemají dle společnosti TELE2 možnost konkurovat ČESKÉMU TELECOMU, neboť zákazníkovi není zřejmé, kolik platí za jednotlivé služby – zákazník si nemůže vypočítat, kolik stojí služba používání hlavní telefonní stanice, kterou si nemá možnost objednat od jiného operátora, a nemůže tak porovnat, co je pro něj výhodnější. Tato situace je dle svědkyně zapříčiněná existencí volných minut nebo hovorového kreditu v cenových plánech společnosti ČESKÝ TELECOM (spr. spis šanon č.1, č.l. 188-195).

Svědkyně ze společnosti **TISCALI Telekomunikace Česká republika s.r.o.**, se sídlem Dělnická 213/12, 170 04 Praha 7, IČ 64788610 (dále jen „Tiscali“) uvedla, že dle této společnosti ČESKÝ TELECOM zneužívá svého dominantního postavení na trhu České republiky především v oblasti vázání odběru služeb, uplatňováním rozdílných podmínek při shodném nebo podobném plnění a bráněním rozvoje konkurence. Z pohledu společnosti Tiscali se dle svědkyně jedná především o vázání přístupu k síti (využití přístupové sítě) se službami typu jednotlivých volání a zpoplatňování jednotlivých typů volání. Pokud je platba za přístup k síti ve formě pevné měsíční částky přímo a neoddělitelně svázána s jednotlivými cenovými programy, pak dle společnosti Tiscali dochází k bránění rozvoje konkurence. Dále dle názoru svědkyně dochází k uplatňování rozdílných podmínek při shodném nebo srovnatelném plnění, a to také v oblasti zpoplatnění využívání přístupové sítě, neboť přístup k síti a měsíční platba účtovaná za tuto službu by měla být shodně vysoká částka pro všechny typy zákazníků počínaje domácnostmi a konče podnikovými zákazníky. Dle svědkyně dále dochází ke zneužití dominantního postavení společností ČESKÝ TELECOM tím, že veškerá volání započatá zákazníkem musí být realizována přes přístupovou síť, která je ve vlastnictví účastníka řízení, přičemž však platba za přístupovou síť není jednoznačně definována a dochází k vázání odběru služeb v cenových plánech ČESKÉHO TELECOMU, a to konkrétně služby přístup k síti a služeb volání. Vázání měsíční platby za používání přístupové sítě s kredity a volnými minutami v cenových plánech neumožňuje koncovému zákazníkovi jednoznačně určit, jak vysoká je platba za přístup k síti a jak vysoká je ve skutečnosti platba za jednotlivé typy volání, přičemž se navíc platba za tuto plnění liší v jednotlivých cenových plánech a není tedy možné určit její reálnou nominální hodnotu – koncový zákazník tedy nemůže jednoznačně určit, kolik ho stojí jednotlivý typ volání u ČESKÉHO TELECOMU a kolik u alternativního operátora (spr. spis šanon č. 1, č.l. 160-171).

Druhý svědek ze společnosti Tiscali doplnil k předcházející svědecké výpovědi, že zákazník společnosti ČESKÝ TELECOM nejdříve vyčerpá neoddělitelné hovorové kredity/volné minuty z daného cenového plánu (tzn. že primárně využívá volné kredity společnosti ČESKÝ TELECOM), protože tyto volné kredity nejsou z pohledu zákazníka oddělitelné od měsíčního paušálu, a teprve po jejich vyčerpání je pro něj ekonomicky vhodné využít služeb alternativního operátora (spr. spis šanon č. 1, č.l. 203-205).

Dalším svědkem vyslechnutým Úřadem ve správním řízení byla ředitelka odboru cenové regulace ČTÚ, která uvedla, že cenové plány posuzované v tomto správním řízení jsou předmětem **pouze obecné regulace ze strany ČTÚ**, tzn. že **celkový nárůst všech cen společnosti ČESKÝ TELECOM za dané období nesmí překročit tzv. celkové „M“**, což je koeficient vydaný cenovým rozhodnutím ČTÚ (v uvedeném období se jednalo o cenové rozhodnutí ČTÚ č. 01/US/2003). Tento koeficient vyplývá z indexu inflace cen průmyslových výrobců, který se koriguje o tzv. vnitřní vlivy ČESKÉHO TELECOMU, jako je např. produktivita práce, a o vnější vlivy, což je např. změna DPH apod. Svědkyně dále uvedla, že **ČTÚ neovlivňuje strukturu neregulovaných cenových plánů, pouze prostřednictvím koeficientu „M“ zajišťuje, aby všechny ceny této společnosti nevzrostly neúměrně**

vysoko jako celek. K dotazu Úřadu, z jakého důvodu obsahuje tzv. cena za paušál nejen náklady na paušál, ale i náklady, které se týkají hovorného, svědkyně uvedla, že se **jedná o obchodní politiku společnosti ČESKÝ TELECOM a že účastník řízení má možnost poskytovat cenové plány bez hovorových kreditů či volných minut a této možnosti využívá** (spr. spis šanon č. 1, č.l. 343-349).

Dopisem ze dne 12. února 2004 (spr. spis šanon č. 1, č.l. 350-351) ČTÚ k žádosti Úřadu ze dne 4. února 2004 sdělil, že problematika hovorových kreditů v cenových plánech poskytovaných společností ČESKÝ TELECOM byla projednávána v rámci jednání zástupců Evropské komise a ČTÚ dne 7. března 2002. Z tohoto jednání vzešlo doporučení, jehož výsledkem bylo zavedení cenových plánů typu ZERO, tj. cenových plánů, které neobsahují hovorové kredity. ČTÚ dále uvedl, že průměrný náklad na měsíční paušál je stejný ve všech cenových plánech.

V návaznosti na výše uvedené svědecké výpovědi se dne **22. ledna 2004** v sídle Úřadu uskutečnilo **ústní jednání s účastníkem řízení** (spr. spis šanon č. 1, č.l. 352-360). Na tomto jednání společnost ČESKÝ TELECOM uvedla, že dle metodiky používané účastníkem řízení činí v současné době průměrná výše nákladů na měsíční paušál přibližně [...] Kč (obchodní tajemství ČESKÉHO TELECOMU). Společnost ČESKÝ TELECOM nenabízí ve všech cenových plánech, které jsou předmětem tohoto správního řízení, koncovým zákazníkům měsíční paušál za ceny, které odpovídají průměrným měsíčním nákladům s tímto měsíčním paušálem spojeným – dle účastníka řízení posuzované cenové plány svojí strukturou logicky navazují na cenové plány, jejichž struktura je regulována ze strany ČTÚ s tím, že v rámci cenových plánů, jež jsou předmětem tohoto řízení, pokračuje ČESKÝ TELECOM v procesu rebalancingu. Možnost plného rebalancingu je dle ČESKÉHO TELECOMU omezená, neboť i cenové plány, které jsou předmětem správního řízení, podléhají nepřímé regulaci ze strany ČTÚ, a to prostřednictvím stanovení tzv. koeficientu „M“. ČTÚ dle účastníka řízení stanoví nejvýše přípustnou změnu hladiny maximálních cen za služby, které jsou součástí univerzální služby. Do hodnoty „M“ musí účastník řízení dle svého vyjádření zahrnout všechny cenové plány, tzn. že hodnota tohoto „M“ limituje i možnosti ČESKÉHO TELECOMU v tzv. alternativních cenových plánech, které jsou předmětem tohoto správního řízení. Dále zástupci účastníka řízení sdělili, že počínaje 1. lednem 2004 nabídl ČESKÝ TELECOM zákazníkům 3 nové cenové plány typu Universal, u nichž paušál odpovídá nákladům, je rebalancován a neobsahuje žádné kredity ani volné minuty či jiné benefity.

K otázce Úřadu, z jakého důvodu společnost ČESKÝ TELECOM například v cenovém plánu Telefon 70 nabízí měsíční paušál za 285 Kč bez DPH, účastník řízení uvedl, že pro rok 2004 chtěl nahradit cenové plány s hovorovým kreditem cenovými plány s volnými minutami – cenový plán Telefon 70 je tedy dle účastníka ekvivalentem cenového plánu HOME STANDARD, a proto má hovorový kredit přepočítaný na volné minuty a paušál shodný s paušálem cenového plánu HOME STANDARD. Dále ČESKÝ TELECOM uvedl, že cena za měsíční paušál v cenovém plánu Telefon 70 neodpovídá průměrným nákladům na měsíční paušál společnosti ČESKÝ TELECOM, což však dle jeho vyjádření souvisí s regulací univerzální služby ze strany ČTÚ prostřednictvím tzv. „M“, s regulací ze strany ČTÚ formou maximálních cen a s tím, že záměrem společnosti ČESKÝ TELECOM bylo nahradit cenový plán HOME STANDARD cenovým plánem Telefon 70, což však nebylo ze strany ČTÚ umožněno. Cenový plán Telefon 70 je tedy částečně výsledkem svobodného podnikatelského rozhodnutí ČESKÉHO TELECOMU, přičemž dle účastníka řízení toto svobodné rozhodnutí spočívá v tom, zda tento cenový plán zavést či nikoli. Při stanovení struktury a cen musí ČESKÝ TELECOM dle svého vyjádření dodržovat určitá regulační

pravidla daná ze strany ČTÚ, a proto stanovení struktury a konkrétních cen není dle účastníka řízení zcela výsledkem jeho svobodného podnikatelského rozhodnutí.

Na otázku Úřadu, **z jakého předpisu vyplývá, že cenové plány společnosti ČESKÝ TELECOM, které jsou předmětem tohoto správního řízení, musí obsahovat volné minuty nebo hovorové kredity,** účastník řízení odpověděl, že **žádný právní předpis takovou povinnost přímo neukládá** a ani některé cenové plány nabízené ČESKÝM TELECOMEM hovorové kredity ani volné minuty neobsahují. Nicméně dle jeho názoru cenové plány obsahující hovorové kredity logicky „kopírují“ strukturu regulovaných cenových plánů HOME MINI, HOME STANDARD a BUSINESS STANDARD, s tím, že v případě volných minut se jedná o ekvivalent hovorového kreditu. **O tom, že cenové plány, které jsou předmětem tohoto správního řízení, budou logicky „kopírovat“ strukturu regulovaných cenových plánů, rozhodlo dle vyjádření účastníka řízení vedení společnosti ČESKÝ TELECOM,** přičemž tomuto rozhodnutí předcházela **analýza požadavků trhu** a praxe jiných operátorů v Evropě. Dále ČESKÝ TELECOM uvedl, že kdyby nabídl všechny alternativní cenové plány s rebalancovaným měsíčním paušálem, výrazným způsobem by překročil „M“ a porušil by cenová rozhodnutí ČTÚ. ČESKÝ TELECOM také uvedl, že struktura těchto cenových plánů byla v souladu s dokumentem „Struktura a zásady návrhu cenových plánů hlasových služeb společnosti ČESKÝ TELECOM pro rok 2004“, který byl Úřadu předložen v srpnu 2003 – tento návrh však nebyl ze strany ČTÚ akceptován, a to zřejmě z důvodů přílišného zvýšení celkového „M“.

ČESKÝ TELECOM také uvedl, že **od 1. ledna 2004 zavedl nové cenové plány,** přičemž **struktura těchto nových plánů je obdobná jako struktura cenových plánů,** které byly předmětem správního řízení před jeho upřesněním o další cenové plány. Účastník řízení dále konstatoval, že tyto cenové plány **zavedl i přesto, že mu byly známy výhrady Úřadu ke struktuře cenových plánů nabízených do 31. prosince 2003.**

Účastník řízení svou výpověď doplnil o písemné vyjádření, které Úřad obdržel dne 29. ledna 2004 (spr. spis šanon č. 1, č.l. 370-417, šanon příloha č. 4 a příloha č. 5). V úvodu svého vyjádření účastník řízení uvedl, že ceny univerzální služby nejsou do současné doby plně rebalancovány a přístup k telekomunikační síti poskytuje společnost ČESKÝ TELECOM v důsledku cenové regulace ze strany ČTÚ se ztratou.

K problematice hovorových kreditů a volných minut účastník řízení uvedl, že hovorové kredity byly *de facto* zavedeny ze strany ČTÚ u cenového plánu HOME MINI v roce 2001 a v roce 2002 byly na základě požadavku a cenového rozhodnutí ČTÚ zahrnuty i do cenových plánů HOME STANDARD a BUSINESS STANDARD. Touto cenovou regulací formou stanovení maximálních cen byl dle účastníka řízení dán ze strany ČTÚ základ pro tvorbu cen za telefonní službu, který nemohl dle svého vyjádření při tvorbě dalších alternativních plánů ignorovat.

Účastník řízení dále sdělil, že všechny cenové plány nabízené společností ČESKÝ TELECOM navíc podléhají cenové regulaci ČTÚ prostřednictvím stanovení nejvýše přípustné změny celkové cenové hladiny („M“), při jejich tvorbě musí ČESKÝ TELECOM volit takovou kombinaci cen jednotlivých položek všech cenových plánů, aby vyhověl cenové regulaci prostřednictvím tohoto „M“, a proto nelze veškeré ceny za poskytované služby stanovit na takové úrovni, aby pokrývaly náklady společnosti ČESKÝ TELECOM a přiměřený zisk.

Dle vyjádření účastníka řízení byly cenové plány typu ZERO administrativně vynuceny ze strany ČTÚ bez ohledu na výsledné nákladové kalkulace a pro společnost ČESKÝ TELECOM představují poskytování přístupu k telekomunikační síti se ztrátou s tím, že i ve svém celku je poskytování těchto cenových plánů pro tuto společnost ztrátové. Navíc od 1. ledna 2004 jsou cenové plány typu ZERO regulovány cenovým rozhodnutím ČTÚ č. 02/US/2003 formou maximálních cen.

Účastník řízení dále uvedl, že na základě připomínek Úřadu byly od 1. ledna 2004 zavedeny cenové plány typu „UNIVERSAL“ bez hovorových kreditů, které obsahují plně rebalancované ceny, a ČESKÝ TELECOM tak v případě, že zákazník realizuje hovorové služby přes jiné operátory, má uhrazeny náklady na přístupovou síť včetně přiměřeného zisku a nevytváří se mu ztráta z poskytování přístupu k síti jako ve většině ostatních cenových plánů. K námitkám alternativních operátorů, že ČESKÝ TELECOM nenabízí v rámci cenových plánů typu ISDN takový plán, který v sobě neobsahuje volací (předplacený) limit, účastník řízení sdělil, že od 1. ledna 2004 zavedl nový cenový plán bez hovorových kreditů i pro ISDN2 přípojky (ISDN2 UNIVERSAL). Dále byla dle vyjádření účastníka řízení od 1. ledna 2004 ukončena nabídka alternativních cenových plánů s hovorovými kredity (HOME MAXI, HOME MAXI PLUS, BUSINESS STANDARD PLUS, BUSINESS MAXI a BUSINESS MAXI PLUS).

Účastník řízení dále sdělil, že většina cenových plánů, které jsou předmětem tohoto správního řízení, je pokračováním cenových plánů regulovaných ČTÚ formou stanovení maximálních cen, přičemž existence a struktura těchto cenových plánů nutí společnost ČESKÝ TELECOM vycházet ze stejných principů a struktury i při tvorbě ostatních cenových plánů s tím, že cenové plány regulované ČTÚ formou stanovení maximálních cen ve své podstatě stanovují cenový základ a výchozí podmínky na telekomunikačním trhu.

V dalších částech svého podání se účastník řízení vyjádřil k jednotlivým bodům stížností alternativních operátorů na možné zneužití dominantního postavení společností ČESKÝ TELECOM, které jsou součástí spisu vedeného ke správnímu řízení č.j. S 222/03 (*pozn. Úřadu – tato podání jsou i součástí spisu vedeného ke správnímu řízení S 127/04*). Zejména uvedl, že průměrné ceny, za které ČESKÝ TELECOM realizuje hlasové služby, pokrývají náklady a přiměřený zisk, přičemž výše cen hovorových služeb se v jednotlivých cenových plánech liší z důvodů obchodní strategie ČESKÉHO TELECOMU. Dále sdělil, že je v zásadě realizována základní cenová strategie – čím vyšší měsíční paušál, tím je možno realizovat hovorové kredity za nižší ceny, neboť nemusí docházet k tak vysoké kompenzaci ztrát za používání přístupové sítě. Cenová strategie ČESKÉHO TELECOMU je však dle jeho vyjádření podstatným způsobem omezena cenovými rozhodnutími ČTÚ, která stanovují základní cenovou bázi veřejných telekomunikačních služeb prostřednictvím úředně stanovených maximálních cen. ČTÚ rovněž podstatným způsobem ovlivňuje tvorbu cenových plánů prostřednictvím stanovení tzv. „M“. Nabídkové cenové plány pak musí dle ČESKÉHO TELECOMU zákonitě respektovat tato omezení a musí být v zásadě pokračováním regulovaných cenových plánů. Dále účastník řízení předložil kalkulace sestavované v souladu s metodikou ČTÚ, ze kterých je dle jeho vyjádření zcela zřejmé, že ČESKÝ TELECOM nenabízí hovorové služby za ceny pod svými náklady.

Účastník řízení dále uvedl, že ČTÚ nezměnil k 1. lednu 2004 svá cenová rozhodnutí týkající se cenových plánů regulovaných formou maximálních cen, tzn. nezrušil hovorové kredity, jeho cenová rozhodnutí jsou platná a ČESKÝ TELECOM je musí i nadále respektovat. V důsledku toho nebylo dle vyjádření ČESKÉHO TELECOMU možné zrušit ani

ostatní nabídkové cenové plány, neboť ty jsou dle ČESKÉHO TELECOMU logickým pokračováním cenově regulovaných plánů. Dále konstatoval, že hovorové kredity nejsou součástí měsíčních paušálů, náklady na hovorové služby jsou vedeny samostatně a k nim jsou i samostatně přiřazovány výnosy, hovorové kredity představují slevu z hovorových služeb, nikoli z měsíčního paušálu.

Závěrem svého vyjádření účastník řízení konstatoval, že vzhledem k prudkému nárůstu počtu hovorových minut realizovaných prostřednictvím služeb CS/CPS, nezpůsobují cenové plány alternativním operátorům jakoukoli újmu a že zavedením nových cenových plánů obsahujících hovorové kredity v minutách k 1. dubnu 2003, respektive 1. květnu 2003, nedošlo k žádnému výkyvu či stagnaci hovorových minut realizovaných prostřednictvím služeb CS/CPS. Z toho účastník řízení dovozuje, že zavedení těchto plánů nemělo žádný dopad na poskytování služeb alternativními operátory a není způsobitelné narušit hospodářskou soutěž. Dále uvedl, že tržní podíl ČESKÉHO TELECOMU klesá a pohybuje se na úrovni tržních podílů dominantních operátorů v jiných zemích Evropské unie, v nichž byl proces liberalizace telekomunikačního trhu zahájen podstatně dříve než v České republice, a že rozdílné výše měsíčních paušálů mezi podnikovými a bytovými telefonními stanicemi používají operátoři i v některých zemích Evropské unie i země mimo Evropskou unii, což dokládá v příloze svého podání. Vzhledem ke skutečnostem uvedeným ve svém vyjádření a předloženým podkladům se účastník řízení domnívá, že nezneužívá dominantního postavení na újmu jiných soutěžitelů nebo spotřebitelů, a navrhuje, aby Úřad řízení vedené pod č.j. S 222/03 zastavil.

V rámci správního řízení Úřad oslovil také několik zákazníků společnosti ČESKÝ TELECOM, o kterých byl ze strany alternativních operátorů informován, že využívali služby těchto operátorů, avšak z důvodu cenové politiky ČESKÉHO TELECOMU dle vyjádření alternativních operátorů s nimi ukončili smluvní vztahy a vrátili se zpět k účastníku řízení. Z vyjádření některých zákazníků vyplynulo, že důvodem pro vypovězení smluv s alternativními operátory byla v některých případech existence hovorových kreditů nebo volných minut nabízených společností ČESKÝ TELECOM v rámci jejich cenových plánů.

Za účelem vyjasnění některých vyjádření společnosti ČESKÝ TELECOM, získaných v průběhu správního řízení, proběhlo **dne 11. května 2004** další **ústní jednání** (spr. spis šanon č. 1, č.l. 421-429), na kterém Úřad nejprve požádal zástupce účastníka řízení o objasnění jeho vyjádření ze dne 10. března 2004, že: „...*cenové plány nejsou výsledkem svobodného podnikatelského rozhodnutí účastníka a jejich tvorba je závislá na cenové regulaci ze strany ČTÚ.*“ K tomu zástupce ČESKÉHO TELECOMU uvedl, že tato skutečnost dle jeho názoru vyplývá ze zákona o telekomunikacích (konkrétně z § 77 zákona o telekomunikacích, ve kterém se uvádí, že ČTÚ stanoví ceny za univerzální službu svým cenovým rozhodnutím, a to např. rozhodnutím č. 01/US/2003 stanoví index nejvýše přípustné změny maximálních cen za vybrané služby univerzální služby s regulovanými cenami) a zejména z cenových rozhodnutí ČTÚ (jedná se o cenové rozhodnutí č. 01/US/2003 nebo rozhodnutí č. 02/US/2003, jež jsou vydávána na základě zákona o telekomunikacích a zákona o cenách). Dále účastník řízení uvedl, že dle jeho názoru je struktura cenových plánů ovlivňována ČTÚ i prostřednictvím cenových plánů HOME MINI, HOME STANDARD, BUSINESS STANDARD, HOME ZERO a BUSINESS ZERO, a že alternativní cenové plány, jež jsou předmětem tohoto správního řízení, strukturálně navazují na výše uvedené cenové plány, neboť ČTÚ regulací těchto cenových plánů vymezuje základní podmínky na telekomunikačním trhu. Na otázku Úřadu, jakým způsobem ČTÚ regulací cenových plánů HOME MINI, HOME STANDARD, BUSINESS STANDARD, HOME ZERO a BUSINESS

ZERO vymezuje základní podmínky na telekomunikačním trhu, zástupce ČESKÉHO TELECOMU uvedl, že tím, že vymezuje pojem cenový plán a zároveň určuje některé jeho základní prvky (např. definuje pojmy používání či zřízení telefonní účastnické stanice).

Zástupce účastníka řízení také uvedl, že z žádného právního předpisu pro něj nevyplývá povinnost **uplatňovat ve struktuře cenových plánů princip hovorových kreditů nebo volných minut**. Dále odkázal například na vyjádření ČTÚ zaslané dne 7. listopadu 2003 společnosti ČESKÝ TELECOM, ze kterého dle jeho názoru vyplývá, že ČTÚ trvá na uplatňování určitých principů, na nichž jsou vybudovány cenové plány HOME MINI, HOME STANDARD, BUSINESS STANDARD, HOME ZERO a BUSINESS ZERO i ve vztahu k cenovým plánům, které jsou předmětem tohoto správního řízení (např. dělení na podnikatelské a bytové stanice, apod.). Zástupce společnosti ČESKÝ TELECOM také uvedl, že **předložil ČTÚ, mj. i ve snaze respektovat veškeré připomínky Úřadu vznášené ve vztahu k cenovým plánům, návrh tezí pro změnu cen veřejné telefonní služby pro rok 2004, kde mimo jiné navrhoval, aby hovorové kredity ve všech cenových plánech nebyly vázány na měsíční paušál, aby došlo k plnému rebalancování měsíčního paušálu, jež by měl být jednotný pro všechny cenové plány, a aby alternativní cenové plány obsahovaly volné minuty za příplatek**.

K otázce Úřadu, z jakého důvodu zavedla společnost ČESKÝ TELECOM v roce 2004 cenové plány obsahující vazbu volných minut na paušál, když zástupce účastníka řízení sám uvedl, že ČESKÝ TELECOM navrhoval, aby hovorové kredity ve všech cenových plánech nebyly vázány na měsíční paušál, zástupce účastníka řízení uvedl, že **zavedení volných minut bylo reakcí na požadavky trhu a běžnou praxí používanou v zahraničí**. K důvodům, pro které ČESKÝ TELECOM navrhoval ČTÚ, aby hovorové kredity nebyly vázány na měsíční paušál, zástupce účastníka uvedl, že, jak je uvedeno v předmětných tezích, ČESKÝ TELECOM vnímá, že Úřad se domnívá, že „psychologická vazba“ kreditů na paušál existuje.

Účastník řízení k důvodům, pro které **společnost ČESKÝ TELECOM zaváděla v uplynulých dvou letech cenové plány obsahující hovorové kredity nebo volné minuty, když věděla, že dle názoru Úřadu existuje „psychologická vazba“ kreditu na paušál**, uvedl, že institut hovorových kreditů a volných minut zavedl v rámci cenové regulace ČTÚ, který prostřednictvím regulace cenových plánů typu MINI, STANDARD a ZERO vymezil základní principy fungování telekomunikačního trhu. K otázce Úřadu, **jak z cenové regulace ČTÚ vyplývá, že cenové plány, které jsou předmětem tohoto správního řízení, mají obsahovat hovorové kredity nebo volné minuty**, účastník řízení odkázal na svá předchozí vyjádření. Z těchto vyjádření vyplývá, že **ČESKÉMU TELECOMU tuto povinnost přímo žádný právní ani jiný předpis nestanoví**, a dále odkázal na stanovisko předsedy ČTÚ zaslané ČESKÉMU TELECOMU dne 7. listopadu 2003, ve kterém je v bodě 6 dle účastníka uvedeno, že ČTÚ souhlasí s tezí ČESKÉHO TELECOMU nabízet kredity a volné minuty u alternativních cenových plánů.

V souvislosti s tímto vyjádřením účastníka řízení však Úřad odkazuje na plné znění předmětného textu stanoviska ČTÚ ze dne 7. listopadu 2003 zaslaného společnosti ČESKÝ TELECOM, které je následující – cit.: „**ČTÚ souhlasí s tezí společnosti ČESKÝ TELECOM, a.s. nabízet kredity a volné minuty u alternativních neregulovaných plánů s tím, že cena za poskytnutý kredit nebo volné minuty bude zcela oddělena od měsíčního paušálu.**“. K dotazu Úřadu, z jakého důvodu společnost ČESKÝ TELECOM nerespektovala tuto podmínku ČTÚ, zástupce účastníka řízení uvedl, že ČTÚ neakceptoval celou řadu dalších změn navrhovaných

ČESKÝM TELECOMEM a že na základě připomínek Úřadu společnost ČESKÝ TELECOM od 1. ledna 2004 již nenabízí cenové plány s hovorovými kredity. Na otázku Úřadu, na základě jakých kritérií se tedy ČESKÝ TELECOM rozhoduje akceptovat či neakceptovat připomínky Úřadu nebo ČTÚ při tvorbě cenových plánů, které jsou předmětem tohoto správního řízení, zejména jsou-li ČESKÉMU TELECOMU stanoviska obou těchto úřadů známa s dostatečným časovým předstihem, zástupce účastníka uvedl, že ČESKÝ TELECOM je veden snahou reagovat v rámci možností nabízených platnými právními předpisy a cenovými rozhodnutími na stanoviska Úřadu a ČTÚ ve vztahu k cenovým plánům.

K žádosti Úřadu o sdělení, jak společnost ČESKÝ TELECOM platné právní předpisy a cenová rozhodnutí ČTÚ omezily v možnosti upravit cenové plány, které jsou předmětem tohoto správního řízení, tak, aby tyto již neobsahovaly jako součást pravidelného měsíčního paušálu hovorové kredity nebo volné minuty, zástupce účastníka řízení uvedl, že dle názoru společnosti ČESKÝ TELECOM hovorový kredit ani volné minuty nejsou součástí měsíčního paušálu a jedná se o slevu na hovorném, s tím, že od 1. ledna 2004 již nejsou nabízeny cenové plány obsahující hovorové kredity. K volným minutám uvedl, že tyto jsou běžně nabízeny i telekomunikačními operátory v zahraničí a ČESKÝ TELECOM se domnívá, že institut volných minut neporušuje právní předpisy a cenová rozhodnutí ČTÚ, a pokud institut volných minut dle názoru ČESKÉHO TELECOMU neporušuje právní předpisy a cenová rozhodnutí, ČESKÝ TELECOM se domnívá, že nemá právní povinnost ustoupit od jejich poskytování.

K důvodům, pro které cenové plány posuzované v tomto správním řízení strukturálně navazují na cenové plány HOME MINI, HOME STANDARD, BUSINESS STANDARD, HOME ZERO a BUSINESS ZERO, kdy strukturou cenových plánů je míněno, že cenové plány, které jsou předmětem tohoto správního řízení, obsahují hovorové kredity nebo volné minuty, účastník řízení uvedl, že skutečnost, že ČTÚ stanoví, že cenové plány typu MINI a STANDARD mají obsahovat hovorový kredit, nelze při tvorbě tzv. alternativních cenových plánů ignorovat, a nabízení volných minut (které jsou běžně využívány i v zahraničí a to včetně zemí Evropské unie) není v rozporu s právními předpisy. Dále zástupce ČESKÉHO TELECOMU sdělil, že účastník řízení při tvorbě cenových plánů, které jsou předmětem tohoto správního řízení, nemůže ignorovat strukturu regulovaných cenových plánů, neboť jedná-li se o takto objektivně existující skutečnost, pak kdyby ji vedení společnosti ČESKÝ TELECOM ignorovalo, porušovalo by své povinnosti vyplývající z obchodního zákoníku, konkrétně by porušovalo povinnost jednat při zařizování záležitostí společnosti ČESKÝ TELECOM s péčí řádného hospodáře, přičemž touto objektivně existující skutečností je dle zástupce ČESKÉHO TELECOMU míněna existence a způsob regulace cenových plánů typu MINI a STANDARD. Při této příležitosti však zástupce ČESKÉHO TELECOMU rovněž uvedl, že této **společnosti byly známy výhrady Úřadu** k „psychologické vazbě“ kreditů na paušál i k problematice volných minut. Dále uvedl, že **obchodním rozhodnutím vedení ČESKÉHO TELECOMU bylo, že tato společnost bude respektovat strukturu regulovaných cenových plánů HOME MINI, HOME STANDARD, BUSINESS STANDARD pouze v některých neregulovaných cenových plánech**, přičemž dle jeho názoru toto obchodní rozhodnutí zohledňuje mimo jiné veškeré požadavky kladené na společnost právními předpisy, praxí v zahraničí a požadavky trhu.

Ke svému vyjádření, že cenová regulace ze strany ČTÚ prostřednictvím koeficientu „M“ ovlivňuje strukturu cenových plánů společnosti ČESKÝ TELECOM, které jsou předmětem tohoto správního řízení, kdy strukturou jsou míněny hovorové kredity a volné minuty obsažené v těchto cenových plánech, účastník řízení uvedl, že **cenová regulace ze strany ČTÚ prostřednictvím stanovení tzv. koeficientu „M“** ovlivňuje hovorové kredity a

volné minuty pouze **nepřímo** a to tak, že celková hladina cen za vybrané služby univerzální služby se může změnit pouze o toto „M“. Konstatoval však, že **z koeficientu „M“ přímo nevyplývá, že by cenové plány, jež podléhají cenové regulaci prostřednictvím tohoto „M“, musely obsahovat hovorové kredity nebo volné minuty** – koeficient „M“ tedy nestanoví, že určitý konkrétní cenový plán musí obsahovat hovorový kredit nebo volné minuty, pouze konkrétní struktura všech cenových plánů, a to včetně případných hovorových kreditů nebo volných minut, musí být volena tak, aby ve svém celku nedocházelo u cenových plánů k překročení tzv. „M“. Již dříve účastník řízení uvedl, že **v případě, že by hovorové kredity nebo volné minuty neuplatňoval, musel by snížit cenu hovorného.**

S ohledem na skutečnost, že účastník řízení na jednání konaném dne 22. ledna 2004 uvedl, že „*ČTÚ svým cenovým rozhodnutím 02/US/2003 v podstatě znemožnil cenové plány s hovorovými kredity zrušit*“, požádal Úřad o sdělení, **ze kterého konkrétního ustanovení tohoto cenového rozhodnutí vyplývá, že ČESKÝ TELECOM nemůže změnit strukturu neregulovaných cenových plánů tak, aby tyto již neobsahovaly hovorové kredity nebo volné minuty.** K tomu zástupce účastníka řízení sdělil, že dle předmětného cenového rozhodnutí byl zachován princip hovorového kreditu u cenových plánů typu MINI a STANDARD, avšak toto cenové rozhodnutí přímo ČESKÉMU TELECOMU **povinnost poskytovat hovorový kredit nebo volné minuty u tzv. alternativních cenových plánů neukládá** – z žádného ustanovení příslušného rozhodnutí tedy nevyplývá povinnost společnosti ČESKÝ TELECOM poskytovat hovorové kredity a volné minuty u těchto cenových plánů. K tomu Úřad doplňuje, že cenovým rozhodnutím ČTÚ č. 01/US/2003 č. 02/US/2003 je stanoven postup při zpracování návrhů maximálních cen za univerzální službu pro rok 2004 a cenovým rozhodnutím ČTÚ č. 02/US/2003 bylo povoleno promítnutí změny sazby DPH do maximálních cen za regulované cenové plány společnosti ČESKÝ TELECOM. Ani z jednoho z uvedených rozhodnutí nevyplývá pro účastníka řízení povinnost nabízet některý z cenových plánů, které jsou předmětem tohoto správního řízení, s hovorovými kredity či volnými minutami.

Dopisem ze dne 18. května 2004 (spr. spis šanon č. 1, č.l. 430-488) zástupce účastníka řízení doplnil své vyjádření z ústního jednání dne 11. května 2004. Uvedl, že s účinností od 1. května 2004 došlo k přejmenování některých cenových plánů, dále že byla k 1. lednu 2004 ukončena nabídka cenových plánů HOME MAXI, HOME MAXI PLUS, BUSINESS STANDARD PLUS, BUSINESS MAXI, BUSINESS MAXI PLUS, ISDN2 STANDARD PLUS, ISDN2 MAXI a ISDN2 MAXI PLUS, a s účinností od 1. května 2004 již nejsou nabízeny cenové plány ISDN2 BASIC, ISDN ADSL a ISDN2 INTERNET 780. Dále sdělil, že s účinností od 1. května 2004 společnost ČESKÝ TELECOM nově zavedla cenové plány Telefon Universal dialog a Business Universal dialog.

Poněvadž však některé další skutečnosti uvedené v tomto vyjádření bylo nezbytné vyjasnit, nařídil Úřad **ústní jednání** s účastníkem řízení, které se uskutečnilo **dne 21. května 2004** (spr. spis šanon č. 1, č.l. 489-495). Zástupce účastníka zde uvedl, že k 1. květnu 2004 byla ukončena nabídka cenových plánů ISDN2 BASIC, ISDN ADSL, ISDN2 INTERNET 780, neboť ČESKÝ TELECOM postupně provádí restrukturalizaci nabídky svých cenových plánů, snižuje jejich počet v aktivní nabídce a zjednodušuje je vůči zákazníkovi a zároveň se snaží odstranit ze své nabídky ty cenové plány, které jsou předmětem tohoto správního řízení a neuzívá je velké množství zákazníků. Cenové plány, jejichž nabídka byla ukončena, však **nebyly dosud zrušeny úplně** a jsou zákazníky stále využívány. Účastník řízení rovněž uvedl důvody, pro které zavedl od 1. května 2004 dva nové cenové plány (Telefon Universal dialog a Business Universal dialog) – dle ČESKÉHO TELECOMU to byla reakce na probíhající

správním řízení. Podle vyjádření účastníka řízení pokrývají tyto cenové plány v měsíčním paušálu náklady plus přiměřený zisk, neobsahují žádné kredity ani volné minuty pro volání a jsou modifikací cenových plánů typu Universal zavedených v lednu 2004, kdy tato modifikace spočívá v odlišném způsobu účtování hovorného. K tarifkaci jednotnou sazbou za první hodinu volání a teprve následnému účtování hovorného po minutách v cenových plánech Telefon Universal dialog a Business Universal dialog zástupce účastníka řízení uvedl, že ČESKÝ TELECOM prostřednictvím těchto dvou plánů nabízí zákazníkům alternativu pro dlouhé hovory a zároveň přichází s novým způsobem tarifkace nikoliv účtování po časových úsecích, ale za hovor, přičemž tento princip není zcela nový a v telekomunikacích byl již v minulosti používán. K výši hodinové sazby 9,90 Kč/hodinu bez DPH pro první hodinu volání v těchto cenových plánech zástupce účastníka řízení sdělil, že se jedná o výsledek kalkulace nákladů, průměrné délky hovoru, počtů hovorů v místním a meziměstském styku dle procentního rozložení a dalších parametrů. Závěrem k těmto cenovým plánům účastník řízení uvedl, že **o jejich zavedení rozhodl management společnosti ČESKÝ TELECOM.**

Zástupce společnosti ČESKÝ TELECOM dále sdělil, že **strukturu regulovaných cenových plánů HOME MINI, HOME STANDARD, BUSINESS STANDARD respektuje účastník řízení pouze v některých cenových plánech na základě obchodního rozhodnutí vedení společnosti,** které zohledňuje mimo jiné veškeré požadavky kladené na společnost právními předpisy, praxí v zahraničí a požadavky trhu. Následně Úřad požádal o sdělení, na základě jakého klíče vedení společnosti ČESKÝ TELECOM rozhodlo, že některé cenové plány tuto strukturu kopírovat budou a jiné nikoliv, na což účastník řízení **dopisem ze dne 18. května 2004** sdělil, že původně veškeré cenové plány účastníka řízení respektovaly strukturu cenových plánů HOME MINI, HOME STANDARD a BUSINESS STANDARD, od 1. ledna 2004 jsou nabízeny Telefon Universal a Business Universal, které jsou již bez hovorových kreditů a volných minut. Poněvadž však dle názoru Úřadu nebyla položena otázka zcela zodpovězena, požádal Úřad zástupce účastníka o objasnění, na základě jakého klíče vedení společnosti ČESKÝ TELECOM rozhodlo, že některé cenové plány obecně (ze všech neregulovaných cenových plánů, které ČESKÝ TELECOM nabízel či nabízí) strukturu regulovaných cenových plánů kopírovat budou a jiné nikoliv. K tomu zástupce ČESKÉHO TELECOMU uvedl, že původně ČESKÝ TELECOM přijal u alternativních cenových plánů stejnou strukturu jako u cenových plánů regulovaných, avšak Úřad v rámci tohoto správního řízení dle zástupce účastníka řízení vyjádřil názor, že cenové plány by měly mít strukturu měsíční poplatek plus hovorné a obě tyto části by měly být nákladově orientovány. Závěrem uvedl, že dle jeho názoru se jedná o klíč historický, kdy první alternativní cenové plány reflektovaly principy, které nastavil ČTÚ v regulovaných cenových plánech svým cenovým rozhodnutím č. 1/2002, a pod vlivem názorů Úřadu ČESKÝ TELECOM zavedl k 1. lednu 2004 cenové plány typu Universal a současně ukončil aktivní nabídku některých cenových plánů v původní struktuře.

Dle vyjádření zástupce účastníka řízení byla struktura regulovaných cenových plánů HOME MINI, HOME STANDARD a BUSINESS STANDARD zcela přesně dána cenovým rozhodnutím ČTÚ č. 1/2002 a strukturu regulovaných cenových plánů nemohl dle svého názoru při tvorbě ostatních cenových plánů obsahujících volné minuty a hovorové kredity ignorovat. Úřad však při této příležitosti odkazuje na dřívější vyjádření účastníka řízení k této problematice, ze kterých vyplynulo, že **společnost ČESKÝ TELECOM je při tvorbě neregulovaných cenových plánů vázána pouze tím, že nárůst veškerých jejích cen za univerzální službu nesmí překročit koeficient „M“ stanovený rozhodnutím ČTÚ,** avšak faktická výše jednotlivých cen včetně toho, zda **jednotlivé cenové plány budou či nebudou obsahovat v měsíčním paušálu hovorové kredity nebo volné minuty, záleží výhradně na**

podnikatelském rozhodnutí ČESKÉHO TELECOMU a povinnost takto strukturované cenové plány nabízet mu ze žádného právního ani jiného předpisu nevyplývá. Toto bylo **potvrzeno i stanoviskem ČTÚ**, ze kterého zcela jednoznačně vyplývá, že konkrétní struktura neregulovaných cenových plánů včetně toho, zda budou obsahovat v měsíčním paušálu hovorové kredity nebo volné minuty, záleží jen na ČESKÉM TELECOMU. Úřad dále podotýká, že zástupce účastníka řízení na jednáních s Úřadem uvedl, že rozhodnutí, že cenové plány, které jsou předmětem tohoto správního řízení, budou logicky kopírovat strukturu regulovaných cenových plánů, učinil management společnosti ČESKÝ TELECOM na základě svého vlastního podnikatelského rozhodnutí a analýz trhu, přičemž tímto rozhodnutím byla taková struktura cenových plánů stanovena jen v některých případech.

Na jednání konaném dne 11. května 2004 byl účastník řízení rovněž požádán o sdělení, zda ČESKÝ TELECOM poskytoval nebo poskytuje nějakou zvýhodněnou nabídku/akční slevu, jejímž předmětem by byly cenové plány posuzované v tomto správním řízení. Ve svém vyjádření ze dne 18. května 2004 zástupce ČESKÉHO TELECOMU uvedl, že neposkytuje ani neposkytoval žádnou akční nabídku cenových plánů, které jsou předmětem správního řízení. Po upřesnění otázky na ústním jednání dne 21. května 2004 účastník řízení sdělil, že takové akční nabídky poskytuje, jedná se například o zvýhodněné zřízení telefonní linky, kdy si zákazník musí zároveň od ČESKÉHO TELECOMU objednat i nějaký jeho cenový plán. Taková obchodní nabídka má usnadnit zákazníkům zřízení telefonní linky, přičemž takto zřízená telefonní linka může být používána i pro služby poskytované alternativními operátory. K nutnosti zároveň odebrat od účastníka řízení i nějaký cenový plán zástupce ČESKÉHO TELECOMU sdělil, že zákazník nemůže být účastníkem ČESKÉHO TELECOMU, aniž by mu platil za poskytované služby (každý zákazník musí mít nějaký cenový plán, který si vybere a podle kterého mu ČESKÝ TELECOM vystavuje vyúčtování za odebrané služby). V případě předčasného ukončení smluvního vztahu pak zákazník musí uhradit ČESKÉMU TELECOMU rozdíl v ceně za zřízení telefonní stanice, tedy rozdíl mezi běžnou cenou a zvýhodněnou cenou, za kterou mu zřízení bylo poskytnuto.

Úřad rovněž zástupce ČESKÉHO TELECOMU požádal o bližší specifikaci nabídky Internet Expres, v rámci které je poskytován vysokorychlostní přístup k Internetu na bázi ADSL, přičemž součástí balíčku Internet Expres je dle informačních letáků společnosti ČESKÝ TELECOM kromě měsíční ceny za službu Internet Expres i cena za zvýhodněný cenový plán typu Universal nebo Universal dialog. Poněvadž bližší specifikaci předmětné nabídky nebyl zástupce účastníka řízení na jednání schopen provést, požádal Úřad o zaslání písemného vyjádření.

Z doplnění podkladů ze **dne 28. května 2004** (spr. spis šanon č. 1, č.l. 495-497) vyplynulo, že zvýhodněnou cenu za cenový plán, která je ČESKÝM TELECOMEM účtovaná v rámci balíčku Internet Expres, je možné nabídnout zákazníkům vzhledem k tomu, že si již část nákladů za přístupovou síť hradí v rámci produktu Internet Expres. Dle názoru účastníka řízení je tento postup v souladu s jeho velkoobchodní nabídkou nadhovorového pásma dle referenční nabídky zpřístupnění účastnického vedení pro službu sdílený přístup k účastnickému vedení. Toto snížení ceny za cenový plán je pak účtováno po období, kdy je na lince zákazníka realizována služba ADSL. Dle vyjádření účastníka řízení má zákazník možnost si zvolit ke službě Internet Expres jakýkoli cenový plán, avšak cenu plánu lze snížit jen u plánů typu Universal, neboť v případě ostatních cenových plánů není cena za měsíční paušál rebalancována. Závěrem účastník řízení uvedl, že **balíček Internet Expres** byl zaveden od 12. května 2004 a jeho zavedení je **součástí obchodní a rozvojové strategie účastníka řízení.**

Dopisem ze **dne 4. června 2004** (spr. spis šanon č. 1, č.l. 521-524) účastník řízení namítl, že nemá dominantní postavení na relevantním trhu, nedisponuje hospodářskou a finanční silou ve srovnání s ostatními alternativními operátory a z počtu ostatních soutěžitelů na trhu dovozuje, že vstupu na trh a působení na něm nebrání ani žádná významná zákonná omezení, s tím, že v rámci struktury trhu je třeba zkoumat počet soutěžitelů, od jejichž počtu se odvíjí existence alternativní nabídky, která brání subjektu, být ve vedoucím postavení, chovat se na trhu nezávisle. Dále namítá, že relevantní trh by neměl být z věcného hlediska vymezen jako trh poskytování veřejných telekomunikačních služeb prostřednictvím veřejných pevných telekomunikačních sítí, ale je třeba pod pojem trh zahrnout i poskytování veřejných telekomunikačních služeb prostřednictvím veřejných mobilních telekomunikačních sítí; z geografického hlediska dle názoru účastníka řízení nelze trh omezit pouze na území České republiky. Dále uvádí, že po liberalizaci trhu byl postaven do situace, kdy bylo nezbytné rychle získat základní dovednost, kterou disponovali jeho noví konkurenti (kteří vstoupili na český telekomunikační trh většinou ze zahraničí), tj. pohybovat se v konkurenceschopném prostředí a dostatečně efektivně reagovat na vznik nových technologií již dříve zavedených do praxe, a že díky existenci těchto silných alternativních operátorů je fakticky vyloučena možnost, aby účastník řízení měl na relevantním trhu dominantní postavení.

Dne 30. července 2004 obdržel Úřad prostřednictvím jednatele společnosti TELE2 petici „Boj proti monopolu ČESKÉHO TELECOMU“ podepsanou 15 980 občany (spr. spis příloha č. 2 – 3), kteří namítají existenci volných minut nebo hovorového kreditu v plánech společnosti ČESKÝ TELECOM, uvádějí, že nabídku konkurenčních operátorů pro hlasové služby mohou využívat jen jako nadstavbu k ČESKÉMU TELECOMU, vyjadřují s tímto jeho chováním nesouhlas a žádají, aby se jím příslušné úřady zabývaly.

Jednání a skutková zjištění ve správním řízení č.j. S 127/04

Jak již bylo uvedeno výše, správní řízení č.j. S 127/04 vedené ve věci porušení ustanovení čl. 82 Smlouvy o založení ES zahájil Úřad se společností ČESKÝ TELECOM dne 12. srpna 2004.

Poněvadž společnost ČESKÝ TELECOM zavedla od 1. září 2004 cenové plány Telefon Volno, Telefon Víkend, a nadstavbové balíčky k cenovým plánům Volno a Víkend, požádal Úřad dopisem ze dne 3. září 2004 účastníka řízení o objasnění důvodů, pro které tyto cenové plány společnost ČESKÝ TELECOM zavedla. **Dopisem ze dne 13. září 2004** (spr. spis šanon č. 2, č.l. 65-69) zástupce účastníka řízení sdělil, že ČESKÝ TELECOM zaznamenal výrazný úbytek zákazníků v rezidenčním segmentu zejména kvůli cenám v mobilních sítích, a byl proto nucen hledat produkt dostatečně přitažlivý pro rezidenční zákazníky, aby motivoval tento zákaznický segment k využívání telefonních služeb v pevné síti. Dále uvádí, že ačkoli mobilní operátoři formálně nepodnikají na stejném relevantním trhu jako operátoři fixní, fakticky poskytovatelům telekomunikačních služeb prostřednictvím pevných sítí konkurují, a proto ČESKÝ TELECOM vytvořil cenové plány Volno a Víkend spolu se stejnojmennými nadstavbovými balíčky, jež je možno kombinovat i s dalšími cenovými plány, které umožňují zákazníkům volat za výhodnější ceny během víkendu nebo v období tzv. slabého provozu. ČESKÝ TELECOM tím vytvořil obdobnou nabídku pro účastníky pevné telefonie, jako je realizována v ostatních telekomunikačních trzích EU. Ceny těchto plánů i nadstavbových balíčků jsou stanoveny na základě nákladové kalkulace, přičemž společnost ČESKÝ TELECOM vyšla z historických nákladů na minutu ve slabém provozu pro vnitrostátní hovor a tyto náklady jsou podle účastníka řízení vyšší než náklady alternativních operátorů pro vnitrostátní hovor originovaný i terminovaný v síti ČESKÉHO

TELECOMU a realizovaný přes službu CS/CPS. Alternativní operátoři pak podle účastníka řízení mohou sestavit obdobné cenové plány a balíčky jako ČESKÝ TELECOM a realizovat tak při stejné základně zákazníků se stejným způsobem chování vyšší zisk než společnost ČESKÝ TELECOM a ani znění stávajících smluv o propojení jim nebrání ve vytvoření obdobně koncipovaných nadstavbových balíčků. Závěrem účastník řízení konstatoval, že jím vytvořené cenové plány Telefon Volno, Telefon Víkend, a nadstavbové balíčky Volno a Víkend mají sloužit k oživení trhu s telefonními službami poskytovanými prostřednictvím pevných telekomunikačních sítí a oslabit tak tendenci zákazníků rušit pevné linky, odpovídají trendům srovnatelných operátorů v jiných členských státech EU a jsou koncipovány tak, aby nenarušovaly hospodářskou soutěž.

Dne 16. září 2004 se v sídle Úřadu uskutečnilo ústní jednání s účastníkem řízení (spr. spis šanon č. 2, č.l. 72-85), úvodem kterého zástupce ČESKÉHO TELECOMU uvedl, že tato společnost nemá dominantní postavení na relevantním trhu, v důsledku této skutečnosti nezneužívá dominantní postavení na společném trhu Evropského společenství ani na jeho podstatné části a jeho jednání není rovněž způsobilé ovlivnit obchod mezi členskými státy Evropského společenství. Dále namítl, že § 11 zákona a čl. 82 Smlouvy o založení ES jsou z věcného hlediska totožné a upravují zákaz zneužití dominantního postavení na relevantním trhu a pro možné zneužití dominantního postavení uplatňováním některých cenových plánů, jež jsou předmětem tohoto správního řízení, již bylo Úřadem vedeno správní řízení č.j. S 222/03 s tím, že toto řízení bylo rozhodnutím Úřadu č.j. S 222/03-4434/04-ORP pravomocně zastaveno a ve vztahu k cenovým plánům, jež byly předmětem správního řízení č.j. S 222/03, již nelze pro údajné zneužití dominantního postavení vést znovu jiné správní řízení, neboť výše uvedeným správním rozhodnutím byla vytvořena překážka věci rozhodnuté. K charakteristice jednotlivých cenových plánů pak odkázal na svá vyjádření v průběhu správního řízení č.j. S 222/03 s tím, že nové cenové plány jím zavedené, které nebyly předmětem posuzování ve správním řízení č.j. S 222/03, mají strukturu obdobnou.

Zástupce účastníka řízení zopakoval, že cenová regulace ze strany ČTÚ prostřednictvím tzv. koeficientu „M“ ovlivňuje strukturu veškerých cenových plánů, které jsou předmětem tohoto správního řízení, a že ČESKÝ TELECOM v rámci možností nabízených právními předpisy a cenovou regulací ze strany ČTÚ přistoupil k určitým změnám v nabídce cenových plánů, avšak v důsledku cenové regulace a stanovisek ČTÚ není možné v současné době přistoupit k dalším změnám v nabídce. Dále sdělil, že je veden snahou maximálně respektovat připomínky ČTÚ a Úřadu ve vztahu k jím nabízeným cenovým plánům, nicméně dle jeho názoru nejsou stanoviska těchto dvou správních orgánů vždy totožná a někdy jsou ve vzájemném rozporu, stanoviska a připomínky Úřadu jsou mu podle jeho názoru často komunikována pouze nepřímou a ve velmi obecné podobě, v důsledku čehož je pro něj obtížné přesně identifikovat, jaké konkrétní části cenových plánů se jeví Úřadu jako problematické. Rovněž však uvedl, že **mu jsou známy výhrady Úřadu ke struktuře cenových plánů**, které byly součástí správního spisu vedeného k řízení č.j. S 222/03, a že **o zavedení cenových plánů od 1. ledna 2004, 1. května 2004 a 1. září 2004 rozhodlo vedení společnosti ČESKÝ TELECOM**. Dále účastník řízení uvedl, že společnost ČESKÝ TELECOM poskytuje cenové plány bez hovorových kreditů, avšak je povinna při poskytování jakýchkoliv cenových plánů respektovat cenovou regulaci ze strany ČTÚ.

K cenovým plánům Telefon Universal Dialog a Business Universal Dialog, v nichž je tarifkována jednotnou sazbou první hodina a teprve po první hodině volání je zákazníkům účtováno hovorné po minutách, zástupce účastníka řízení uvedl, že byly zavedeny na základě požadavků zákazníků a připomínek Úřadu a ČTÚ, ČESKÝ TELECOM se soustředil také na

jejich soulad s platnými právními předpisy a zároveň kladl důraz na nákladovou orientaci cen těchto cenových plánů a možnost vytvořit obdobné cenové plány pro koncové uživatele ostatními alternativními operátory na základě velkoobchodního portfolia společnosti ČESKÝ TELECOM. Na dotaz, ve které ze svých připomínek Úřad požadoval způsob tarifikace uplatňovaný společností ČESKÝ TELECOM v cenových plánech Telefon Universal Dialog a Business Universal Dialog, účastník řízení sdělil, že Úřad takový způsob tarifikace nepožadoval a svým vyjádřením výše měl na mysli, že uvedené cenové plány jsou v souladu s jemu známými výhradami Úřadu plně rebalancovány a zároveň neobsahují žádné volné minuty. Cena jednotné hodinové sazby je nákladově orientovaná, vychází z historických nákladů na minutu hovorových služeb společnosti ČESKÝ TELECOM a zároveň z průměrné předpokládané délky těchto hovorů na zákazníka, která vychází ze statistických dat o současném provozu zákazníků, u nichž se předpokládá, že budou tento cenový plán využívat. Alternativní operátor může dle názoru zástupce účastníka řízení postavit obdobný způsob účtování pro jednotnou hodinovou sazbu při stejné základně zákazníků se stejným způsobem chování, náklady alternativních operátorů v rámci stávajících uzavřených smluv o propojení vycházejí z platných cenových rozhodnutí ČTÚ, jejichž výše je stanovena na základě metodiky LRIC, nikoli s využitím historických nákladů, tzn. že celkové náklady alternativních operátorů na minutu pro vnitrostátní hovor jsou nižší, než jsou náklady na minutu pro vnitrostátní hovor společnosti ČESKÝ TELECOM.

Na žádost Úřadu o objasnění tvrzení účastníka řízení, že cenové plány zaváděné od 1. ledna 2004, 1. května 2004 a 1. září 2004 byly zavedeny v reakci na poptávku zákazníků a připomínky Úřadu, pak zástupce ČESKÉHO TELECOMU sdělil, že se domnívá, že dle názoru Úřadu by měly být cenové plány plně rebalancovány a neměly by obsahovat hovorové kredity, nově zaváděné cenové plány neobsahují hovorové kredity a jsou buď plně rebalancovány nebo k plné rebalanci cen směřují, přičemž uvedl, že pojem „hovorový kredit“ odlišuje od pojmu „volná minuta“, a že některé nově zaváděné cenové plány obsahují institut volných minut, protože dle jeho názoru je institut volných minut v souladu s principy soutěžního práva. Dále uvedl, že mu není známo, že by ze spisu vedeného ke správnímu řízení č.j. S 222/03 bylo zřejmé, že Úřad má výhrady k institutu volných minut ani zda Úřad komunikoval své případné výhrady k tomuto institutu společnosti ČESKÝ TELECOM mimo rámec správního řízení č.j. S 222/03. Institut volných minut je dle jeho názoru běžně využíván operátory v jiných členských zemích EU, je nákladově orientován a výnosy z hovorného i po přihlédnutí k nabízeným volným minutám pokrývají náklady společnosti ČESKÝ TELECOM na hovorné a přiměřený zisk a rovněž alternativní operátoři mají možnost volné minuty nabízet. Volné minuty zahrnuté do cenových plánů společnosti ČESKÝ TELECOM nezpůsobují podnákladovost cen a ani nejsou koncipovány tak, aby znemožňovaly alternativním operátorům nabízet srovnatelné cenové plány či aby zvýhodňovaly některé spotřebitele. Rovněž uvedl, že dle jemu známého názoru ČTÚ tento správní orgán souhlasí s nabídkou volných minut ze strany společnosti ČESKÝ TELECOM, přičemž tato skutečnost vyplývá mimo jiné z dopisu předsedy ČTÚ generálnímu řediteli ČESKÉHO TELECOMU ze dne 7. listopadu 2003.

K cenovým plánům Telefon Volno, Telefon Víkend a nadstavbovým balíčkům Volno a Víkend pak zástupce účastníka řízení sdělil, že povinnost zavést takové cenové plány mu nevyplývala z žádného právního předpisu a jedná se o obchodní nabídku společnosti ČESKÝ TELECOM, jež reaguje na požadavky zákazníků. Nadstavbové balíčky je dle společnosti ČESKÝ TELECOM možné zvolit si pouze k vybraným cenovým plánům, přičemž konkrétní důvody, pro které je nelze využívat ke všem cenovým plánům, přislíbil zaslat dodatečně písemně.

K možnosti získat službu Internet Expres, která poskytuje vysokorychlostní připojení k Internetu na technologii ADSL bez časového omezení, pak zástupce ČESKÉHO TELECOMU sdělil, že tato služba je poskytována ve třech základních rychlostech (1024/256, 512/128 a 256/64), přičemž poslední z uvedených rychlostí je v dané době prezentována pod názvem Internet Expres Start. Tzv. **balíček Internet Expres** pak obsahuje kombinaci některé z rychlostí s cenovým plánem požadovaným klientem. **Součástí ceny za službu Internet Expres** je pak platba **za využívání nadhovorové části spektra zákazníkova připojení** a v případě, že k této službě zákazník požaduje cenový plán, je mu poskytnut za nižší cenu, která pokrývá náklady na hovorovou část spektra přístupového vedení a účastnickou kartu na ústředně, kterou zákazník využívá. V případě, že by tato snížená cena nebyla uplatněna, docházelo by dle účastníka řízení k úhradě nadhovorové části spektra dvakrát. Přehled cenových plánů, s nimiž lze kombinovat službu Internet Expres, přislíbil zástupce účastníka řízení doručit písemně.

V cenách služeb ADSL poskytovaných na základě velkoobchodního portfolia společnosti ČESKÝ TELECOM (tj. služeb Carrier Broadband a dalších) je dle účastníka řízení účtována cena za část nadhovorového spektra a v případě, že koncovému účastníku ČESKÉHO TELECOMU je poskytnuta služba ADSL od alternativního operátora (který již hradí náklady na nadhovorovou část spektra ve velkoobchodní ceně jemu poskytnuté služby), poskytuje ČESKÝ TELECOM koncovému zákazníkovi cenový plán za cenu sníženou o náklady již uhrazené nadhovorové části spektra (označení právního či jiného předpisu a jeho konkrétního ustanovení, ze kterého vyplývá, že společnost ČESKÝ TELECOM může příplatek za nadhovorové pásmo alternativním operátorům účtovat, přislíbil účastník řízení doručit písemně). Poněvadž pouze za využití služby Internet Expres je možné zrealizovat připojení k portálu StarZone, požádal Úřad účastníka řízení o uvedení bližších informací o této službě. ČESKÝ TELECOM sdělil, že portál StarZone umožňuje zákazníkům stahovat obsah tohoto portálu, který je v současné době tvořen filmy, hudebními díly a je placený, ČESKÝ TELECOM je pouze provozovatelem portálu, přičemž poskytovateli obsahu jsou společnosti, které jsou s ČESKÝM TELECOMEM ve smluvním vztahu. Tento portál je určen širokému spektru uživatelů, především rezidenčnímu segmentu zákazníků, data z něj nemohou neomezeně stahovat všichni uživatelé Internetu, objem dat stažený z tohoto portálu není zahrnutý do limitu přenesených dat u služby Internet Expres, neboť objem stažených dat tvoří již část ceny za stažené dílo. K důvodům, pro které je registrace na portálu StarZone přístupná pouze uživatelům internetových služeb společnosti ČESKÝ TELECOM, účastník řízení uvedl, že poskyvatelé obsahu portálu StarZone jsou ve smluvním vztahu s ČESKÝM TELECOMEM a nikoli s ostatními poskytovateli internetových služeb (dále jen „ISP“), kteří nehradí poskytovatelům obsahu portálu StarZone cenu děl zde umístěných. Nemožnost dohodnout se s ostatními ISP pak dle ČESKÉHO TELECOMU vyplývá z licenčních podmínek (k této otázce se zástupce účastníka řízení blíže vyjádřil dopisem ze dne 30. září 2004 – viz níže v textu).

Rovněž v tomto správním řízení považoval Úřad za nezbytné provést svědecké výpovědi ostatních operátorů nabízejících obdobné služby jako společnost ČESKÝ TELECOM.

Svědék ze společnosti **Aliatel** odkázal na svou svědeckou výpověď učiněnou před Úřadem ve správním řízení č.j. S 222/03 s tím, že principy posuzovaného jednání účastníka řízení zůstaly stejné, pouze nabídka společnosti ČESKÝ TELECOM byla rozšířena o nové cenové plány. Dále uvedl, že jednání účastníka řízení ovlivňuje rovněž hospodaření společnosti Aliatel v ostatních členských státech EU.

Svědék ze společnosti **Contactel** uvedl, že Contactel je 100 % vlastněn dánskou telekomunikační společností TDC Danemark, která působí i v jiných členských státech Evropské unie (například v Německu, Belgii, Holandsku). Jednání společnosti ČESKÝ TELECOM posuzované v tomto správním řízení má pak významný dopad na ekonomické výsledky společnosti Contactel, která má díky tomu nižší výnosy, vyšší náklady, z čehož vyplývá nižší profit, což dle názoru svědka má za příčinu mnohem menší podíl na relevantních trzích a ve svém důsledku může z pozice TDC Danemark vést k uzavření podnikání v některých členských zemích. Pokud společnost Contactel nedosáhne díky vlivu posuzovaných plánů společnosti ČESKÝ TELECOM očekávaných hospodářských výsledků, může nastat situace, kdy by společnost TDC Danemark vážně zvažovala další setrvání společnosti Contactel na českém telekomunikačním trhu. Svědek dále odkázal na své vyjádření při podání svědecké výpovědi ve správním řízení č.j. S 222/03, ke kterému doplnil, že zákazníci, kteří odcházejí od společnosti Contactel k ČESKÉMU TELECOMU, tak činí zejména z důvodu nevyčerpání nebo nemožnosti čerpání hovorového kreditu nebo volných minut, nemožnosti transparentně srovnat nabídky společností ČESKÝ TELECOM a Contactel, apod. Rovněž sdělil, že ačkoli má společnost Contactel možnost poskytovat obdobný typ služeb jako jsou cenové plány a balíčky typu Volno a Víkend (s tarifací hovorného např. do 30 minut zdarma), je to pro Contactel neekonomické, neboť převážná část hovorů se realizuje přes službu CS/CPS, kdy Contactelu vzniká povinnost platit minutovou cenu při využití sítě společnosti ČESKÝ TELECOM, kterou by musel hradit i v případě, že by nabídl svému zákazníkovi cenový plán s paušální nebo žádnou tarifací.

Ke službě Internet Expres pak svědek sdělil, že společnost Contactel je schopna dokladovat, že došlo ke sdílení informací mezi jednotkami společnosti ČESKÝ TELECOM, přes které společnost Contactel na velkoobchodním či propojovacím základě objednává přístup ke službám širokopásmového přístupu k Internetu pomocí technologie ADSL, a retailovými jednotkami ČESKÉHO TELECOMU, neboť potenciální zákazník služeb ADSL od Contactelu bývá nezdědka kontaktován obchodními zástupci ČESKÉHO TELECOMU po té, co Contactel předá ČESKÉMU TELECOMU základní identifikační údaje svého potenciálního zákazníka. K příplatku za nadhovorové pásmo pak uvedl, že dle vyjádření ČTÚ nelze tuto cenu nad rámec cen za propojení stanovených cenovým rozhodnutím ČTÚ ve věci cen za ADSL propojení uplatnit. ČESKÝ TELECOM se dle svědka rozhodl, aby ospravedlnil svůj výklad cenového rozhodnutí (kdy vymáhá příplatek za nadhovorové pásmo od ostatních operátorů v případě, že tito operátoři vyžadují aplikaci cen za ADSL propojení uvedené v daném rozhodnutí), diskriminovat zákazníky, kteří užívají cenový plán typu Universal bez toho, aby zároveň odebrali službu Internet Expres. Pokud si zákazník přikoupí k Internetu Expres i cenový plán typu Universal, odečítá ČESKÝ TELECOM od ceny za cenový plán příplatek za nadhovorové pásmo, avšak fakticky podle svědka nelze cenu za nadhovorové pásmo oddělit od měsíčního paušálu a pokud společnosti ČESKÝ TELECOM vzniká dodatečný náklad se zaváděním služby ADSL, je třeba tento náklad alokovat do ceny za služby ADSL.

Svou výpověď pak svědek doplnil dopisem ze dne 30. září 2004, ke kterému přiložil mj. i vyjádření obchodních zástupců společnosti Contactel, že ČESKÝ TELECOM kontaktuje potenciální zákazníky společnosti Contactel, což je doloženo rovněž kopiemi emailové korespondence dokladující chování společnosti ČESKÝ TELECOM při získávání zákazníků (spr. spis šanon č. 2, č.l. 230-231, 246-273). Přílohou č. 3 tohoto dopisu byla rovněž kopie stanoviska ČTÚ zaslaného společnosti Contactel dopisem ze dne 31. května 2004 (spr. spis šanon č. 2, č.l. 274-275), ze kterého vyplývá, že dle ČTÚ společnost ČESKÝ TELECOM nemůže vyžadovat od propojeného poskytovatele žádnou cenu za „nadhovorové“ pásmo.

Dalším vyslechnutým svědkem byla zástupkyně společnosti **TISCALI**, která uvedla, že se společnost **ČESKÝ TELECOM** dopouští protisoutěžního vázání produktů, neboť nutí koncové zákazníky k tomu, aby s produktem pronájem účastnického vedení odebírali i další produkty (kredity, volné minuty, zvýhodněná volání). Kromě cenového plánu ZERO nemůže zákazník službu pronájem účastnického vedení samostatně od společnosti **ČESKÝ TELECOM** nakoupit. Dále se **ČESKÝ TELECOM** dopouští protikonkurenčního chování balíčkováním produktů, a to opět služby pronájem vedení, u kterého není jasně stanovená měsíční cena a zákazník musí odebrat službu volné minuty či volný kredit, a zároveň služby hovory, kde cena za jednotlivá volání závisí na celkové ceně cenového plánu, což znemožňuje společnosti **TISCALI** konkurovat **ČESKÉMU TELECOMU** při nabízení služby volání. Dále namítla, že cena za službu pronájem vedení je stanovena v cenových plánech v různé výši, balíčky služeb byly vytvořeny společností **ČESKÝ TELECOM** až po zavedení služeb na bázi CS/CPS. Společnost **TISCALI** je vlastněna soukromou italskou společností **TISCALI SpA**, jejíž akcionáři jsou přesvědčeni, že chování **ČESKÉHO TELECOMU** na geografickém trhu vymezeném jako Česká republika v rámci Evropské unie poškozuje jejich obchodní zájmy a akcionářská práva. Pobočky společnosti **TISCALI SpA** jsou v deseti členských státech Evropské unie a vedení společnosti rovněž na úrovni Evropské komise vyjadřuje nespokojenost s chováním dominantního operátora – společnosti **ČESKÝ TELECOM**. Posuzované jednání účastníka řízení ovlivňuje i hospodaření a podnikání celé této skupiny, neboť se tvoří konsolidovaná výsledovka výsledků všech poboček, které jsou v členských zemích Evropské unie. Kdyby na českém trhu bariéry vytvářené společností **ČESKÝ TELECOM** nebyly, česká pobočka **TISCALI** by dle svědkyně měla výrazně lepší hospodářské výsledky, což by se kladně projevilo na celkovém hospodaření společnosti **TISCALI**. Společnost **TISCALI** jako celek rovněž při zvažování investic v jednotlivých členských zemích Evropské unie velmi důkladně zvažuje regulačně právní situaci v každém státě a je přesvědčena, že pokud by na trhu v České republice byly odstraněny bariéry pro rozvoj konkurence, společnost **TISCALI** jako celek by vynakládala mnohem větší investice do dalšího rozvoje podnikání své pobočky v České republice.

K cenovým plánům typu Volno a Víkend svědkyně uvedla, že dle názoru společnosti **TISCALI** maloobchodní jednotka společnosti **ČESKÝ TELECOM**, pokud by musela nakupovat vstupy za stejné ceny jako společnost **TISCALI**, by musela volné minuty obsažené v těchto cenových plánech poskytovat za ceny, které neodpovídají nákladům vynaloženým na tuto službu. K příplatku za nadhovorové pásmo pak svědkyně uvedla, že dle vyjádření odboru cenové regulace ČTÚ nemá společnost **ČESKÝ TELECOM** právo tento příplatek požadovat a účtovat. Svědkyně závěrem namítla, že zákazníci společnosti **TISCALI** nemají možnost využívat služeb portálu StarZone a že společnosti **TISCALI** nebyla ze strany **ČESKÉHO TELECOMU** učiněna žádná velkoobchodní nabídka umožňující využívat služeb tohoto portálu.

Svědék ze společnosti **Czech On Line** sdělil, že tato společnost spatřuje zneužití dominantního postavení společnosti **ČESKÝ TELECOM** zejména v netransparentním určení paušálního poplatku a ve vázání jiných služeb (zejména hlasových a přístupu k síti Internet) k základnímu paušálu, neboť paušální poplatky zahrnují cenu za více služeb (pronájem telefonní linky a volání či připojení k Internetu), které nejsou od sebe jasně odděleny, v důsledku čehož není jasné, jakou cenu má volná minuta a jakou cenu má samotný pronájem telefonní linky. Vázání služeb společnost **Czech On Line** spatřuje v tom, že v případě dotčených cenových plánů musí koncový uživatel odebírat vzhledem k faktickému monopolu společnosti **ČESKÝ TELECOM** na českém trhu pronájem telefonní linky od **ČESKÉHO TELECOMU** a současně musí od **ČESKÉHO TELECOMU** odebírat služby jiného, více

konkurenčního charakteru (například hlasové). Společnost Czech On Line má rovněž pobočky a mateřskou společnost v ostatních členských státech Evropské unie.

Zástupce společnosti **GTS** uvedl, že cenové balíčky společnosti **ČESKÝ TELECOM** posuzované v tomto správním řízení považuje za diskriminační a omezující podmínky rovné soutěže na telekomunikačním trhu, neboť obsahují volné kredity pro volání a není zde tak zřejmý poměr mezi cenou hovoru a měsíčním paušálem a nelze ani zjistit, kdy je volný kredit vyčerpán. Tímto jednáním jsou omezovány soutěžní podmínky jako je volba a předvolba operátora. Aplikací kreditů v cenových balíčcích je účastník vázán na služby **ČESKÉHO TELECOMU**, a protože nemá informaci o vyčerpání tohoto kreditu, ztrácí zájem o služby alternativních operátorů. Společnost **GTS** má rovněž pobočky v ostatních členských státech Evropské unie (např. Slovensko, Polsko, Maďarsko) a hospodářské výsledky jsou vykazovány i za celou skupinu **GTS Střední Evropa**.

Posledním zástupcem alternativních operátorů vyslechnutým v tomto správním řízení byla svědkyně ze společnosti **TELE2**, která odkázala na podání učiněná k Úřadu ve věci, jež je předmětem posuzování v tomto správním řízení. Dále uvedla, že společnost **TELE2** má vlastníka v Lucembursku a sesterské společnosti působí v rámci Evropské unie ve Finsku, Švédsku, Estonsku, Litvě, Polsku, Německu, Dánsku, Holandsku, Belgii, Francii, Španělsku, Portugalsku, Rakousku, Maďarsku, Lucembursku a na Slovensku. Posuzované jednání společnosti **ČESKÝ TELECOM** pak má dle svědkyně vliv na podnikání vlastníků společnosti **S.E.C. Lucemburk a TELE2 AB** ve Švédsku, a to zejména na výši zisku nebo na návrat investic, neboť zákazníci jsou strukturou cenových plánů společnosti **ČESKÝ TELECOM** nuceni s touto společností telefonovat minimálně v rozsahu nabízených volných minut. O tento objem provozu se pak dle svědkyně potenciálně snižuje provoz, který by tito zákazníci mohli protelefonovat se společností **TELE2**, neboť pokud by společnost **ČESKÝ TELECOM** nabízela cenové plány ve struktuře měsíční pronájem linky zvlášť a programy zahrnující volné minuty zvlášť, pak by i společnost **TELE2** mohla nabízet obdobně koncipované programy pro volání a zákazník by měl možnost na základě svobodného výběru telefonovat buď s **TELE2** nebo s **ČESKÝM TELECOMEM**. Standardní chování zákazníka je podle svědkyně takové, že pokud má za cíl volat nejvýhodněji, objedná si cenový plán s kreditem, který protelefonuje, a až po té začne využívat jiných operátorů, takže **ČESKÝ TELECOM** má vždy zajištěn příjem za službu hovorné i v případě, kdy by o to zákazník nestál. Svědkyně závěrem uvedla, že dle jejího názoru společnost **TELE2** nemá možnost nabízet cenové plány se srovnatelným způsobem tarifikace hovorného jaký je v případě například cenových plánů typu **Volno a Víkend**, neboť taková nabídka by byla vzhledem k výši cen za propojení a za propojovací okruhy pro společnost **TELE2** ztrátová (spr. spis šanon č.3, č.l. 34-38).

Dopisem ze dne 30. září 2004 (spr. spis šanon č. 3, č.l. 83-190) pak zástupce účastníka řízení doplnil některá svá vyjádření z ústního jednání konaného dne 16. září 2004. Konkrétně zaslal Úřadu statistický výkaz o telekomunikačních zařízeních, odpovědi na dotazy Úřadu ohledně oblasti hlasových služeb (přehled počtu hlavních telefonních stanic, cenových plánů obsažených v předmětu správního řízení včetně informace, zda jsou dosud zákaznicky využívány a důvody, pro které byly případně zrušeny, rozlišení na cenové plány obsahující volné minuty a hovorné kredity, údaje o počtu zákazníků užívajících jednotlivé cenové plány). Přílohou dopisu bylo rovněž sdělení, že nadstavbové balíčky **Volno a Víkend** nelze využívat s cenovými plány typu **HOME**, neboť se jedná o starou řadu cenových plánů, která je dle účastníka řízení postupně utlumována (některé cenové plány z této řady již nejsou v aktivní nabídce) a případná nabídka volitelných programů **Volno a Víkend** pro řadu **HOME** by tak zpomalila proces útlumu této řady cenových plánů. Dále byly přílohou dopisu kopie

licenčních smluv upravujících vztahy s dodavatelem obsahu pro portál StarZone, ve kterých není sjednáno právo společnosti ČESKÝ TELECOM poskytnout oprávnění tvořící součást licence třetí osobě, a to ani zčásti, a ČESKÝ TELECOM proto takovým právem s odkazem na § 48 odst. 1 zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), nedisponuje. Z kopie rozhodnutí ČTÚ č. 03/PRO/2004 pak dle zástupce účastníka řízení vyplývá jeho oprávnění účtovat příplatek za tzv. nadhovorové pásmo za podmínek zde stanovených.

Společnost ČESKÝ TELECOM **dopisem ze dne 5. října 2004** (spr. spis šanon č. 3, č.l. 191-208) dále doplnila Úřadu materiály týkající se služby Internet Expres (konkrétně se jedná o prezentaci Akční nabídky produktu Internet Expres, přehled všech přijatých objednávek uvedené služby, pozitivních obchodních případů, instalovaných objednávek a objednávek spojených s akční nabídkou služby Internet Expres). K dopisu byly rovněž přiloženy statistické výkazy o hlasové službě, konkrétně přehled počtu hlavních telefonních stanic, objem a struktura odchozího provozu a výnosy z hovorného, vždy za roky 2003 a 2004.

Dne 22. listopadu 2004 obdržel Úřad **dopis společnosti ČESKÝ TELECOM** (spr. spis šanon č. 3, č.l. 215-245) obsahující všeobecné obchodní podmínky poskytování služby Internet Expres včetně ceníku, důvody, pro které není možné službu Internet Expres kombinovat za zvýhodněnou cenu se všemi cenovými plány (dle ČESKÉHO TELECOMU dochází ke snížení ceny v kombinaci s plány typu Universal proto, že tyto cenové plány jsou již plně rebalancovány a zákazník v nich hradí náklady na přístupovou síť, část nákladů na přístupovou síť zahrnuje i cena služby Internet Expres a dle účastníka řízení by tak zákazník platil za stejnou službu poplatky dvakrát, a proto ČESKÝ TELECOM v případě těchto cenových plánů snížil služby o část nákladů na přístupovou síť). **Dopisem ze dne 23. listopadu 2004** právní zástupce účastníka řízení doplnil interní analýzu vývoje zákazníků užívajících cenové plány a nadstavbové balíčky typu Volno a Víkend.

Zástupce účastníka řízení doplnil své vyjádření na otázky, které nebyly zodpovězeny na ústním jednání dne 16. září 2004 ani v žádném následném vyjádření, **dopisem ze dne 17. prosince 2004** (spr. spis šanon č. 4, č.l. 90-191). K otázce relevantního trhu odkázal na své vyjádření ze dne 4. června 2004 ve správním řízení č.j. S 222/03, dle kterého je do vymezení relevantního trhu třeba zahrnout i poskytování veřejných telekomunikačních služeb prostřednictvím veřejných mobilních sítí. K důvodům, pro které se účastník řízení domnívá, že jeho jednání není způsobilé ohrozit obchod mezi členskými státy Evropského společenství tak, jak uvedl ve svém vyjádření ze dne 16. září 2004, zástupce ČESKÉHO TELECOMU sdělil, že nebyl a stále není v pozici konkrétně uvést důvody této své domněnky. Závěrem potvrdil, že Ceníkem vnitrostátních telekomunikačních služeb (dále jen „Ceník“) předložil Úřadu úplný přehled všech cenových plánů, které poskytoval do 1. května 2004 a poskytuje od 1. května 2004 do současnosti, jiné cenové plány než v Ceníku uvedené neposkytuje a že tento Ceník rovněž obsahuje informace o tom, do jaké výše hovorného může zákazník telefonovat při aplikaci cenových plánů obsahujících hovorové kredity nebo volné minuty. Závěrem sdělil, že mu není známa existence podobného portálu jako je StarZone a že stanoviska ČTÚ, na která se zástupce účastníka řízení na ústním jednání dne 16. září 2004 odvolával, jsou již součástí spisu ke správnímu řízení č.j. S 222/03 a nebo již byla Úřadu zaslána.

Na **ústním jednání** konaném dne **14. prosince 2004** (spr. spis šanon č. 4, č.l. 26-30) zástupce účastníka řízení k otázce Úřadu, zda ČESKÝ TELECOM zrušil, přestal nabízet či

hodlá v době přibližně 1 měsíce přestat nabízet nebo zrušit některý z cenových plánů, které jsou předmětem tohoto správního řízení, uvedl, že v souvislosti s připravovaným cenovým rozhodnutím ČTÚ bude ČESKÝ TELECOM připravovat změny, které budou vyplývat z tohoto cenového rozhodnutí, a že tyto změny nebudou provedeny proto, že by je chtěl zavést ČESKÝ TELECOM, s tím, že pokud taková změna nastane, bude pouze směrem určeným ČTÚ a dle požadavků Úřadu. Změna by pak spočívala v přeměně portfolia nabízených cenových plánů a zejména v redukci stávajících a zavedení cenových plánů nových. Struktura nových cenových plánů by neměla být dle ČESKÉHO TELECOMU v rozporu s politikou Úřadu a ČTÚ, bude v nich transparentně oddělena struktura měsíčního paušálu za používání linky a příplatku, základní sazba za užívání linky bude na jednotlivých technologiích jednotná. ČESKÝ TELECOM předpokládá, že tak vyhoví požadavkům, které na cenové plány přímo či nepřímo kladou Úřad a ČTÚ. Rozhodnutí ČTÚ bude dle ČESKÉHO TELECOMU minimálně definovat strukturu a obsah cenových plánů v rámci regulace, a od toho budou odvozeny samotné cenové změny. ČESKÝ TELECOM dle svého vyjádření dlouhodobě jedná s ČTÚ o tom, zda v regulovaných cenových plánech budou kredity, případně volné minuty, kdy například ze strany společnosti ČESKÝ TELECOM byl dán požadavek nahradit v regulovaných cenových plánech kredity volnými minutami.

Dne 16. prosince 2004 se uskutečnilo **ústní jednání** s účastníkem řízení (spr. spis šanon č. 4, č.l. 39-48), který uvedl, že od ústního jednání konaného dne 16. září 2004 společnost ČESKÝ TELECOM nezavedla žádné nové služby založené na technologii ADSL, v průběhu roku 2005 budou spuštěny nové služby na velkoobchodní i maloobchodní úrovni u ADSL, kdy současné služby budou cenově poníženy, a možná dojde i k technickým změnám parametrů služby co se týče objemu dat, přičemž ČESKÝ TELECOM uvedl, že předpokládá, že seznámí alternativní operátory s těmito změnami v průběhu ledna 2005 a nové služby představí veřejnosti v průběhu dubna 2005. Dále uvedl, že služba Internet Expres na zkoušku zdarma, která byla nabízena zákazníkům společnosti ČESKÝ TELECOM na maloobchodní úrovni, obsahovala nejnižší rychlost ADSL a zákazník měl možnost si 14 dnů zdarma vyzkoušet připojení přes Internet Expres, přičemž pokud mu tato služba vyhovovala, používal dále již placený provoz, a pokud mu nevyhovovala, mohl službu bezplatně zrušit. Jedinou podmínkou pro zavedení služby bylo, aby byl zákazník v dosahu ADSL technologie. V rámci akce Vánoční Internet Expres běžící od 1. listopadu 2004 do 31. prosince 2004 má zákazník 14 dnů provoz zdarma a potom po dobu 6 týdnů využívá vyšší rychlost (512/128 kbps) za cenu nižší rychlosti (256/64 kbps). Jedinou podmínkou pro využívání této akce je, že zákazník musí mít pokrytí v příslušném DSLAMu a musí být v příslušné maximální vzdálenosti od ústředny, neboť ve vzdálenějších zónách nelze přenosovou rychlost 512/128 kbps technicky realizovat. Zřizovací poplatek v případě obou výše uvedených akcí byl 1 Kč a je hrazen na základě nákladového modelu z očekávaných výnosů ze současného počtu zákazníků a predikce odhadovaných tržeb za tuto službu. Závěrem zástupce účastníka řízení uvedl, že od 1. ledna 2005 nebyla v daném období připravována žádná další marketingová akce.

S ohledem na **stížnost společnosti Czech On Line ze dne 11. listopadu 2004** (spr. spis šanon č. 3, č.l. 1-3), ze které vyplývá podezření, že zákazníci společnosti Czech On Line jsou po té, co zadají svou objednávku u Czech On Line, oslovováni společností ČESKÝ TELECOM s nabídkou na zřízení ADSL od účastníka řízení (společnost Czech On Line ke své stížnosti přiložila CD obsahující záznam rozhovorů se 3 zákazníky call centra této společnosti popisujícími svůj případ a kopii emailové korespondence s nimi), vyzval Úřad zástupce společnosti ČESKÝ TELECOM, aby popsal, jak účastník řízení postupuje, když obdrží žádost jiného operátora o zřízení ADSL přípojky pro zákazníka alternativního

operátora. Dle ČESKÉHO TELECOMU veškeré objednávání služeb probíhá na elektronické bázi, objednávka je posílána XML formulářem obsahujícím specifikaci rychlosti služby do systémů ČESKÉHO TELECOMU. Po obdržení objednávky dochází k jejímu zařazení do standardní fronty zřizování a realizace, služba je neprodleně zřízena po podání žádosti, dle zástupce ČESKÉHO TELECOMU není žádný rozdíl mezi maloobchodní nebo velkoobchodní objednávkou. Během zřizování posílá ČESKÝ TELECOM informativní emaily o stavu objednávky až do fáze realizace služby, a to zadavateli, který si vyžádá danou objednávku, tzn. v případě velkoobchodního prodeje příslušnému alternativnímu operátorovi. Po té jsou provedeny technické operace vedoucí k puštění ADSL signálu do zásuvky koncového uživatele a jsou zavedeny informace o zákazníkovi do příslušných účetních systémů. Fronta zřizování a realizace objednávek záleží jednak na kapacitě systému společnosti ČESKÝ TELECOM a na počtu objednávek, obvyklá doba zřízení od podání žádosti je cca 5 dnů (pokud na dané lince nejsou technické problémy) – tato průměrná doba je dle účastníka řízení shodná pro jeho zákazníky i zákazníky alternativních operátorů.

Ke zpracovávání objednávek dochází podle chronologie jejich přijetí a výjimky podle účastníka řízení neexistují. Kontaktní místo, kam je objednávka služby posílána, se nazývá integrační brooker (tzv. WLI pro alternativní operátory) – jedná se o uzel, kam jsou soustředěny objednávky od alternativních operátorů i účastníka řízení. Každý, kdo má podepsanou smlouvu o přístupu k infrastruktuře společnosti ČESKÝ TELECOM, může na toto místo poslat svou objednávku a podívat se na její detail a v jakém je stavu, nikdo však neví, kolik je objednávek před ním. Úplně stejný princip je podle zástupce účastníka řízení uplatňován i pro maloobchodní prodej, kde také zákazník neví, kolik je před ním ve frontě na zřízení ADSL objednávek. Maloobchodní prodej pak využívá informační systém, který se nakontaktovává na WLI pomocí XML formuláře na stejném principu jako další alternativní uživatelé. Na bod WLI mohou pasivně nahlížet lidé z IT, což je oddělení v rámci maloobchodního prodeje společnosti ČESKÝ TELECOM, které se primárně zabývá rozvojem systému a služeb pro maloobchodní zákazníky a které pouze monitoruje stav objednávky ze strany jednotlivých maloobchodních klientů s tím, že do tohoto procesu nemůže aktivně zasahovat (například přesunováním objednávek). IT oddělení může na WLI pouze posílat žádost, obdržet stavové emaily, podívat se, v jaké fázi realizace je zaslaná objednávka, ale nemá přístup k informacím o jiných objednávkách. Do WLI nikdo jiný v rámci společnosti ČESKÝ TELECOM přístup nemá.

Společnost ČESKÝ TELECOM nemá kromě technických parametrů stanovena další kritéria, která musí být splněna, aby bylo možné zřídit konkrétnímu zákazníkovi služby založené na ADSL, bez ohledu zda se jedná o zákazníky alternativních operátorů nebo ČESKÉHO TELECOMU. Nemá ani stanoveny žádné časové limity pro zřízení služby s tím, že průměrná doba pro zřízení ADSL přípojky pro koncové zákazníky ČESKÉHO TELECOMU i alternativních operátorů je obvykle do 5 dnů. Společnost ČESKÝ TELECOM uvedla, že přibližně 3 % žádostí o zřízení přípojek zamítla (jak velkoobchodních, tak maloobchodních) z důvodu kvality signálu na vedení ke koncovému účastníkovi, kterou ovlivňuje pouze fyzický kabel v zemi a není možné ji ovlivnit jinak – takoví zákazníci pak nemohou vůbec ADSL odebrat. Ve stavových emailech zasílaných automatem zákazníkům je pak uváděn přesný důvod, pro který službu ADSL zřídit nejde.

Žádosti alternativních operátorů o zřízení ADSL přípojky pro jejich koncové zákazníky vyřizuje oddělení informačních technologií (ISU), což je jedna z jednotek (divizí) společnosti ČESKÝ TELECOM, žádosti koncových zákazníků společnosti ČESKÝ TELECOM o zřízení ADSL přípojky a souvisejících služeb vyřizuje obchodní oddělení (sales

unit) společnosti ČESKÝ TELECOM, které realizuje objednávky přes IT unit. Zástupci ČESKÉHO TELECOMU rovněž uvedli, že tato společnost neoslovuje zájemce o zřízení ADSL služby u alternativních operátorů, o kterých obdrží od těchto alternativních operátorů kontaktní údaje, neboť obchodníci ČESKÉHO TELECOMU mají přístup pouze do retailového systému společnosti ČESKÝ TELECOM a nemohou se dostat k datům týkajícím se klientů alternativních operátorů. Rovněž není podle účastníka řízení možné, aby se vyskytly případy, kdy společnost ČESKÝ TELECOM nebyla z technických či jiných důvodů schopna vyřídit ADSL objednávku pro koncového zákazníka některého z alternativních operátorů, a po té takovému zákazníkovi ve stejné době nabídla své vlastní ADSL služby.

Za účelem získání bližších informací a ověření některých skutečností uvedených na CD zaslaném Úřadu dne 18. listopadu 2004 společností **Czech On Line** vyslechl Úřad dne **16. prosince 2004** zástupce této společnosti pracujícího na call centru (spr. spis šanon č. 4, č.l. 49-62), který uvedl, že se v létě roku 2004 objevily případy, kdy zákazníkům, kteří si objednali službu ADSL od Czech On Line, byla tato jejich objednávka ze strany ČESKÉHO TELECOMU zamítnuta s tím, že jim Czech On Line není schopen ADSL službu zřídit, ale ještě před tím, než bylo společnosti Czech On Line doručeno vyrozumění o zamítnutí zřízení služby, kontaktoval ČESKÝ TELECOM tyto zákazníky a nabídl jim vlastní službu Internet Expres založenou na ADSL. V hlášeních od ČESKÉHO TELECOMU pak u těchto zákazníků byly uvedeny důvody typu špatná kvalita linky, nevyhovující vzdálenost od ústředny, nebo také že na žádanou telefonní linku již existuje služba ADSL.

V návaznosti na tuto svědeckou výpověď vyslechl Úřad pana Kastnera (spr. spis šanon č. 4, č.l. 321-326), který sdělil, že si zvolil jako poskytovatele ADSL společnost Czech On Line a cca v květnu 2004 si od této společnosti objednal samoinstalační balíček pro připojení k Internetu. V srpnu 2004 jej telefonicky kontaktovala zástupkyně společnosti ČESKÝ TELECOM s tím, že jejich žádost podaná přes společnost Czech On Line z technických důvodů neprošla a vzápětí jim ČESKÝ TELECOM nabídl své další ADSL. Pan Kastner rovněž vypověděl, že i když nabídku ČESKÉHO TELECOMU na zaslání samoinstalačního balíčku na službu Internet Expres odmítli, účastník řízení jim tento balíček přesto zaslal a choval se tak, jako by s ním Kastnerovi podepsali smlouvu (což se však nestalo), jak vyplývá i z příslušné emailové korespondence. Paní Kastnerová, kterou Úřad rovněž v této věci vyslechl (spr. spis šanon č. 4, č.l. 327-330), pak k výše uvedenému doplnila, že ji zástupkyně ČESKÉHO TELECOMU s nabídkou na Internet Expres oslovila počátkem srpna 2004 s tím, že žádost Kastnerových u společnosti Czech On Line musela společnost ČESKÝ TELECOM zamítnout, avšak důvody tohoto zamítnutí zástupkyně účastníka řízení neznala. Po několika dnech obdrželi manželé Kastnerovi samoinstalační balíček ČESKÉHO TELECOMU, který však odmítli a zaslali zpět.

Obdobné praktiky společnosti ČESKÝ TELECOM (kontaktování potenciálních zákazníků alternativních operátorů po té, co účastník řízení sdělil, že není schopen z technických či jiných důvodů vyřídit ADSL objednávku pro koncového zákazníka alternativního operátora) dokládá i korespondence s těmito zákazníky zaslaná Úřadu zástupci společnosti Contactel (spr. spis šanon č. 4, č.l. 88-89 nebo spr. spis šanon č. 2 č.l. 228-281) nebo TISCALI (spr. spis šanon č. 4, č.l. 267-296).

Dne **13. ledna 2005** se uskutečnilo v sídle Úřadu **ústní jednání** (spr. spis šanon č. 4, č.l. 332-335) se zástupci společnosti ČESKÝ TELECOM, jehož cílem bylo zejména objasnit vyjádření účastníka řízení ze dne 16. prosince 2004 k otázce Úřadu, zda ČESKÝ TELECOM oslovuje zájemce o zřízení ADSL služby u alternativních operátorů, o kterých obdrží od

těchto alternativních operátorů kontaktní údaje, kdy ČESKÝ TELECOM uvedl, cit.: „*Ne, v žádném případě.*“ Vzhledem k tomuto vyjádření proto Úřad vyzval zástupce ČESKÉHO TELECOMU, aby objasnil, jak je možné, že zákazníci pan a paní Kastnerovi (jejich svědecké výpovědi viz výše) uvedli, že byli osloveni paní Krajíčkovou ze společnosti ČESKÝ TELECOM s nabídkou služby Internet Expres od této společnosti. Dle výpovědi pana a paní Kastnerových jim paní Krajíčková sdělila, že jejich žádost na poskytování Internetu od společnosti Czech On Line neprošla vlivem nějaké technické závady, a nabídla jim služby Internet Expres od společnosti ČESKÝ TELECOM. Úřad rovněž vyzval účastníka řízení, aby vysvětlil své vyjádření, že není možné a ani že se nevyskytly případy, kdy společnost ČESKÝ TELECOM nebyla z technických či jiných důvodů schopna vyřídit ADSL objednávku pro koncového zákazníka některého z alternativních operátorů, a po té takovému zákazníkovi ve stejné době nabídla své vlastní ADSL služby.

K těmto žádostem Úřadu pak účastník řízení **dopisem ze dne 28. ledna 2005** sdělil, že komplexní interní šetření v rámci ČESKÉHO TELECOMU potvrdilo jeho předběžné stanovisko uvedené v dopise ze dne 19. ledna 2005 ohledně existence souběhu několika výhradně technických skutečností/okolností (včetně změny technických parametrů v procesu přijímání objednávek na služby ADSL do sítě ČESKÉHO TELECOMU), ke kterým došlo v inkriminovaném období. Uvedl, že pan Kastner byl osloven na základě akce naplánované ČESKÝM TELECOMEM v průběhu května 2004 (šlo o přímé oslovení zákazníků ohledně nové služby Internet Expres externí agenturou) a databáze kontaktovaných účastníků byly dle zástupce účastníka řízení vybrány výlučně z interních systémů společnosti ČESKÝ TELECOM. Tito účastníci, včetně manželů Kastnerových, byli po té v rámci této marketingové akce objednané ČESKÝM TELECOMEM a realizované externí společností obvoláváni s nabídkami služeb účastníka řízení, avšak některým účastníkům (cca 3.000) se nepodařilo operátorům externí společnosti dovolat a ti byli (včetně Kastnerových) později kontaktováni znovu, tentokrát již call centrem společnosti ČESKÝ TELECOM. Doba nového obvolávání některých z těchto zákazníků call centrem účastníka řízení se tedy dle zástupce ČESKÉHO TELECOMU částečně kryla s dobou, kdy došlo k implementaci změny technických parametrů v procesu přijímání objednávek na služby ADSL do sítě ČESKÝ TELECOM (což bylo dne 2. srpna 2004).

Z emailové korespondence mezi manželi Kastnerovými a ČESKÝM TELECOMEM, kterou doložili ke své svědecké výpovědi, vyplývá, že prvním písemným kontaktem byl email zaslaný z ČESKÉHO TELECOMU manželům Kastnerovým dne 5. srpna 2004 v 17:30 hodin nabízející jim zřízení služby Internet Expres Start za 1 Kč a další email z 19:43 hodin téhož dne, kterým jim ČESKÝ TELECOM poděkoval za zájem o službu Internet Expres a hlasový tarif Telefon Universal, ačkoli manželé Kastnerovi si dle svého vyjádření žádnou takovou službu od ČESKÉHO TELECOMU neobjednali.

S účinností od 17. ledna 2005 spustila společnost ČESKÝ TELECOM novou službu založenou na technologii ADSL pod názvem Internet Expres Optimal. Zákazníkům majícím zájem o tuto službu zřídí společnost ČESKÝ TELECOM připojení k ADSL s maximální dosažitelnou rychlostí v závislosti na vzdálenosti od ústředny a kvalitě vedení. Maximální rychlost není zákazníkovi nijak garantována, a proto nejsou různé rychlosti dosažitelné v rámci služby Internet Expres Optimal ani různě zpoplatněny. Dle účastníka řízení v současné době probíhá pilotní provoz této služby, v rámci kterého společnost ČESKÝ TELECOM hodlá testovat nový způsob připojení a vliv zátěže na síť ČESKÉHO TELECOMU v důsledku zavedení služby a výsledný efekt služby pro zákazníka z pohledu kvality/rychlosti připojení. Také k této službě má zákazník možnost zvolit si cenový plán,

příčemž v případě cenových plánů Telefon Universal, Telefon Universal dialog, Business Universal, Business Universal dialog platí stejné podmínky jako v případě ostatních služeb poskytovaných na bázi ADSL společností ČESKÝ TELECOM – účtování snížené měsíční ceny za používání linky ve výši 279 Kč bez DPH.

Právní posouzení případu

1. Legislativní rámec, vymezení dopadu na obchod mezi členskými státy

Dne 1. května 2004 nabylo účinnosti Nařízení, které reglementuje způsob aplikace čl. 81 a 82 Smlouvy o založení ES a přenáší povinnost aplikovat tyto články na národní soutěžní úřady členských států Evropského společenství. Ustanovení § 2 zákona č. 340/2004 Sb., kterým se mění zákon č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů (zákon o ochraně hospodářské soutěže), a některé další zákony, říká, že tento zákon rovněž upravuje postup při aplikaci článků 81 a 82 Smlouvy o založení ES orgány České republiky a některé otázky jejich součinnosti s Evropskou komisí a s orgány ostatních členských států při postupu podle Nařízení. Tímto zákonem je národním soutěžním úřadem pro Českou republiku určen Úřad, který je tak oprávněn podle ustanovení § 20a zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, v platném znění, aplikovat články 81 a 82 Smlouvy o založení ES v jednotlivých případech, pokud by jednání soutěžitelů mohlo mít vliv na obchod mezi členskými státy ve smyslu těchto článků. Podle ustanovení § 21a zákona v případě, že Úřad zahájí řízení o porušení článku 81 nebo 82 Smlouvy o založení ES, postupuje při provádění šetření podle ustanovení § 21 odst. 5 až 9 a při rozhodování podle ustanovení § 7 a § 11 odst. 2 až 6.

Článek 82 Smlouvy o založení ES konstatuje, že se společným trhem je neslučitelné, a proto zakázané, pokud to může ovlivnit obchod mezi členskými státy, aby jeden nebo více podniků zneužívaly dominantního postavení na společném trhu nebo jeho podstatné části. Jak vyplývá z „*Oznámení Komise – Pravidla pro Pojem dopad na obchod mezi členskými státy obsažený v člancích 81 a 82 Smlouvy*“, články 81 a 82 Smlouvy o založení ES jsou aplikovatelné na takové jednání, které může ovlivnit obchod mezi členskými státy Evropského společenství, přičemž obsah a působnost pojmu dopad na obchod mezi členskými státy při interpretaci článků 81 a 82 již podstatně vymezily soudy Společenství. V případě aplikace článku 82 se tedy musí jednat o zneužití dominantního postavení, které musí ovlivňovat obchod mezi členskými státy. To však neznamená, že každý prvek chování dominantního soutěžitele musí být posuzován jednotlivě, neboť jednání, které tvoří část celkové strategie dominantního soutěžitele, musí být posuzováno z hlediska jeho celkového dopadu. V případě, že dominantní soutěžitel uskutečňuje rozličné praktiky za účelem dosažení stejného cíle (například praktiky, které mají za cíl vyloučení konkurentů nebo uzavření trhu pro konkurenty), je pro aplikaci článku 82 na všechny praktiky tvořící část této celkové strategie dostatečné, aby alespoň jedna z nich byla způsobilá ovlivnit obchod mezi členskými státy⁷.

Judikatura Evropské komise a Evropského soudního dvora při posuzování dominantního postavení důsledně rozlišuje mezi samotnou existencí dominantního postavení na relevantním trhu, které nemá protisoutěžní nebo protiprávní charakter, a to zejména v situaci, kdy bylo toto postavení dosaženo v řádném konkurenčním boji, a mezi zneužíváním dominantního postavení na újmu jiných soutěžitelů a spotřebitelů, které má charakter porušení

⁷ Viz například případ 85/76, *Hoffmann-La Roche* (1979) ECR str. 461, odstavec 126.

čl. 82 Smlouvy o založení ES. Standart požadavků, jenž jsou na takového soutěžitele kladeny, je tedy nutně vyšší, což je dáno důrazem na tvorbu, zachování a ochranu zdravého soutěžního prostředí. Podobně z praxe orgánů Evropských společenství např. rozhodnutí ECJ, případ č. 322/81 NV Nederlandsche Banden Industrie Michelin v Commission of the European Communities, cit.: „Zjištění, že je podnik v dominantním postavení, není samo o sobě rekriminací, ale znamená, že bez ohledu na důvody tohoto postavení má tento podnik zvláštní odpovědnost v tom, aby svým chováním nenarušil transparentnost soutěže na společném trhu.“.

Ze znění článků 81 a 82 a z judikatury soudů Společenství vyplývá, že při aplikaci kritéria dopadu na obchod mezi členskými státy musí být posuzovány zejména tři prvky:

- (a) pojem „obchod mezi členskými státy“, který zahrnuje všechny přeshraniční ekonomické aktivity včetně založení podniku⁸ nebo případy, kdy je ovlivněna soutěžní struktura trhu v rámci Společenství díky praktice, jejímž cílem je vyloučení nebo hrozba vyloučení konkurenta působícího v rámci Společenství. Aplikace tohoto kritéria je nezávislá na definici relevantního geografického trhu a obchod mezi členskými státy může být rovněž ovlivněn v případech, kdy je relevantní trh národní nebo menší než národní.
- (b) pojem „může ovlivnit“ znamená, že s dostatečným stupněm pravděpodobnosti lze dovodit, že dohoda nebo praktika může mít vliv, přímý nebo nepřímý, existující nebo potenciální, na průběh obchodu mezi členskými státy⁹, případně zda posuzované jednání ovlivňuje soutěžní strukturu nebo nikoliv.
- (c) pojem „znatelnosti“ závisí zejména na okolnostech každého jednotlivého případu, na povaze dohody a praktiky, výrobků a na postavení příslušných soutěžitelů na trhu. Čím silnější je postavení soutěžitele na relevantním trhu, tím je pravděpodobnější, že dohoda nebo praktika, která je způsobilá ovlivnit obchod mezi členskými státy, tak může učinit znatelným způsobem¹⁰.

Pokud se soutěžitel v dominantním postavení pokrývajícím území celého členského státu dopouští **zneužití dominantního postavení vylučovacího charakteru**, zpravidla toto jeho jednání ovlivňuje obchod mezi členskými státy, neboť ztěžuje konkurentům z jiných členských států pronikání na trh, čímž pak ovlivňuje průběh obchodu¹¹. Rovněž vylučovací zneužití ovlivňující soutěžní strukturu trhu uvnitř členského státu (například vyloučení či hrozba vyloučení konkurenta) může být způsobilé ovlivnit obchod mezi členskými státy. Samotná přítomnost dominantního soutěžitele pokrývajícího celý členský stát pravděpodobně ztíží pronikání ostatních soutěžitelů na trh a jakékoli zneužití jeho postavení, které ztěžuje vstup na národní trh, by proto mělo být považováno za znatelně ovlivňující obchod. Lze tedy uvést, že kombinace silného tržního postavení dominantního soutěžitele a protisoutěžní povahy jeho chování naznačuje, že takováto zneužití mají obvykle ze své samotné podstaty znatelný dopad na obchod.

⁸ Viz případy 172/80, *Züchner*, (1981) ECR, str. 201, odstavec 18; C-309/99. *Wouters*, (2002) ECR I-1577, odstavec 95; případ C-475/99, *Ambulanz Glöckner*, (2001) ECR I-8089, odstavec 49; spojené případy C-215/96 a 216/96, *Bangasco*, (1999) ECR I-135, odstavec 51; případ C-55/96, *Job Centre*, (1997) ECR I-7119, odstavec 37; a případ C-41/90, *Höfner a Elser*, (1991) ECR I-1979, odstavec 33.

⁹ Viz např. rozsudek v případě *Züchner* uvedený v poznámce pod čarou 10; případ 319/82, *Kerpen & Kerpen* (1983) ECR 4173, spojené případy 240/82 a ostatní, *Stichting Sigarettenindustrie*, (1985) ECR, str. 3831, odstavec 48, a spojené případy T-25/95 a ostatní, *Cimenteries CBR*, (2000) ECR II-491, odstavec 3930.

¹⁰ Viz odstavec 138 rozsudku v případě *BPB Industries and British Gypsum*.

¹¹ Viz např. rozsudek v případě *BPB Industries a British Gypsum*.

2. Právní posouzení jednání účastníka řízení

V posuzovaném případě vycházel Úřad při hodnocení jednání společnosti ČESKÝ TELECOM z následujících úvah:

Ačkoli na vymezených relevantních trzích působí několik dalších subjektů, které lze souhrnně označit jako alternativní operátory, **zaujímá ČESKÝ TELECOM na těchto trzích dominantní postavení.** To, že v sektoru telekomunikací mohou působit i jiné subjekty než pouze ČESKÝ TELECOM, vychází ze stávajícího znění platné právní úpravy pro odvětví telekomunikací, a to ze zákona o telekomunikacích, který vytvořil předpoklady ke vstupu dalších subjektů do sektoru, který byl v minulosti trhem monopolním. Přijetím telekomunikačního zákona byl vyjádřen veřejný zájem na tom, aby se hospodářská soutěž v odvětví telekomunikací co možná nejrychleji rozvíjela, čímž se předpokládá rozšíření nabídky služeb i ze strany jiných operátorů a v konečném důsledku i rozšíření výběru pro konečného spotřebitele. Aby však mohl pokračovat rozvoj funkčního soutěžního prostředí v oblasti telekomunikací, a tedy v daném případě také na uvedených relevantních trzích, je nezbytným předpokladem, aby se subjekt nacházející se v dominantním postavení, tj. v posuzovaném případě společnost ČESKÝ TELECOM, choval v souladu se všemi platnými právními předpisy. Je pochopitelné, že každý soutěžitel usiluje o to, aby si svoji pozici na trhu zachoval, popřípadě upevnil. Pokud se tak děje fair prostředky, nelze takovou snahu žádným způsobem postihovat. Naopak taková snaha je vítána, protože z ní většinou profituje i spotřebitel. V některých případech však může překročit chování dominantního soutěžitele hranice, které lze považovat za akceptovatelné a legitimní využití tržní síly.

Společnosti v dominantním postavení mají zvláštní odpovědnost za to, aby svým chováním nenarušily hospodářskou soutěž. Chování, které je přípustné u nedominantních soutěžitelů, může být v případě subjektů v dominantním postavení zneužitím takového postavení. **Snahu operátora využít své vysoce dominantní postavení na jednom trhu (v tomto případě na trzích poskytování přístupu do veřejné pevné telekomunikační sítě bytovým stanicím a poskytování přístupu do veřejné pevné telekomunikační sítě podnikatelským subjektům) k tomu, aby mohl nefér prostředky ovlivnit soutěž na trhu, kde již hospodářská soutěž probíhá¹², pokud je takovým jednáním zároveň ovlivněn obchod mezi členskými státy ES, je třeba klasifikovat jako zneužití dominantního postavení ve smyslu čl. 82 Smlouvy o založení ES.** Je proto úkolem Úřadu, aby při posuzování jednání subjektu nacházejícího se v dominantním postavení, zamezil takovému chování tohoto subjektu, kterým by byla na daném trhu hospodářská soutěž narušena.

Posouzením jednání účastníka řízení Úřad zjistil, že společnost ČESKÝ TELECOM nabízí svým koncovým zákazníkům z řad domácností, drobných podnikatelských subjektů a zákazníkům užívajícím připojení přes ISDN neregulované cenové plány obsahující měsíční paušál a v řadě případů také hovorový kredit v korunách nebo minutách určený pro realizaci hovorů nebo připojení k Internetu přes dial-up, přičemž cena za uskutečněné hovory je do

¹² *trh poskytování veřejných telefonních služeb určených bytovým stanicím prostřednictvím veřejných pevných telekomunikačních sítí, trh poskytování veřejných telefonních služeb určených podnikatelským subjektům prostřednictvím veřejných pevných telekomunikačních sítí, trh poskytování přístupu bytovým stanicím ke službám sítě Internet komutovaným připojením veřejnými pevnými telekomunikačními sítěmi, trh poskytování přístupu podnikatelským subjektům ke službám sítě Internet komutovaným připojením veřejnými pevnými telekomunikačními sítěmi, trh zprostředkování přístupu ke službám sítě Internet a přenosu dat za užití širokopásmových technologií xDSL (ADSL) veřejnými pevnými telekomunikačními sítěmi provozovatelům veřejných pevných telekomunikačních sítí a poskytovatelům telekomunikačních služeb, trh poskytování přístupu ke službám sítě Internet a přenosu dat za užití širokopásmových technologií xDSL (ADSL) veřejnými pevnými telekomunikačními sítěmi koncovým zákazníkům*

výše hovorového kreditu součástí cenového plánu a předmětné hovory nejsou zákazníkům účtovány zvlášť. Tyto cenové plány jsou vesměs konstruovány tak, že **čím vyšší pravidelný měsíční paušál, tím vyšší je i hovorový kredit**, který zákazník od ČESKÉHO TELECOMU obdrží. Dražší cenové plány (tedy ty s vyšším měsíčním paušálem a vyšším hovorovým kreditem) mají většinou i výhodnější sazby za volání či jiné služby – **nižší hovorné** bývá tedy zákazníkům účtováno pouze v tom případě, kdy se **zavází zaplatit ČESKÉMU TELECOMU předem pevně stanovený měsíční paušál obsahující určitý předplacený objem hovorů prostřednictvím jeho sítě**.

Obdobně se vyjádřil i účastník řízení, který například na jednání dne 18. prosince 2003 uvedl, že uplatňuje princip kombinace výše měsíčního paušálu a hovorného, kdy čím vyšší je měsíční paušál, tím nižší je hovorné. Náklady na měsíční paušál jsou přitom dle ČESKÉHO TELECOMU u jednotlivých cenových plánů v průměru stejné, což je dle účastníka řízení dáno jeho **obchodní nabídkou**, kdy při vyšším měsíčním paušálu je hovorné nižší a zákazník si může vybrat, zda bude platit vyšší měsíční paušál a nižší hovorné nebo obráceně.

Jednáním účastníka řízení dochází k **vázání služeb, a to měsíčního paušálu** nabízeného na trzích, kde má silně dominantní postavení (trh poskytování přístupu do veřejné pevné telekomunikační sítě bytovým stanicím a trh poskytování přístupu do veřejné pevné telekomunikační sítě podnikatelským subjektům), **a služeb** nabízených na trzích, kde již postupně vzniká soutěžní prostředí (trh poskytování veřejných telefonních služeb určených bytovým stanicím prostřednictvím veřejných pevných telekomunikačních sítí, trh poskytování veřejných telefonních služeb určených podnikatelským subjektům prostřednictvím veřejných pevných telekomunikačních sítí, trh poskytování přístupu bytovým stanicím ke službám sítě Internet komutovaným připojením veřejnými pevnými telekomunikačními sítěmi, trh poskytování přístupu podnikatelským subjektům ke službám sítě Internet komutovaným připojením veřejnými pevnými telekomunikačními sítěmi).

Takovým vázáním služeb si společnost ČESKÝ TELECOM pro sebe **předem zajišťuje pevnou minimální část příjmů z hovorného a komutovaného přístupu k Internetu** (pro obě služby bude dále v textu uváděn jednotný pojem „hovorné“), které **dostane bez ohledu na to, zda zákazníci užívající tyto cenové plány služeb účastníka řízení skutečně v daném období využijí**. Na tom nic nemění ani skutečnost, že hovorový kredit není dle vyjádření účastníka řízení v rámci jeho účetnictví hrazen z výnosů na měsíční paušál, ale z výnosů na hovorné, neboť toto není pro zákazníka významné – zákazník nerozlišuje, z výnosů na jakou službu je hovorový kredit v účetnictví ČESKÉHO TELECOMU hrazen. Pro zákazníka je podstatné, že koupí cenového plánu obsahujícího hovorový kredit nebo volné minuty získá určitá volání „zdarma“ a tyto cenové plány jsou pro něj výhodnější než v současnosti nabízené cenové plány společnosti ČESKÝ TELECOM, které hovorový kredit nebo volné minuty neobsahují, nebo než cenové nabídky za volání od jiných operátorů.

Struktura posuzovaných cenových plánů uvedených ve výroku tohoto rozhodnutí zákazníkům **neumožňuje rozdělit platbu za hovorné a za pronájem telefonní linky** (měsíční paušál), přičemž při existenci hovorového kreditu nebo volných minut obsažených v takto strukturovaných cenových plánech společnosti ČESKÝ TELECOM jsou **zákazníci motivováni kredit, který získají zaplacením cenového plánu, také vyčerpat** a minimálně v rozsahu tohoto čerpání **nevyužívají možnosti volby nebo předvolby operátora**.

Chová-li se zákazník ekonomicky, využije primárně volné minuty nebo hovorový kredit, který získá zaplacením měsíčního paušálu, u ČESKÉHO TELECOMU, a teprve poté zvažuje volání přes konkurenty ČESKÉHO TELECOMU. Zákazník není ani informován, kdy volné minuty či hovorový kredit vyčerpá, a také v některých cenových plánech není možné nevyčerpaný kredit převést do dalšího měsíce. Také s ohledem na tuto nejistotu raději většinou využije telefonních služeb účastníka řízení ve větší míře, než kolik činí jeho hovorový kredit nebo volné minuty. Provolá-li zákazník méně, než je hovorový kredit (v korunách či minutách) obsažený v jím zvoleném cenovém plánu, zaplatí plnou cenu měsíčního paušálu, do jehož výše se případné nevyčerpání celého hovorového kreditu nepromítne. Zákazníci jsou proto méně ochotni realizovat svá odchozí volání přes ostatní operátory, neboť by přišli o něco, co v rámci svého měsíčního paušálu získávají „zdarma“. Tímto chováním ČESKÉHO TELECOMU tak dochází k omezování konkurence při poskytování telekomunikačních služeb (zejména hlasových), neboť ta by se za předpokladu, že by k takovému vázání služeb nedocházelo, mohla rozvíjet rychleji, což by v konečném důsledku přineslo benefity i pro koncové spotřebitele (například výhodnější ceny za volání).

Jak již bylo uvedeno, výhodnější cenové plány, tedy de facto nižší hovorné, je zákazníkům účtováno pouze za předpokladu, že **se zákazník předem zaváže měsíčně hradit ČESKÉMU TELECOMU určitou minimální předem stanovenou částku, jejímž zaplacením získává měsíční paušál obsahující hovorový kredit.** V případě popsaném v tomto správním řízení tak zákazník získává **agregovaný rabat**, tedy určitou formu odměny za výběr cenového plánu, ve kterém spolu s úhradou tzv. měsíčního paušálu (tedy plnění, při jehož poskytování není ČESKÝ TELECOM vystaven konkurenci ze strany ostatních operátorů) zákazník odebere od účastníka řízení i službu, při jejímž poskytování je účastník řízení vystaven konkurenci ze strany ostatních operátorů, v tomto případě hovorné v rozsahu hovorového kreditu (tedy určitý předplacený objem hovorného prostřednictvím sítě ČESKÉHO TELECOMU). Za volbu cenového plánu, jehož součástí jsou hovorové kredity nebo volné minuty, tedy zákazník získává „odměnu“ ve formě slevy z ceny hovorného v rozsahu hovorového kreditu nebo volných minut a nižšího hovorného, přičemž účastník řízení dle svého vyjádření uplatňuje princip „čím vyšší paušál, tím nižší hovorné“. Tato agregace měsíčního paušálu za používání telefonní linky a hovorového kreditu nebo volných minut pro volání je pro zákazníka levnější a výhodnější, než kdyby si pořídil pouze měsíční paušál bez hovorového kreditu nebo volných minut (tedy cenové plány typu ZERO nebo Universal). **Ač má tedy zákazník možnost vybrat si cenový plán bez hovorového kreditu či s hovorovým kreditem,** pak za předpokladu, že **zvolí cenový plán bez hovorového kreditu,** je za tuto volbu ze strany společnosti ČESKÝ TELECOM „penalizován“ **vyšší cenou za použití telefonní linky** (například cena měsíčního paušálu Telefon 70 ve výši 285 Kč bez DPH, který obsahuje 70 volných minut, je výrazně nižší ve srovnání s cenovým plánem typu Universal s měsíčním paušálem 495 Kč bez DPH, jehož součástí není hovorový kredit ani volné minuty).

V rámci správného řízení je rovněž nezbytné zohlednit, že od 12. května 2004 nabízí společnost ČESKÝ TELECOM novou službu **Internet Expres**, ke které si zákazníci mohou vybrat také jeden z cenových plánů typu Universal (Telefon Universal dialog, Business Universal dialog, Telefon Universal nebo Business Universal). Cenové plány typu Universal jsou i dle vyjádření ČESKÉHO TELECOMU určeny primárně pro zákazníky, kteří si přejí využívat služeb alternativních operátorů. Ve srovnání s ostatními cenovými plány neobsahují žádný hovorový kredit ani volné minuty a jednotková cena hovorného je nižší. Kombinace služeb poskytování přístupu k Internetu pomocí technologie ADSL a cenového plánu se nazývá **balíček Internet Expres**. Zvolí-li si zákazník v tomto balíčku cenový plán typu

Universal, obdrží ho za zvýhodněnou cenu měsíčního paušálu (279 Kč bez DPH oproti 495 Kč bez DPH) a zároveň získá nižší cenu za minutu hovorného, resp. je zákazníkům účtována jednotná cena ve výši 9,90 Kč (bez DPH) za první hodinu volání. Také takto konstruovaným balíčkem Internet Expres získává zákazník **agregovaný rabat za vázaný odběr služeb**, a to měsíčního paušálu některého z cenových plánů typu Universal společnosti ČESKÝ TELECOM nabízeného za zvýhodněný měsíční paušál a poskytování přístupu k Internetu pomocí technologie ADSL. Dále je třeba zohlednit, že cenové plány typu Universal ve srovnání s ostatními cenovými plány společnosti ČESKÝ TELECOM (zejména s těmi, které mají nižší cenu za měsíční paušál) obsahují nižší cenu za minutu hovorného, resp. je zákazníkům účtována jednotná cena ve výši 9,90 Kč (bez DPH) za první hodinu volání. Také v této jednotné ceně za první hodinu volání lze spatřovat vázání zákazníků, neboť ti při takto stanovené ceně za volání nejsou motivováni využívat služeb ostatních operátorů. Obdobné vázání lze také spatřovat v případě cenových plánů Telefon Volno a Telefon Víkend, ve kterých je zákazníkům společnosti ČESKÝ TELECOM umožněno volat vnitrostátně zdarma do 30 minut dle typu cenového plánu.

Lze tedy konstatovat, že i výše uvedenými postupy k sobě účastník řízení váže zákazníky, čímž je rovněž ztížena možnost alternativních operátorů svými nabídkami ČESKÉMU TELECOMU konkurovat. To, že je cenová politika společnosti ČESKÝ TELECOM v oblasti neregulovaných cenových plánů netransparentní a deformovaná, dokládá i to, že účastník řízení může nabízet plně rebalancované cenové plány typu Universal za zvýhodněnou cenu měsíčního paušálu v případě, kdy si zákazník zvolí službu Internet Expres (včetně varianty služby nabízené pod názvem Internet Expres Optimal), neboť do ceny za Internet Expres společnost ČESKÝ TELECOM zahrnuje rovněž část nákladů na přístupovou síť a docházelo by tak k úhradě nákladů na přístup ze strany zákazníka dvakrát. Otázkou přiměřenosti výše cen v cenových plánech typu Universal, Telefon Volno a Telefon Víkend se Úřad v tomto správním řízení nezabýval a za účelem prověření, zda jsou ceny nabízené společností ČESKÝ TELECOM v těchto cenových plánech v souladu se zákonem o telekomunikacích, se Úřad obrátil na ČTÚ jako příslušného sektorového regulátora. Úřad rovněž neposuzoval, zda je služba Internet Expres Optimal skutečně nabízena v režimu pilotního provozu ani zda ceny požadované společností ČESKÝ TELECOM za tuto službu odpovídají oprávněným nákladům a přiměřenému zisku.

V případě služby Internet Expres je také nezbytné zohlednit, že ČESKÝ TELECOM využívá v některých případech svou konkurenční výhodu plynoucí z vlastnictví veřejné pevné telekomunikační sítě, na které provozuje rovněž služby založené na technologii ADSL na velkoobchodní i maloobchodní úrovni, k tomu, aby po té, co obdrží od alternativních operátorů údaje o jejich potenciálním budoucím zákazníkovi, takového zákazníka sám oslovil s nabídkou vlastní maloobchodní služby Internet Expres. Účastník řízení rovněž uspokojivě nevyvrátil tvrzení manželů Kastnerových, že paní Krajíčková ze společnosti ČESKÝ TELECOM, která je telefonicky kontaktovala s nabídkou služby Internet Expres, věděla z podkladů ve svém počítači, že jim společnost Czech On Line svou ADSL službu z technických důvodů nemůže zřídit.

Na druhou stranu však Úřad konstatuje, že nebylo zjištěno porušení čl. 82 Smlouvy o založení ES v postupu společnosti ČESKÝ TELECOM, která umožňuje využívat služeb portálu StarZone pouze vlastním zákazníkům služby Internet Expres, neboť v existenci licenčních ujednání zamezujících převodu práv k obsahu tohoto portálu třetím subjektům lze spatřovat objektivně ospravedlnitelný důvod pro takový postup.

Naopak v případě nadstavbových balíčků Volno a Víkend, které zákazníci mohou užívat pouze s vybranými cenovými plány (Telefon 70, Telefon 120, Telefon 240, Telefon a Internet 90+300, Telefon a Internet 180+660, Internet 780, Telefon Universal a Telefon Universal dialog) lze v chování ČESKÉHO TELECOMU spatřovat diskriminaci zákazníků z řad domácností užívajících starší cenové plány typu HOME, protože je jim zvolení si některého z těchto dvou nadstavbových balíčků ze strany účastníka řízení znemožněno.

Úřad se v rámci správního řízení také zabýval posouzením, zda cenové plány, které jsou předmětem tohoto správního řízení, náleží do cenové regulace ČTÚ. Bylo prokázáno, že **pouze v případě cenových plánů HOME MINI, HOME STANDARD, BUSINESS STANDARD, HOME ZERO a BUSINESS ZERO** je společnost ČESKÝ TELECOM **vázána cenovými rozhodnutími ČTÚ dodržovat maximální výši jejich cen a pevně stanovenou strukturu** (jejíž součástí jsou v případě cenových plánů HOME MINI, HOME STANDARD A BUSINESS STANDARD i hovorové kredity). **Neregulované cenové plány**, které jsou posuzovány v tomto správním řízení, jsou však pouze předmětem **obecné regulace ze strany ČTÚ prostřednictvím koeficientu „M“**, což znamená, že celkový nárůst všech cen společnosti ČESKÝ TELECOM za dané období **nesmí překročit celkové „M“** (*pozn. – koeficient vydaný cenovým rozhodnutím ČTÚ, který vyplývá z indexu inflace cen průmyslových výrobců a je korigován o vnitřní a vnější vlivy ČESKÉHO TELECOMU, např. produktivita práce, změna DPH apod.*).

V řízení bylo mj. i **vyjádřením ČTÚ** prokázáno, že **ČTÚ neovlivňuje strukturu neregulovaných cenových plánů**, ale pouze prostřednictvím koeficientu „M“ zajišťuje, aby všechny ceny společnosti ČESKÝ TELECOM nevzrostly neúměrně vysoko jako celek. Z faktu, že ČTÚ stanovuje koeficient maximálně přípustného zvýšení cen všech služeb společnosti ČESKÝ TELECOM, však **nelze dovozovat, že ČTÚ určuje i strukturu** (tedy i existenci hovorových kreditů nebo volných minut) **neregulovaných cenových plánů** této společnosti a konkrétní výši cen v jednotlivých neregulovaných cenových plánech – to je v případě neregulovaných cenových plánů výsledkem svobodného podnikatelského rozhodnutí společnosti ČESKÝ TELECOM, **dle ČTÚ se jedná o obchodní politiku společnosti ČESKÝ TELECOM a účastník řízení má možnost poskytovat cenové plány bez hovorových kreditů či volných minut a této možnosti využívá.**

Také **účastník řízení** na jednání konaném dne 18. prosince 2003 **vedl, že skutečnost, že neregulované cenové plány této společnosti budou obsahovat volné minuty či koruny pro volání, je výsledkem jeho svobodného podnikatelského rozhodnutí**, a že jím uváděná „**logická struktura**“ neregulovaných cenových plánů vycházející z cenových rozhodnutí regulátora **je zachována u cenových plánů**, které jsou předmětem tohoto správního řízení, **z důvodu pestrosti jeho obchodní nabídky**. Na jednání konaném dne 22. ledna 2004 dále zástupce ČESKÉHO TELECOMU uvedl, že **žádný právní předpis mu přímo neukládá povinnost nabízet cenové plány obsahující hovorové kredity nebo volné minuty** a některé neregulované cenové plány účastníka řízení je proto ani neobsahují. O tom, že neregulované cenové plány budou kopírovat strukturu regulovaných plánů, rozhodlo dle vyjádření účastníka řízení vedení společnosti ČESKÝ TELECOM. Toto bylo dále potvrzeno i na dalších jednáních s účastníkem řízení, například dne 11. května 2004 nebo dne 16. září 2004.

S ohledem na výše uvedené tedy Úřad konstatuje, že společnost ČESKÝ TELECOM je při tvorbě neregulovaných cenových plánů tzv. koeficientem „M“ stanoveným rozhodnutím regulátora **vázána pouze obecně tím, že souhrn veškerého zvýšení cen této společnosti nesmí**

tento koeficient překročit. Struktura těchto cenových plánů je však ponechána na svobodném podnikatelském rozhodnutí ČESKÉHO TELECOMU a ČTÚ **žádným jiným způsobem do obchodních rozhodnutí účastníka řízení, která se týkají struktury jím nabízených neregulovaných cenových plánů, nezasahuje.** Povinnost nabízet tyto cenové plány tak, jak jsou koncipovány, ČESKÉMU TELECOMU z žádného právního či jiného předpisu nevyplývá. Účastník řízení má tedy možnost vytvořit neregulované cenové plány tak, aby jejich měsíční paušály neobsahovaly hovorové kredity nebo volné minuty. **Argument účastníka řízení**, že jím nabízené neregulované cenové plány jsou jen částečně výsledkem jeho svobodného podnikatelského rozhodnutí, které spočívá v tom, zda tento cenový plán zavést či nikoli, avšak při stanovení struktury a cen musí dodržovat určitá regulační pravidla daná ze strany ČTÚ, a proto stanovení mj. struktury cenových plánů, které jsou předmětem tohoto správního řízení, není zcela výsledkem jeho svobodného podnikatelského rozhodnutí, **byl tedy ve správním řízení vyvrácen.**

Úřad při této příležitosti rovněž odkazuje na rozhodnutí Evropské komise ve věci **Deutsche Telekom**¹³, které je svou podstatou obdobné posuzovanému jednání společnosti ČESKÝ TELECOM. Evropská komise v tomto rozhodnutí konstatovala, že společnost Deutsche Telekom zneužila svého dominantního postavení tím, že v rámci svého svobodného podnikatelského rozhodnutí úmyslně stanovila cenu za měsíční paušál na tak nízké úrovni, že ostatní operátoři jí nebyli ve vztahu ke koncovým zákazníkům schopni konkurovat. Cenové plány společnosti Deutsche Telekom byly regulovány ze strany německého regulačního úřadu v rámci tzv. price cap – bylo jím stanoveno maximálně přípustné procento zvýšení ceny za všechny služby, které byly součástí balíku služeb, na které se toto maximálně přípustné procento zvýšení cen vztahovalo (německý regulátor na základě návrhu předloženého ze strany společnosti Deutsche Telekom stanovil, jaké služby jsou u této společnosti součástí určitého balíčku služeb, a dále stanovil, že celkové maximální procento zvýšení cen těchto služeb nesmí překročit procento stanovené rozhodnutím regulátora), ale ponechal na svobodném podnikatelském rozhodnutí společnosti Deutsche Telekom, jakým způsobem ceny za jednotlivé položky v daném balíku služeb upraví. Deutsche Telekom si tedy mohl, obdobně jako společnost ČESKÝ TELECOM v neregulovaných cenových plánech, stanovit sám, za jakou cenu bude poskytovat paušál, hovorné, apod., ale součet celkového procentního zvýšení ceny nesměl překročit price cap stanovený německým regulačním úřadem.

Rovněž je třeba konstatovat, že ani odkazy účastníka řízení na praxi v zahraničí nelze akceptovat, neboť vždy je třeba mít na zřeteli stupeň liberalizace a další okolnosti tamního telekomunikačního sektoru. Úřad podpůrně poukazuje například na situaci v Rakousku, kde tamní kartelový soud vyhověl návrhům rakouského soutěžního úřadu a uložil společnosti Telekom Austria AG pokutu za zneužití dominantního postavení tím, že v tzv. TikTak tarifech určených koncovým zákazníkům spojovala cenu za přístup do sítě s volnými minutami pro volání. Společnost Telekom Austria AG dle tohoto rozhodnutí disponuje dominantním postavením na trhu přístupu do sítě i na trzích obsahujících hlasové služby. Z námitek rakouského soutěžního úřadu vyplývá, že možnosti volby koncových zákazníků při odběru přístupu do sítě jsou nyní značně omezené, avšak u hlasových služeb mají zákazníci díky CS/CPS možnost volání přes alternativní operátory. Zákazníci, kteří využívají hlasové služby přes alternativní operátory a přístup do sítě téměř výlučně odebírají od společnosti Telekom Austria AG, si nejspíše zvolí právě TikTak tarif, protože ten jim dává nejvýhodnější možnost nezbytného odběru služeb přístupu do sítě nabízených společnostmi Telekom Austria AG. Dle rakouského soutěžního úřadu a soudu lze předpokládat, že koncoví zákazníci, kteří

¹³ Rozhodnutí ze dne 21. května 2003, COMP/C-1/37.451, 37.578, 37.579

zaplacením služby přístupu do sítě v rámci TikTak tarifů získají i hlasové služby společnosti Telekom Austria AG, tyto hlasové služby nenechají propadnout, ale spotřebují je, neboť nezávisle na jejich skutečné spotřebě je výhlídka na bezplatné použití hlasových služeb v nezanedbatelné míře stimulem pro spotřebitele. Dále zde bylo konstatováno, že existuje možnost, kdy zákazníci užívající CPS (pevné nastavení alternativního operátora) tuto službu zruší, aby nemuseli při čerpání volných minut vždy volit předvolbou společnost Telekom Austria AG, protože za předpokladu volání pouze přes alternativní operátory by jim volné minuty, které získají v rámci TikTak tarifů, propadly.

Úřad rovněž uvádí, že účastníka řízení opakovaně před zahájením správního řízení upozorňoval, že za dostačující k vyřešení stávajícího protisoutěžního stavu způsobeného vazbou hovorového kreditu nebo volných minut na pravidelný měsíční paušál nelze považovat zavedení neregulovaných cenových plánů bez hovorových kreditů či volných minut při současné existenci cenových plánů nabízených účastníkem řízení obsahujících v měsíčním paušálu hovorové kredity nebo volné minuty. **Cenové plány typu ZERO**, jejichž zavedení bylo společnosti ČESKÝ TELECOM doporučeno dopisem ČTÚ na jaře roku 2002 a které v současnosti spadají do cenové regulace ČTÚ, sice neobsahují hovorový kredit ani volné minuty, ale jejich cena za měsíční paušál je pouze o cca 20 Kč nižší než je cena například cenového plánu Telefon 70, jehož zakoupením však zákazník získává 70 minut pro volání zdarma. Zákazníci odebírající od ČESKÉHO TELECOMU cenové plány, které jsou předmětem tohoto správního řízení a které obsahují volné minuty nebo hovorové kredity, vnímají, že úhradou například vyšší ceny za měsíční paušál v cenovém plánu Telefon 70 získávají plnění ve výši 70 minut pro volání zdarma, resp. že si předplácejí určité množství volání zdarma, což je pro ně výhodnější než volba cenového plánu typu ZERO. Skutečnost, že cenové plány typu ZERO nejsou pro zákazníky atraktivní, je zřejmá i z počtu jejich uživatelů, kterých je dle vyjádření účastníka řízení jen několik tisíc.

Úřad se v rámci správního řízení zabýval rovněž argumentem účastníka řízení, že na základě připomínek Úřadu byly od 1. ledna 2004 a od 1. května 2004 zavedeny **cenové plány typu Universal a Universal dialog** bez hovorových kreditů, které obsahují plně rebalancované ceny, a tím dle něj dochází k nápravě protisoutěžního stavu. Vzhledem k tomu, že měsíční paušál v těchto cenových plánech činí u domácností i podnikatelských subjektů 604 Kč s DPH (495 Kč bez DPH) a v případě cenového plánu ISDN2 Universal 847,90 Kč (695 Kč bez DPH), přičemž však cenové plány typu Universal v měsíčním paušálu neobsahují jakékoli „benefity“ ve srovnání s cenovými plány obsahujícími hovorový kredit (vnímaný zákazníky jako volání „zdarma“) a zároveň v celé řadě případů i výrazně nižší paušál, nelze z výše uvedeného důvodu tento argument účastníka řízení přijmout. Zákazník účastníka řízení není motivován si cenové plány typu ZERO nebo Universal pořídit, neboť ve srovnání s cenovými plány obsahujícími hovorové kredity či volné minuty pro volání zdarma v případě cenových plánů typu Universal nebo ZERO žádné plnění navíc v ceně paušálu nezískává. Díky této **cenové nevýhodnosti cenových plánů bez hovorových kreditů nebo volných minut jsou zákazníci méně ochotni takové cenové plány využívat a upřednostňují volbu cenového plánu s hovorovými kredity či volnými minutami**, v rámci kterého získávají **hovorné do jejich výše „zdarma“**.

Hovorné „zdarma“ pak zákazníci přednostně využijí pro volání prostřednictvím ČESKÉHO TELECOMU, neboť vnímají, že toto hovorné již v rámci svého měsíčního paušálu u daného cenového plánu získali, a nevolají tak přes alternativní operátory, neboť by nemohli výhody získané od účastníka řízení využít. Vyhodnocení případné cenové výhodnosti volání přes ostatní operátory je pro zákazníky účastníka řízení ztíženo **cenovou**

netransparentností, která je způsobena vázáním volných minut nebo hovorového kreditu a měsíčního paušálu v cenových plánech, neboť zákazníci nejsou transparentně informováni, kolik skutečně stojí jedna minuta jejich volání prostřednictvím ČESKÉHO TELECOMU a zda by pro ně případně nebylo výhodnější volat přes alternativní operátory – je tedy snížena schopnost zákazníka efektivně si zvolit konkurenční nabídku. Toto snížení cenové transparentnosti a obtížné srovnání cen jednotlivých soutěžitelů za srovnatelná plnění zákazníky ve svém důsledku vede k vyloučení nebo omezení existující nebo potenciální soutěže na příslušných relevantních trzích.

Při této příležitosti Úřad rovněž konstatuje, že v námitkách k neregulovaným cenovým plánům, které opakovaně účastník řízení (a to i v době před zahájením správního řízení) sděloval, neuváděl, že dostačujícím pro vyřešení protisoutěžního stavu by bylo zavedení rebalancového cenového plánu bez hovorových kreditů nebo volných minut, přičemž by však ostatní cenové plány s hovorovými kredity nebo volnými minutami byly zachovány v současné podobě. Námitce účastníka řízení tedy nelze přisvědčit.

Úřad rovněž konstatuje, že nelze akceptovat námitku účastníka řízení, že například cenový plán Telefon 70 byl zaveden s měsíčním paušálem ve shodné výši jako v případě regulovaných cenových plánů, neboť tímto cenovým plánem chtěl ČESKÝ TELECOM dle svého vyjádření nahradit cenový plán HOME STANDARD. Zavedení plánu Telefon 70 je výsledkem svobodného obchodního rozhodnutí ČESKÉHO TELECOMU a nikoli regulačního zásahu ČTÚ.

K odkazu účastníka řízení na možnost pronájmu místních smyček alternativními operátory, kteří je poté mohou pronajímat koncovým zákazníkům přímo tak, že by tito již nehradili měsíční paušál za pronájem telefonní linky společnosti ČESKÝ TELECOM, ale těmto operátorům, Úřad uvádí, že novela zákona o telekomunikacích umožňující zpřístupnění místních smyček je platná teprve od srpna 2003, kdy nabyl účinnosti zákon č. 225/2003 Sb., kterým se mj. mění zákon o telekomunikacích. Navíc je třeba mít na zřeteli skutečnost, že pravidelná měsíční platba za pronájem místní smyčky pro alternativní operátory v případě plného přístupu k účastnickému vedení činí 491 Kč bez DPH bez zohlednění dalších zřizovacích nákladů a také nákladů alternativních operátorů s provozem místní smyčky spojených.

Alternativní operátor k tomu, aby mohl své služby nabízet koncovým zákazníkům přímo, by si před tím od účastníka řízení musel místní smyčky pronajmout a hradit mu měsíčně částku za jednu smyčku ve výši 495 Kč bez DPH. Místní smyčky jsou nezbytnou podmínkou k tomu, aby ČESKÝ TELECOM mohl být ze vztahu mezi alternativním operátorem a účastníkem vynechán. Také v tomto případě je však třeba uvést, že získá-li zákazník od ČESKÉHO TELECOMU v rámci například cenového plánu Telefon 70 při úhradě paušálního poplatku ve výši 285 Kč bez DPH celkem 70 volných minut pro volání zdarma, pak pro něj nabídka alternativních operátorů za takto nastavených cen jen těžko může být konkurenceschopná, neboť alternativní operátoři při zohlednění nákladů spojených s pronájmem místní smyčky těžko mohou nabízet potenciálním zákazníkům výhodnější ceny než ČESKÝ TELECOM a cenově mu tak konkurovat. Za situace, tak jak je popsána v tomto odstavci výše, nelze považovat variantu pronájmu místních smyček alternativním operátorům za dostačující.

Při posuzování jednání společnosti ČESKÝ TELECOM se Úřad rovněž zabýval odkazem účastníka řízení na vyjádření předsedy ČTÚ zaslané generálnímu řediteli této

společnosti dopisem ze dne 7. listopadu 2003 (spr. spis č. 2, č.l. 172-174), zejména zda z uvedeného vyjádření vyplývá pro společnost ČESKÝ TELECOM povinnost nabízet neregulované cenové plány, které jsou předmětem tohoto správního řízení, s hovorovými kredity nebo volnými minutami zahrnutými do pravidelného měsíčního paušálu. Po vyhodnocení předmětného vyjádření však Úřad konstatuje, že z něj taková povinnost pro ČESKÝ TELECOM nevyplývá, naopak ČTÚ zde výslovně uvádí například, že – cit.: „...*Ostatní cenové plány budou podléhat cenové regulaci pouze obecně jako např. jednotný paušál,*“, nebo – cit.: „*ČTÚ souhlasí s tezí společnosti ČESKÝ TELECOM, a.s. nabízet kredity a volné minuty u alternativních neregulovaných plánů s tím, že **cena za poskytnutý kredit nebo volné minuty bude zcela oddělena od měsíčního paušálu. ...***“. Argument účastníka řízení, že ČTÚ souhlasí s tezí společnosti ČESKÝ TELECOM nabízet kredity a volné minuty, a to bez dalších podmínek, tedy nelze akceptovat. Z vyjádření účastníka řízení naopak dále vyplynulo, že se společnost ČESKÝ TELECOM rozhodla nabízet neregulované cenové plány uvedené v předmětu tohoto správního řízení s hovorovými kredity nebo volnými minutami zahrnutými do měsíčního paušálu i přesto, že jí byla známá stanoviska jak Úřadu, tak ČTÚ k této záležitosti – **účastník řízení tedy vědomě příslušná stanoviska ke svým cenovým plánům nerespektoval.**

Úřad konstatuje, že vázání služeb popsané výše v tomto rozhodnutí představuje na předmětných relevantních trzích bariéru pro ostatní soutěžitele, neboť tito mají ztíženou možnost získat zákazníky nové nebo udržet si stávající, což bylo potvrzeno i výpověďmi konkurentů společnosti ČESKÝ TELECOM – alternativních operátorů, a také to vyplývá z vyjádření některých zákazníků této společnosti (bývalých zákazníků alternativních operátorů). Tato ztížená možnost alternativních operátorů získat zákazníky nové nebo si udržet zákazníky stávající je však i důsledkem toho, že společnost ČESKÝ TELECOM tímto svým chováním narušuje fair hospodářskou soutěž. Na tom nic nemění ani skutečnost, že objem provolaných minut přes alternativní operátory za uplynulé období stoupá, neboť cenovými plány takto koncipovanými je zákazník po určitou dobu připoután k ČESKÉMU TELECOMU a je méně ochoten využívat více služeb alternativních operátorů. S ohledem na dominantní postavení společnosti ČESKÝ TELECOM na relevantních trzích vymezených v tomto rozhodnutí není ani rozhodující, že tato společnost nenutí zákazníky přistoupit na své cenové plány. Naopak důležité je to, že společnost ČESKÝ TELECOM takto koncipované cenové plány vůbec nabízí, čímž dochází k narušení soutěže na daných relevantních trzích.

Takové jednání, pokud je praktikováno subjektem v dominantním postavení, pak může vést v konečném důsledku k tomu, že soutěžitel v dominantním postavení si takto „drží“ zákazníka a konkurence může být tímto chováním postupně vytlačována z trhu, až by její podíl a tím i vliv na účinnou soutěž byl nepatrný. Takovým jednáním dominantanta dochází k narušení hospodářské soutěže na trhu a pamatuje na něj legislativa upravující oblast hospodářské soutěže, která je posuzuje jako zneužití dominantního postavení a v případě jednání majícího dopad na obchod mezi členskými státy jako porušení čl. 82 Smlouvy založení ES. Soutěžiteli v dominantním postavení by poté, co se takto oslabí vliv konkurence a posílí jeho vlastní pozice na trhu, nic nemuselo bránit v přehodnocení jeho obchodní politiky a upuštění od poskytování výhod, takže tím, kdo by na takové chování subjektu v dominantním postavení mohl doplatit nejvíce, je konečný spotřebitel.

Ve správním řízení bylo dále prokázáno, že účastník řízení začal cenové plány, které jsou předmětem posuzování v tomto správním řízení, aplikovat až teprve s postupující liberalizací v sektoru telekomunikací a nové cenové plány zaváděl i v průběhu správního řízení. Také tato skutečnost nasvědčuje tomu, že se ze strany účastníka řízení jedná o

obchodní politiku související s rozvíjející se liberalizací telekomunikačního trhu, která má znesnadnit vstup a další působení alternativních operátorů na příslušných trzích. I vzhledem k této skutečnosti lze tedy chování ČESKÉHO TELECOMU posoudit jako závažné porušení čl. 82 Smlouvy o založení ES.

Úřad dále obecně konstatuje, že nezpochybňuje existenci různých cenových plánů, hovorových kreditů nebo volných minut, avšak tyto cenové plány v případě, že jsou uplatňovány soutěžitelem v dominantním postavení, nesmí být nabízeny v rozporu se zákonem o ochraně hospodářské soutěže a s čl. 82 Smlouvy o založení ES.

3. Dopad na obchod mezi členskými státy ES

Jak již bylo uvedeno výše v tomto rozhodnutí, čl. 82 Smlouvy o založení ES je aplikován na takové zneužití dominantního postavení, které má dopad na obchod mezi členskými státy ES. Dopustí-li se soutěžitel v dominantním postavení pokrývajícím území celého členského státu jednání, které má charakter **zneužití dominantního postavení vylučovacího charakteru**, pak takové jednání zpravidla ovlivňuje obchod mezi členskými státy, neboť ztěžuje konkurentům z jiných členských států pronikání na trh, čímž pak ovlivňuje průběh obchodu¹⁴. Způsobilé ovlivnit obchod mezi členskými státy je rovněž vylučovací zneužití, které ovlivňuje soutěžní strukturu trhu uvnitř členského státu. Samotná kombinace silného tržního postavení dominantního soutěžitele a protisoutěžní povahy jeho chování naznačuje, že taková zneužití mají obvykle ze své samotné podstaty znatelný dopad na obchod.

Jednáním dominantního operátora, společnosti ČESKÝ TELECOM, popsáním výše v tomto rozhodnutí dochází k situaci, kdy je vstup potenciálních soutěžitelů na relevantní trhy vymezené v tomto rozhodnutí i rozvoj soutěžitelů již zde působících velmi ztížen a jejich možnosti nabízet telekomunikační služby, při kterých je nezbytné užívat veřejnou pevnou telekomunikační síť účastníka řízení, jsou značně omezeny, neboť čelí riziku vysokých ztrát. Jak vyplynulo rovněž ze svědeckých výpovědí konkurentů účastníka řízení, zahraniční akcionáři ostatních operátorů působící v jiných členských státech zvažují, zda za stávající situace budou do rozvoje svých společností (například dceřiných) v České republice investovat. Úřad proto konstatuje, že jednání společnosti ČESKÝ TELECOM posuzované v tomto správním řízení má nepříznivé dopady na strukturu soutěže na společném trhu¹⁵ a obchod mezi členskými státy Evropského společenství tak může být ovlivněn¹⁶.

Vyjádření účastníka řízení k podkladům rozhodnutí a ke způsobu jejich zjištění

S podklady pro rozhodnutí a se způsobem jejich zjištění se zástupce společnosti ČESKÝ TELECOM seznámil dne 18. února 2005 v sídle Úřadu. Svě písemné vyjádření pak zaslal Úřadu dopisem ze dne 5. března 2005.

Úvodem svého vyjádření účastník řízení uvedl, že správní řízení č.j. S 222/03 Úřad zastavil bez toho, aby ve věci meritorně rozhodl s tím, že rozhodnutí o merituu věci by mělo být předmětem správního řízení č.j. S 127/04 vedeného pro porušení čl. 82 Smlouvy o založení ES. Dle názoru účastníka nelze toto zastavení řízení vyložit jinak, než že účastník

¹⁴ Viz např. rozsudek v případě *BPB Industries a British Gypsum*.

¹⁵ Například *United Brands (Case 27/76)*, odstavec 201.

¹⁶ Například rozsudek Evropského soudního dvora *Société Technique Minière v. Maschinenbau Ulm (Case 56/65)*, odstavec 303.

řízení od doby zavedení posuzovaných cenových plánů do doby vydání rozhodnutí o zastavení řízení svého dominantního postavení nezneužil nebo že takové postavení vůbec neměl. Pokud se však Úřad hodlá zabývat souladem cenových plánů s čl. 82 Smlouvy o založení ES i přes překážku věci rozhodnuté, musí dle názoru zástupce účastníka řízení zohlednit, že jeho jednání nemá ani nemůže mít dopad na obchod mezi členskými státy EU, neboť řízením dotčené cenové plány a ADSL služby se týkají zákazníků společnosti ČESKÝ TELECOM působících výhradně v České republice a příslušné relevantní trhy jsou rovněž na území České republiky – v souladu s bodem 95 „*Guidelines on the effect on trade concept contained in Articles 81 and 82 of the Treaty*“ pak účastník řízení tvrdí neexistenci vlivu či potenciálního vlivu na obchod mezi členskými státy Evropské unie, neboť v souladu s druhou větou bodu č. 95 platí, že Úřadem napadané jednání ČESKÉHO TELECOMU se týkalo výhradně domácích zákazníků účastníka řízení. Dále dovozuje, že ani v případě hypotetické existence potenciálního vlivu na obchod mezi členskými státy není splněna podmínka znatelnosti. Na základě výše uvedeného pak uvádí, že není dán předpoklad pro zahájení řízení podle § 20a zákona.

K výše uvedenému Úřad odkazuje na část rozhodnutí výše, ve které jsou uvedeny důvody vedoucí k zastavení správního řízení č.j. S 222/03. K námitce účastníka řízení, že jeho jednání nesplňuje podmínky dopadu na obchod uvedené v bodě č. 95 „*Guidelines on the effect on trade concept contained in Articles 81 and 82 of the Treaty*“, Úřad podotýká, že tento bod, který se dle názoru účastníka řízení týká jednání posuzovaného Úřadem, se zabývá výhradně zneužitím dominantního postavení vykořisťovací praktikou. V případě jednání společnosti ČESKÝ TELECOM posuzovaného v tomto správním řízení se však, jak již bylo uvedeno výše, jedná o zneužití dominantního postavení vylučovacího charakteru, přičemž taková forma protisoutěžního jednání zpravidla ovlivňuje obchod mezi členskými státy již ze své podstaty, neboť mj. ztěžuje konkurentům z jiných členských států pronikání na trh, čímž pak ovlivňuje průběh obchodu. Konkrétní důvody, pro které má posuzované jednání vliv na obchod mezi členskými státy Evropské unie, jsou popsány výše v tomto rozhodnutí.

Účastník řízení dále namítá, že nemá na relevantních trzích dominantní postavení, které by mu umožňovalo chovat se nezávisle na jiných soutěžitelích nebo spotřebitelích, tržní sílu dle jeho názoru nelze zaměňovat s tržním podílem, a rovněž finanční a hospodářská síla jeho konkurentů v mnoha případech působících i v jiných státech Evropské unie mu znemožňuje chovat se na nich nezávisle, a proto nelze účastníka řízení považovat za soutěžitele určujícího pravidla na relevantních trzích. Vstupu konkurentů účastníka řízení na trh nebrání dle jeho názoru významné překážky (zejména v oblasti možnosti investic nebo know-how) ani žádná významná zákonná omezení. Dále plně odkazuje na své vyjádření ve správním řízení č.j. S 222/03 ze dne 4. června 2004, ve kterém definoval relevantní trh z věcného hlediska jako trh poskytování veřejných telekomunikačních služeb prostřednictvím veřejných pevných telekomunikačních sítí s výhradou, že by měl zahrnovat i poskytování veřejných telekomunikačních služeb prostřednictvím veřejných mobilních telekomunikačních sítí. Za účelem zpracování analýzy, která by se zabývala otázkou, zda se ČESKÝ TELECOM na takto vymezeném relevantním trhu může chovat nezávisle na ostatních soutěžitelích, vyhlásil účastník řízení výběrové řízení a požádal o poskytnutí lhůty pro její dodání Úřadu do 30. dubna 2005. Pro účely tohoto řízení by pak měly být dle účastníka řízení dále vymezeny následující relevantní trhy: trh vysokorychlostního přístupu na Internet pro zákazníky v domácnostech (domnívá se, že na tomto trhu nepřekračuje jeho tržní podíl v České republice cca 20 %) a trh vysokorychlostního přístupu na Internet pro zákazníky v obchodním sektoru (na tomto trhu dle jeho názoru má tržní podíl v České republice cca 37 %). Účastník řízení rovněž odkazuje na rozhodnutí Evropského soudního dvora ve věci Suiker Unie 40/73 a

na Commission Guidelines (2002/C 165/03) on market analysis and the assessment of significant market power under the Community regulatory Framework for electronic networks and services, na základě kterých rovněž dovozuje, že nedisponuje dominantním postavením. Závěrem k této části účastník řízení namítá, že dle jeho názoru nebylo v řízení prokázáno, že by uplatňováním cenových plánů a služeb vysokorychlostního přístupu na Internet, jež jsou předmětem tohoto správního řízení, byla způsobena újma jiným soutěžitelům nebo spotřebitelům.

K výše uvedenému vyjádření zástupce účastníka řízení Úřad odkazuje na část rozhodnutí zabývající se vymezením relevantních trhů, ve které jsou důvody pro vymezení relevantních trhů způsobem uvedeným v tomto rozhodnutí podrobně objasněny. Také s námitkou týkající se neexistence dominantního postavení účastníka řízení se Úřad neztotožňuje a důvody byly rovněž již objasněny výše v tomto rozhodnutí – zejména je třeba podotknout, že tržní podíly, kterými společnost ČESKÝ TELECOM disponuje na trhu poskytování přístupu do veřejné pevné telekomunikační sítě bytovým stanicím a na trhu poskytování přístupu do veřejné pevné telekomunikační sítě podnikatelským subjektům, jsou na tolik vysoké, že již samy o sobě jsou dostačujícím faktorem ke konstatování dominantního postavení bez dalšího dokazování (což je rovněž plně v souladu s rozhodovací praxí Evropského společenství). Úřad rovněž podotýká, že v případě společnosti ČESKÝ TELECOM jakožto dominantního subjektu na vymezených relevantních trzích je nesporné, že na rozdíl od alternativních operátorů disponuje hospodářskou a finanční silou, neboť kritériem pro její posuzování není jen to, zda společnost je či není vlastněná zahraničním subjektem, ale je třeba zohlednit i řadu dalších faktorů. Rovněž nelze akceptovat námitku, že vstupu na trh a působení na něm ostatním subjektům nebrání žádná významná zákonná omezení, neboť telekomunikační sektor obecně patří mezi odvětví se značnými překážkami vstupu (administrativní a finanční bariéry spojené s nutností získat příslušná povolení a licence v souladu se zákonem o telekomunikacích, kapitálová náročnost spojená s vybudováním nových sítí, apod.). Ani struktura daného trhu v tomto případě nenaznačuje, že by se jednalo o trh roztržitý, na kterém by působil značný počet subjektů s přibližně vyrovnanými tržními podíly.

K žádosti účastníka řízení o poskytnutí lhůty pro dodání jím zmiňované analýzy trhu poskytování veřejných telekomunikačních služeb prostřednictvím veřejných pevných telekomunikačních sítí do 30. dubna 2005 Úřad konstatuje, že k porušení čl. 82 Smlouvy o založení ES účastníkem řízení dochází na trzích poskytování přístupu do veřejné pevné telekomunikační sítě bytovým stanicím a poskytování přístupu do veřejné pevné telekomunikační sítě podnikatelským subjektům a nikoli na trhu, kterého se má týkat účastníkem řízení uváděná analýza. Z tohoto důvodu tedy Úřad nepovažuje provedení analýzy tržního podílu účastníka řízení na tomto relevantním trhu za nezbytné pro další posouzení věci. K otázce újmy způsobené posuzovaným jednáním účastníka řízení jiným soutěžitelům nebo spotřebitelům pak Úřad odkazuje na část rozhodnutí týkající se odůvodnění pokuty, kde se újmou vzniklou jednáním účastníka řízení třetím subjektům zabýval. Závěrem Úřad podotýká, že účastníkem řízení zmíněná nezbytnost prokázat újmu se týká jednání posuzovaného podle § 11 odst. 1 zákona a nikoli podle čl. 82 Smlouvy o založení ES, kdy je újma (pokud byla jednáním posuzovaného soutěžitele způsobena) pouze jedním z faktorů, ke kterým se v případě její existence při stanovení výše pokuty přihlíží.

V další části svého vyjádření se účastník řízení zabývá vlivem cenové regulace a rolí ČTÚ v posuzované problematice, zejména uvádí, že dle jeho názoru hovorové kredity zavedl svými cenovými rozhodnutími ČTÚ a další cenové plány zavedené účastníkem řízení jsou

pak reflexí na takto schválené cenové plány. Uvádí, že ČTÚ obecně nestanovuje ceny za univerzální službu tak, aby pokrývaly oprávněné náklady včetně přiměřeného zisku, a uplatňuje cenovou regulaci i tam, kde není trh ohrožen účinky omezení hospodářské soutěže (například v případě podnikatelských stanic). Všechny cenové plány účastníka řízení pak podléhají cenové regulaci ČTÚ prostřednictvím koeficientu „M“, což mu neumožňuje stanovit všechny ceny poskytované služby na takové úrovni, aby pokrývaly jeho náklady a přiměřený zisk. Účastník řízení také uvádí, že se v rámci jednání s ČTÚ vždy snažil prosadit takové změny cenové regulace cenových plánů, jež by reagovaly na jemu známé výhrady Úřadu k těmto cenovým plánům, zavedl například cenové plány typu ZERO (*pozn.: v jiné části svého vyjádření však účastník řízení uvádí, že cenové plán typu ZERO byly ze strany ČTÚ administrativně vynuceny bez ohledu na výsledné nákladové kalkulace*) a další cenové plány od 1. ledna a 1. května 2004. Dle jeho názoru se tedy Úřadem napadaná neexistence cenových plánů bez hovorového kreditu nebo volných minut týkala jen krátkého období mezi únorem a červnem 2002. Závěrem v této části vyjádření namítá, že výhrady Úřadu jsou formulovány velmi neurčitě a jsou mu komunikovány do značné míry pouze nepřímou, o čemž dle jeho názoru svědčí i neurčité vymezení předmětu správního řízení a jeho opakované rozšiřování. V důsledku těchto skutečností je pak pro něj obtížné identifikovat přesně povahu a rozsah výhrad Úřadu a posoudit, zda změny v cenových plánech, ke kterým přistoupil, na tyto výhrady plně reagují. Institut volných minut je pak podle něj běžně využíván i v jiných členských zemích Evropské unie a volné minuty mají možnost nabízet také alternativní operátoři.

Úřad plně odkazuje na své vyjádření výše v tomto rozhodnutí, kdy již objasnil, z jakého důvodu nelze na cenové plány, které jsou předmětem tohoto správního řízení, nahlížet jako na cenové plány, jejichž konkrétní struktura (tedy například existence hovorových kreditů nebo volných minut) podléhá regulaci ze strany ČTÚ. Rovněž z vyjádření ČTÚ vyplynulo, že ačkoli je společnost ČESKÝ TELECOM vázána tzv. koeficientem „M“, neznamená to, že je takto určena konkrétní struktura jeho neregulovaných cenových plánů, nýbrž pouze že maximální přípustné zvýšení všech cen této společnosti nesmí tento koeficient překročit. Úřad rovněž odkazuje na část rozhodnutí týkající se skutkových zjištění a právního posouzení, kde bylo jednoznačně prokázáno, že hovorové kredity zavedl ČTÚ svými cenovými rozhodnutími **pouze** v cenových programech HOME MINI, HOME STANDARD a BUSINESS STANDARD, které však nejsou předmětem posuzování v tomto správním řízení. Bylo rovněž prokázáno (mj. vyjádřením ČTÚ i samotného účastníka řízení), že hovorové kredity v cenových plánech, které jsou předmětem tohoto správního řízení, byly zavedeny na základě vlastního podnikatelského rozhodnutí účastníka řízení a povinnost nabízet je mu z žádného právního ani jiného předpisu nevyplývá. Úřad rovněž poukazuje na skutečnost, že ČESKÝ TELECOM vedle cenových plánů obsahujících hovorové kredity nabízí i cenové plány s volnými minutami, o jejichž zavedení také rozhodlo pouze vedení společnosti ČESKÝ TELECOM. Ve správním řízení bylo tedy jednoznačně prokázáno, že zahrnutí volných minut nebo hovorových kreditů do cenových plánů posuzovaných v tomto správním řízení je výsledkem podnikatelského rozhodnutí ČESKÉHO TELECOMU a nikoli výsledkem regulačního zásahu ČTÚ či povinnosti vyplývající z nějakého právního či jiného předpisu. Argument účastníka řízení týkající se regulace ze strany ČTÚ tedy nelze přijmout.

K námitkám ČESKÉHO TELECOMU, že se v rámci jednání s ČTÚ vždy snažil prosadit takové změny v cenových plánech a v cenové regulaci, jež by reagovaly na účastníkovi známé výhrady Úřadu k těmto cenovým plánům, a že opakovaně a z vlastní iniciativy v rámci možností daných mu platnými právními předpisy a rozhodnutími ČTÚ přistoupil k takovým změnám v cenových plánech, které reagují na jemu známé výhrady,

Úřad konstatuje, že předmětem posuzování v tomto správním řízení nebyl vyjednávací proces mezi ČESKÝM TELECOMEM a ČTÚ ve věci regulovaných cenových plánů nebo cenová regulace obecně, nýbrž výhradně struktura cenových plánů obsažených v předmětu tohoto správního řízení, která není ze strany ČTÚ regulována ani jinak určována. Úřad rovněž odkazuje na svou korespondenci a jednání s účastníkem řízení, která předcházela zahájení tohoto správního řízení, kdy ČESKÉMU TELECOMU opakovaně vysvětloval, v čem spatřuje soutěžní problémy vyvolané zahrnutím hovorového kreditu nebo volných minut do měsíčního paušálu společnosti ČESKÝ TELECOM.

Nelze také souhlasit s námitkou účastníka řízení, že předmět správního řízení byl vymezen obecně a neurčitě a byl opakovaně rozšířen. Úřad opětovně zdůrazňuje, že účastníku řízení byly prokazatelně výhrady Úřadu k cenovým plánům (zejména vazba hovorového kreditu a volných minut na pravidelný měsíční paušál za pronájem telefonní linky) před zahájením správního řízení známy, stejně jako mu bylo sděleno, z jakého důvodu nelze cenové plány typu ZERO při takové konstrukci ostatních cenových plánů, jaká je aplikována účastníkem řízení, považovat za dostačující k nápravě protisoutěžního stavu. Dále Úřad podotýká, že v průběhu správního řízení nebyl předmět správního řízení rozšiřován, nýbrž upřesňován, přičemž upřesňování předmětu správního řízení bylo vždy reakcí na nové cenové plány či maloobchodní služby založené na ADSL technologii, které ČESKÝ TELECOM postupně zaváděl i v průběhu správního řízení a které tedy nemohly být zahrnuty do předmětu správního řízení při jeho zahájení. Úřad rovněž podotýká, že i zástupce účastníka řízení v jiných ze svých vyjádření uvedl, že nové cenové plány zaváděl v reakci na stanoviska Úřadu. Je tedy zřejmé, že mu výhrady Úřadu ke konstrukci stávajících cenových plánů (zejména k zahrnutí hovorového kreditu nebo volných minut do měsíčního paušálu) byly známy, což ostatně vyplývá i z jednotlivých vyjádření účastníka řízení na jednáních s Úřadem (viz část rozhodnutí Skutková zjištění). Rovněž odkaz účastníka řízení na praxi v zahraničí nelze akceptovat, neboť vždy je třeba mít na zřeteli stupeň liberalizace a další okolnosti tamního telekomunikačního sektoru. Při této příležitosti Úřad podpůrně poukazuje například na situaci v Rakousku popsanou výše v tomto rozhodnutí.

K námitce účastníka řízení týkající se výsledku manželů Kastnerových Úřad odkazuje na svědeckou výpověď manželů Kastnerových a rozpory ve vyjádřeních účastníka řízení uvedené výše v tomto rozhodnutí.

Účastník řízení ke svému vyjádření rovněž přiložil návrhy cenových rozhodnutí ČTÚ upravujících mj. i regulované ceny pro univerzální službu, ADSL propojení a zpřístupnění místní smyčky a dále svou prezentaci ohledně cenové strategie na rok 2005 s tím, že navrhuje, aby na Úřadě proběhlo ve 4. březnovém týdnu roku 2005 jednání, na kterém by tyto koncepty Úřadu objasnil. Žádal, aby tyto nové plány Úřad považoval za účastníkem navržená opatření, která by měla přispět k rozptýlení jakýchkoli pochybností na straně Úřadu při vnímání cenových plánů účastníka s tím, že však zde uvedené cenové plány budou podléhat schválení ze strany ČTÚ.

Závěrem svého vyjádření účastník řízení opakuje jednotlivé body svého vyjádření a navrhuje, aby Úřad správní řízení č.j. S 127/04 zastavil. K tomu Úřad uvádí, že účastník řízení nepředložil žádné nové skutečnosti, a proto rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto rozhodnutí.

Na ústním jednání konaném na základě výše uvedené žádosti účastníka řízení dne 24. března 2005 pak účastník řízení uvedl, že předmětem jeho prezentace by mělo být

objasnění principů, které by měly řídit nové cenové plány aplikované účastníkem řízení po té, co dojde k finální dohodě ohledně těchto principů s ČTÚ, přičemž jednání s ČTÚ probíhají neustále a jejich předmětem je mj. nastavení věcných podmínek, které budou obsaženy v cenovém rozhodnutí ČTÚ a tak budou přímo regulovat (kromě ceny) samotnou tvorbu a aplikaci cenových plánů ze strany ČESKÉHO TELECOMU. Účastník řízení uvedl, že hodlá principy nastavené těmito cenovými rozhodnutími v maximální možné míře dodržovat a aplikovat s tím, že má za to, že jedním ze základních principů bude rebalancování cen. Dalším nosným prvkem nových cenových plánů by dle účastníka řízení mělo být výrazné zjednodušení jejich struktury a s tím spojené oddělení ceny za používání (přístup) od cen aplikovaných za telefonické hovory, neměly by tedy být používány žádné hovorové kredity v rámci měsíčního paušálu. Zástupce ČESKÉHO TELECOMU předpokládá, že ČTÚ by měl rozhodnutí o cenách pro koncové zákazníky vydat do konce dubna 2005, není mu však ani rámcově známo, jaká bude výše nových regulovaných maximálních cen.

Dle účastníka řízení by měla být nabídka cenových plánů stažena do 1. května 2005, avšak zákazníci budou moci tyto cenové plány i nadále využívat. Koncept cenové strategie předložený Úřadu dopisem ze dne 5. března 2005 se průběžně mění a ke dni jednání (24. března 2005) jsou návrhy cenové strategie již ve znění odlišném od toho, které bylo předloženo Úřadu dne 5. března 2005 (*pozn. Úřadu – jako návrh opatření*). Dále uvedl, že návrhy cenových rozhodnutí předložené Úřadu dne 5. března 2005 neobsahují čísla ČTÚ, ale čísla dosazená ČESKÝM TELECOMEM. Opatření, která ČESKÝ TELECOM navrhuje, že přijme, spočívají v tom, že by mělo dojít k úplné eliminaci veškerých prvků stávajících cenových plánů, které jsou podle něj vnímány Úřadem jako problematické, s tím, že tyto cenové plány budou definitivně staženy z nabídky ČESKÉHO TELECOMU a nahrazeny novými cenovými plány, které tyto prvky nebudou obsahovat a budou vycházet z nového cenového rozhodnutí ČTÚ, přičemž účastník řízení uvedl, že fakticky může toto nové opatření realizovat teprve po té, co dojde k vydání nového cenového rozhodnutí ze strany ČTÚ regulujícího tuto problematiku. K dotazu Úřadu, jakým způsobem bude účastník řízení postupovat v případě, že ČTÚ cenová rozhodnutí nevydá, však zástupce ČESKÉHO TELECOMU uvedl, že bude postupovat v zásadě podobným způsobem, jaký popsal výše (tj. v případě, že cenové rozhodnutí ČTÚ bude vydáno), bude všechny stávající cenové plány redukovat s tím, že stávající cenové plány nahradí novou nabídkou, která bude obsahovat odhadem 3 – 4 programy, jež budou tvořit nadstavbu k již existujícím plánům regulovaným ze strany ČTÚ s tím, že zákazník bude mít měsíční poplatek za používání shodný s regulovaným cenovým plánem (paušál by byl ve stejné výši jako u HOME STANDARD) a k tomu si bude moci dokoupit hovorový kredit.

Opatření nově navržená účastníkem řízení na jednání dne 24. března 2005 tedy spočívají v zavedení nového systému cenových plánů neobsahujících žádné z prvků vytýkaných společnosti ČESKÝ TELECOM v rámci tohoto správního řízení ze strany Úřadu a jejich nahrazení novým systémem cenových plánů, avšak základní podmínkou realizace tohoto opatření ze strany ČESKÉHO TELECOMU je dle účastníka řízení vydání příslušného cenového rozhodnutí ČTÚ, což je v plné kompetenci ČTÚ. Návrhy cenových rozhodnutí předložené Úřadu dopisem ze dne 5. března 2005 reflektují stav jednání mezi ČESKÝM TELECOMEM a ČTÚ k tomuto dni, avšak od té doby došlo k několika dalším jednáním a existují nové návrhy cenových rozhodnutí. Dále zástupce ČESKÉHO TELECOMU uvedl, že návrh cenových rozhodnutí předložený Úřadu dopisem ze dne 5. března 2005 je návrhem ČESKÉHO TELECOMU, jak by příslušné cenové rozhodnutí vydané ČTÚ mělo vypadat s tím, že průběžně v návaznosti na další jednání dochází k různým změnám čísel i jednotlivých ustanovení a podmínek v těchto návrzích uvedených. ČESKÝ TELECOM

navrhl, že po vydání cenového rozhodnutí stávající nabídku cenových plánů stáhne a nahradí novou a nabízení cenových plánů, které jsou předmětem tohoto řízení bude ukončeno nejpozději ke dni účinnosti předmětného nového cenového rozhodnutí ČTÚ. V rámci ČESKÉHO TELECOMU však dle účastníka řízení není zcela vyjasněno, do kdy bude možné tyto cenové plány aktivně používat. Předmětem jím navrhovaných opatření je tedy eliminace cenových plánů výše popsaným způsobem, a to v přímé návaznosti na připravované cenové rozhodnutí ČTÚ, kterým se vydává seznam telekomunikačních služeb s regulovanými cenami platnými pro určené prodávající a kupující (fyzické i právnické osoby) telekomunikačních služeb uvedených v tomto cenovém rozhodnutí s tím, že dle názoru účastníka řízení by toto cenové rozhodnutí mohlo být vydáno nejpozději do konce dubna 2005.

Úřad uvádí, že čl. 5 Nařízení zmocňuje soutěžní úřady jednotlivých členských států k tomu, aby v řízeních vedených pro porušení čl. 81 a nebo 82 přijímaly závazky. Dle § 11 odst. 3 – 6 zákona je pak možné taková opatření přijímat jen za podmínky, že účastníci řízení od podání návrhu na přijetí opatření do rozhodnutí Úřadu o přijetí takového opatření nesmějí postupovat způsobem, který je předmětem výhrad ze strany Úřadu – tato podmínka však nebyla ze strany účastníka řízení splněna. Opatření navržená účastníkem řízení pak dle těchto ustanovení nelze rovněž přijmout tehdy, když zneužití dominantního postavení posuzované Úřadem ve správním řízení mělo za následek podstatné narušení hospodářské soutěže, což je bezpochyby i případ posuzovaný v tomto správním řízení. Také je nezbytné konstatovat, že za opatření nelze považovat návrh cenových rozhodnutí jiného státního orgánu nebo následný postup účastníka řízení podmíněný vydáním těchto cenových rozhodnutí, neboť v případě, že ČTÚ vydá jakákoli cenová rozhodnutí týkající se služeb společnosti ČESKÝ TELECOM, se tato stávají automaticky pro účastníka řízení závaznými a vynutitelnými. Rovněž je nezbytné podotknout, že se jedná o pouhý návrh cenových rozhodnutí a nikoli o finální již vydanou verzi, která může doznat ze strany ČTÚ změn, případně nelze vyloučit, že ČTÚ k jejich vydání vůbec nepřistoupí. Z tohoto důvodu Úřad nevyužil možnosti přijímat závazky dle Článku 5 Nařízení a dle zákona, což rovněž sdělil účastníku řízení dopisem ze dne 25. března 2005.

Na uvedeném jednání účastník řízení rovněž zopakoval svou žádost o poskytnutí lhůty pro dodání analýzy trhu poskytování veřejných telekomunikačních služeb prostřednictvím veřejných pevných telekomunikačních sítí do 30. dubna 2005. Úřad k tomu konstatuje, že disponuje dostačujícími informacemi k vymezení relevantních trhů, na kterých dochází k jednání účastníka řízení posuzovanému v tomto správním řízení včetně stanovení tržních podílů a posouzení soutěžního prostředí na nich ve smyslu příslušné české i komunitární soutěžní legislativy a judikatury. Již na jednání konaném dne 16. září 2004 byl účastník řízení vyzván, aby se k otázce vymezení relevantního trhu a postavení společnosti ČESKÝ TELECOM na něm vyjádřil – ČESKÝ TELECOM následně dopisem ze dne 20. prosince 2004 odkázal na své vyjádření ze dne 4. června 2004, se kterým se Úřad již vypořádal výše v tomto rozhodnutí.

Dne 25. března 2005 Úřad obdržel dopis podepsaný Mgr. Petrem Doubravou, manažerem právní podpory obchodu společnosti ČESKÝ TELECOM nazvaný „Vyjádření ohledně opatření zvažovaných ze strany ČESKÉHO TELECOMU, a.s. ve věci správního řízení č.j. S 127/04 vedeného Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže ve věci porušení ustanovení čl. 82 Smlouvy o založení Evropského společenství“, kterým doplňoval informace poskytnuté zástupci účastníka řízení na ústním jednání dne 24. března 2005 týkající se navrhovaných opatření ohledně realizace nové podoby/struktury cenových plánů. Mgr. Doubrava (který však nedoložil Úřadu plnou moc pro zastupování společnosti ČESKÝ

TELECOM v tomto správním řízení) Úřadu sdělil, že pokud ČTÚ vydá nové cenové rozhodnutí, ve kterém nebudou do ceny měsíčního paušálu zahrnuty hovorové kredity, a to v době očekávané společností ČESKÝ TELECOM (tj. do konce dubna 2005), hodlá společnost ČESKÝ TELECOM od účinnosti tohoto cenového rozhodnutí reagovat na tuto skutečnost zrušením veškerých stávajících nabídkových cenových plánů (obsahujících hovorové kredity v Kč nebo minutách jako součást služby za používání přístupové sítě) na trzích, na kterých má ČESKÝ TELECOM de názoru Úřadu dominantní postavení, přičemž nabídne novou cenovou strukturu nabídkových tarifů, ve kterých nebude do ceny za používání přístupové sítě zahrnutý hovorový kredit, s tím, že bude i nadále při tvorbě nabídkových cen respektovat platné právní předpisy včetně zákona č. 526/1990 Sb., o cenách, ve znění pozdějších předpisů, a navazující předpisy. Dle jeho názoru tak dojde k odstranění Úřadem naznačených výhrad k jednání ČESKÉHO TELECOMU (možné vázání na sobě nezávislých služeb). Mgr. Doubrava ke svému dopisu přiložil předběžný návrh nových nabídkových cenových plánů vycházejících z předpokladu, že ČTÚ odsouhlasí průměrnou rebalancovanou cenu za používání přístupové sítě ve výši cca 418 Kč. V případě účinnosti nového cenového rozhodnutí ČTÚ k 30. dubnu 2005 budou od 1. května 2005 nabízeny nové nabídkové tarify s tím, že s ohledem na zákon č. 526/1990 Sb., o cenách, ve znění pozdějších předpisů, budou zákazníkům účtovány od 1. srpna 2005. Pokud ČTÚ cenové rozhodnutí nevydá, pak ČESKÝ TELECOM dle vyjádření Mgr. Doubravy hodlá k 1. květnu 2005 zrušit stávající strukturu nabídkových cenových plánů a nabídnout svým účastníkům novou strukturu tarifů založenou na cenovém plánu HOME ZERO.

K výše uvedené již třetí modifikaci navržených opatření Úřad uvádí, že mu tento návrh byl předložen osobou, která nedoložila Úřadu oprávnění vystupovat v tomto správním řízení jménem společnosti ČESKÝ TELECOM. Bez ohledu na tuto skutečnost by však Úřad ani tento návrh opatření nemohl akceptovat, přičemž důvody jsou shodné jako u dřívějších dvou návrhů opatření uvedených výše. Úřad proto konstatuje, že ani v tomto případě tedy nejsou splněny podmínky pro přijetí opatření stanovené Nařízením a zákonem.

Závěr

Ve správním řízení bylo tedy prokázáno, že společnost ČESKÝ TELECOM nabízí svým koncovým zákazníkům z řad domácností, drobných podnikatelských subjektů a zákazníkům užívajících ISDN připojení neregulované cenové plány, které obsahují měsíční paušál za pronájem telefonní stanice s hovorovými kredity nebo volnými minutami, přičemž hovory, které jsou do výše tohoto kreditu, nejsou zákazníkovi účtovány zvlášť. Cenové plány nabízené účastníkem řízení obsahující hovorové kredity nebo volné minuty přinášejí zákazníkům i další výhody v podobě například nižších cen za hovorné, ale tyto výhody zákazník dostane jen tehdy, pokud zaplatí pravidelně každý měsíc cenový plán obsahující kombinaci měsíčního paušálu (včetně hovorového kreditu nebo volných minut) a hovorného, a to bez ohledu na to, zda vyčerpá celý hovorový kredit nebo všechny volné minuty v takovém cenovém plánu obsažené. Dále bylo prokázáno, že společnost ČESKÝ TELECOM zavedla od května 2004 tzv. balíček Internet Expres, ve kterém je zákazníkům poskytována u linek se zřízenou službou ADSL zvýhodněná cena měsíčního paušálu pro cenové plány typu Universal a Universal dialog, čímž rovněž dochází k vázání předmětných služeb. K obdobnému vázání pak dochází i v případě služby Internet Expres Optimal, kdy má zákazník rovněž možnost získat cenový plán typu Universal nebo Universal dialog za zvýhodněnou cenu.

Z provedeného dokazování dále vyplynulo, že společnost ČESKÝ TELECOM je při tvorbě neregulovaných cenových plánů pouze obecně vázána tzv. koeficientem „M“ stanoveným rozhodnutím ČTÚ (tj. souhrn veškerého zvýšení cen této společnosti nesmí tento koeficient překročit), ale jinak je struktura těchto plánů ponechána na svobodném podnikatelském rozhodnutí ČESKÉHO TELECOMU, **ČTÚ žádným jiným způsobem do obchodních rozhodnutí účastníka řízení, která se týkají struktury jím nabízených neregulovaných cenových plánů, nezasahuje,** povinnost nabízet tyto cenové plány tak, jak jsou koncipovány, ČESKÉMU TELECOMU z žádného právního či jiného předpisu nevyplývá, a účastník řízení má možnost vytvořit neregulované cenové plány tak, aby jejich měsíční paušály neobsahovaly hovorové kredity nebo volné minuty. Bylo tedy prokázáno, že účastník řízení není při tvorbě cenových plánů, které jsou předmětem tohoto správního řízení, vázán žádným právním ani jiným předpisem, ze kterého by mu vyplývala povinnost nabízet tyto plány s hovorovými kredity nebo volnými minutami obsaženými v rámci měsíčního paušálu. Úřad tedy konstatuje, že **účastník řízení opakovaně rozhodl o zavádění nových cenových plánů vedoucích k narušení hospodářské soutěže, a to na základě vlastního podnikatelského rozhodnutí, ač mu byly známy výhrady Úřadu k zahrnutí hovorových kreditů nebo volných minut do měsíčních paušálů.**

Účastník řízení se dále dopustil porušení čl. 82 Smlouvy o založení ES tím, že v cenových plánech Telefon Universal dialog a Business Universal dialog pro vnitrostátní hovor stanovil minimální délku hovoru podléhající zpoplatnění na jednu hodinu za cenu 9,90 Kč bez DPH, a v cenových plánech Telefon Volno a Telefon Víkend stanovil prvních 30 minut volání zdarma – rovněž tímto jednáním se účastník řízení dopustil, jak je popsáno výše v tomto rozhodnutí, vázání služeb. Úřad spatřuje porušení čl. 82 Smlouvy o založení ES rovněž v diskriminaci zákazníků z řad domácností užívajících jiné cenové plány společnosti ČESKÝ TELECOM než cenové plány Telefon 70, Telefon 120, Telefon 240, Telefon a Internet 90+300, Telefon a Internet 180+660, Internet 780, Telefon Universal a Telefon Universal dialog, neboť pouze v kombinaci s těmito cenovými plány lze využívat nadstavbové balíčky Volno a Víkend.

Na základě posouzení všech výše uvedených skutečností Úřad rozhodl, že jednání společnosti ČESKÝ TELECOM je zneužitím dominantního postavení ve smyslu čl. 82 Smlouvy o založení ES, jak je deklarováno ve výroku tohoto rozhodnutí.

Odůvodnění výše pokuty

Podle ustanovení § 21a odst. 5 a § 22 odst. 2 zákona může Úřad soutěžitelům, kteří úmyslně nebo z nedbalosti porušili čl. 82 Smlouvy o založení ES, uložit pokutu do výše 10 000 000,- Kč nebo do výše 10 % z čistého obrátu dosaženého za poslední ukončený kalendářní rok. Při rozhodování o výši pokuty Úřad přihlédne zejména k závažnosti, případnému opakování a délce trvání porušování zákona. Výše pokuty v mezích stanovených zákonem je věcí správního uvážení Úřadu a je v konkrétním případě individualizována skutkovými okolnostmi daného případu, stavem soutěžního prostředí a v neposlední řadě zaměřením a cíli soutěžní politiky. Obdobně postupuje při ukládání sankcí i Evropská komise a Evropský soudní dvůr (např. Rozsudek ESD ze dne 12.7.2001 ve věci Tate & Lyle plc, British Sugar plc and Napier Brown & Co. Ltd v Commission of the EC).

Po výše provedeném vyhodnocení jednání společnosti ČESKÝ TELECOM dospěl Úřad k závěru, že v daném případě jsou splněny podmínky pro uložení pokuty ve smyslu § 21a odst. 5 a § 22 odst. 2 zákona, přičemž při stanovení výše pokuty přihlédl Úřad

k následujícím skutečnostem:

Úřad především konstatuje, že v průběhu správního řízení bylo prokázáno, že k jednání, které je popsáno v bodě 1. výroku tohoto rozhodnutí, skutečně došlo. Stejně tak má Úřad za prokázané, že tímto jednáním byl porušen čl. 82 Smlouvy o založení ES.

V posuzovaném případě při zvažování výše pokuty přihlédl Úřad zejména k **závažnosti jednání**, v němž je spatřováno porušení zákona a které **představovalo pro konkurenty ČESKÉHO TELECOMU významnou bariéru pro rozvoj jejich podnikání v liberalizujícím se sektoru**. Pro vznik efektivní konkurence v telekomunikacích jsou vytvořeny podmínky obsažené v příslušných ustanoveních telekomunikačního zákona. Přijetím této normy byl vyjádřen veřejný zájem na tom, aby se hospodářská soutěž v odvětví telekomunikací co možná nejrychleji rozvíjela, čímž dojde k rozšíření nabídky služeb i ze strany jiných operátorů a v konečném důsledku i k rozšíření výběru pro konečného spotřebitele. Jestliže za tohoto stavu ČESKÝ TELECOM činil kroky k udržení či získání zákazníků způsobem popsaným v tomto rozhodnutí, významným způsobem, a to z pohledu zákona a Smlouvy o založení ES prostřednictvím nefér prostředků, omezoval své konkurenty v možnosti efektivně mu konkurovat.

Při stanovení výše pokuty Úřad rovněž zohlednil, že účastník řízení byl na protisoutěžní aspekty jím nabízených neregulovaných cenových plánů Úřadem **opakovaně upozorňován**, některé cenové plány nabízel již od února 2002 a nové plány zaváděl i v průběhu správního řízení. Úřad dále podotýká, že **účastník řízení učinil rozhodnutí o zavedení nových neregulovaných cenových plánů i přesto, že mu byly známy výhrady Úřadu** k zahrnutí hovorových kreditů nebo volných minut do měsíčních paušálů. Úřad rovněž nemohl nepřihlédnout k vyjádření účastníka řízení, který před zahájením správního řízení i v jeho průběhu podmiňoval zrušení hovorových kreditů a volných minut v cenových plánech posuzovaných v tomto správním řízení vydáním cenového rozhodnutí ČTÚ, avšak na ústním jednání konaném dne 24. března 2005 připustil, že nevydá-li ČTÚ cenová rozhodnutí, bude zřejmě ČESKÝ TELECOM všechny stávající cenové plány redukovat způsobem popsaným výše v tomto rozhodnutí¹⁷ – z uvedeného tedy vyplývá, že účastník řízení mohl protisoutěžní stav vytykány Úřadem odstranit kdykoli před zahájením nebo v průběhu tohoto správního řízení nezávisle na krocích ze strany ČTÚ. Ačkoli je předmětem posuzování ze strany Úřadu v tomto správním řízení pouze jednání účastníka řízení od 1. května 2004 a rovněž sankce uložená Úřadem se vztahuje pouze k tomuto období, nelze k tomuto postoji účastníka řízení nepřihlédnout.

Úřad se také zabýval **subjektivní stránkou** jednání účastníka řízení a zkoumal, zda ČESKÝ TELECOM v daném případě porušil zákon úmyslně či z nedbalosti. Jak již bylo uvedeno, Úřad účastníka řízení opakovaně upozornil, že v případě nepřijetí takových opatření, která by protisoutěžní ustanovení v neregulovaných cenových plánech odstranila, budou ze strany Úřadu zváženy další kroky v souladu se zákonem o ochraně hospodářské soutěže. Účastník řízení byl tedy ze strany Úřadu opakovaně prokazatelně informován o tom, že svým chováním narušuje hospodářskou soutěž ve smyslu zákona, a nemohl spoléhat, že svým jednáním nezpůsobí škodlivý následek, nýbrž věděl, že škodlivý následek může způsobit a pro případ, že jej způsobí, s tím byl srozuměn. Ve smyslu § 22 odst. 2 zákona se tedy ze

¹⁷ Účastník řízení uvedl, že pokud cenové rozhodnutí ČTÚ nebude vydáno, bude ČESKÝ TELECOM redukovat všechny stávající cenové plány s tím, že stávající cenové plány nahradí novou nabídkou, která bude obsahovat odhadem 3 – 4 programy, jež budou tvořit nadstavbu k již existujícím plánům regulovaným ze strany ČTÚ s tím, že zákazník bude mít měsíční poplatek za používání shodný s regulovaným cenovým plánem a k tomu si bude moci dokoupit hovorový kredit.

strany společnosti ČESKÝ TELECOM jedná o **úmyslné porušení zákona**, avšak dle všech skutkových zjištění jde o úmysl nepřímý, přičemž účastník řízení se úmyslně dopustil výše jmenovaného správního deliktu jak na **újmu ostatních soutěžitelů** – konkurentů společnosti ČESKÝ TELECOM, tak na **újmu spotřebitelů**.

Nezanedbatelným faktem je tedy i to, že ČESKÝ TELECOM své chování popsané v tomto rozhodnutí zaměřil na zákazníky z řad domácností, drobných podnikatelů a zákazníky užívajících ISDN připojení, kterých k 30. červnu 2003 bylo dle vyjádření účastníka řízení cca 346 tisíc, k 31. prosinci 2003 se jednalo o cca 1,042 mil. zákazníků a k 30. červnu 2004 o cca 1,27 mil. zákazníků (spr. spis šanon č. 3, č.l. 88)¹⁸. Tito zákazníci tak pro ČESKÝ TELECOM představují nezanedbatelný potenciál příjmů. Chová-li se zákazník ekonomicky, provolá primárně volné minuty nebo hovorový kredit získaný spolu s uhrazením měsíčního paušálu za telefonní linku od ČESKÉHO TELECOMU, a teprve poté zvažuje, zda pro svá volání využije konkurenty účastníka řízení. Poněvadž zákazník není informován, kdy volné minuty či hovorový kredit vyčerpal, a v případě některých cenových plánů ani nemůže nevyčerpaný kredit převést do dalšího měsíce, jsou zákazníci méně ochotni realizovat svá odchozí volání přes ostatní operátory, neboť by přišli o něco, co v rámci svého měsíčního paušálu získávají od ČESKÉHO TELECOMU „zdarma“ bez nutnosti vynaložit dodatečné náklady. Zákazníci musí rovněž volit, zda budou užívat cenový plán s hovorovým kreditem nebo volnými minutami, který má v celé řadě případů ve srovnání s plány bez kreditů nebo volných minut nižší cenu za měsíční paušál a v rámci kterého dostanou určité plnění „zdarma“ a nebo zda zvolí cenový plán bez hovorového kreditu nebo volných minut, který je však pro ně ve srovnání s cenovým plánem obsahujícím hovorový kredit či volné minuty vždy méně výhodný (viz srovnání v právním posouzení). Tímto postupem účastníka řízení je také jeho zákazníkům působena újma, neboť ti díky netransparentním cenovým podmínkám nemohou srovnat výhodnost nabídek jednotlivých operátorů.

Důsledky jednání ČESKÉHO TELECOMU se však zejména projeví u konkurentů této společnosti, kteří se dostali do situace, kdy do značné míry právě v důsledku protisoutěžního chování ČESKÉHO TELECOMU mohou vystupovat v roli pouze nevýznamné konkurence. Účastník řízení tím, že váže služby, a to měsíční paušál nabízený na trhu, kde má de facto monopolní postavení (měsíční paušál za pronájem telefonní stanice), a služby nabízené na trhu, kde již postupně vzniká soutěžní prostředí (hovorné), vytváří situaci, kdy jsou zákazníci motivováni, aby hovorový kredit či volné minuty, které získají zaplacením měsíčního paušálu, u ČESKÉHO TELECOMU vyčerпали a minimálně v rozsahu tohoto kreditu nebo volných minut nevyužívali služby volba/předvolba operátora pro svá odchozí volání. Za předpokladu, že by k takovému vázání služeb nedocházelo, by se totiž hospodářská soutěž na daných relevantních trzích mohla rozvíjet rychleji, což by v konečném důsledku přineslo benefity i pro koncové spotřebitele. Posuzované jednání účastníka řízení tedy značně ztížilo možnost ostatních operátorů skutečně a účinně společnosti ČESKÝ TELECOM konkurovat již od roku 2002 a tím zpomalilo i rozvoj zdravého konkurenčního prostředí, z něhož by v konečném důsledku profitoval spotřebitel. Tento závěr Úřadu byl potvrzen i svědeckými výpověďmi ostatních operátorů a rovněž vyplývá i z petice, kterou Úřad obdržel od společnosti TELE2. Úřad vzal při stanovení výše pokuty rovněž v úvahu, že jednání účastníka řízení posuzované v tomto správním řízení má nepříznivé dopady na strukturu

¹⁸ Například v tiskové zprávě společnosti ČESKÝ TELECOM ze dne 2. června 2004 je uvedeno, že pro některý z nových cenových plánů řady Telefon se rozhodlo více než 490 tis. zákazníků. V této tiskové zprávě se rovněž uvádí, že největšímu zájmu zákazníků se těší právě cenové plány obsahující volné minuty pro volání, například cenový plán Telefon 120 (cena měsíčního paušálu je 335 Kč bez DPH, obsahuje 120 volných minut pro volání) si již objednalo 366 tis. zákazníků; razantní nárůst uživatelů z nuly na téměř 50 tis. zaznamenal také nový program Telefon a Internet 90+300 (za 380 Kč bez DPH s 90 volnými minutami pro volání a 300 volnými minutami na Internet).

soutěže na společném trhu a byl jím také ovlivněn obchod mezi členskými státy Evropského společenství.

Úřad dále zohlednil, že v posuzovaném období významně posílilo postavení společnosti ČESKÝ TELECOM na trhu poskytování přístupu ke službám sítě Internet a přenosu dat za užití širokopásmových technologií xDSL (ADSL) veřejnými pevnými telekomunikačními sítěmi koncovým zákazníkům (ke konci roku 2004 překročil počet zákazníků služby Internet Expres 100 000; k 10. květnu 2004 měla společnost ČESKÝ TELECOM pouze cca 22 000 maloobchodních uživatelů ADSL služeb)¹⁹, přičemž služba Internet Expres včetně balíčku Internet Expres je koncovým zákazníkům nabízena od 12. května 2004.

Nabízením balíčku Internet Expres tedy rovněž vznikla újma zákazníkům i konkurentům společnosti ČESKÝ TELECOM, neboť ostatní operátoři na trhu mohou účastníku řízení při takto konstruovaném balíčku Internet Expres jen obtížně konkurovat. ČESKÝ TELECOM tak diskriminuje ostatní poskytovatele služeb přístupu k Internetu pomocí ADSL, kteří sice mohou poskytovat vlastní službu přístupu k Internetu pomocí ADSL spolu se zvýhodněným cenovým plánem typu „Universal“ (tedy za 279 Kč bez DPH pro koncového zákazníka), ale kromě toho ČESKÝ TELECOM od ostatních poskytovatelů služeb přístupu k Internetu pomocí ADSL požaduje 275 Kč/měsíc/zákazníka jako příplatek za nadhovorové pásmo. Postupem účastníka řízení je působená újma rovněž těm zákazníkům společnosti ČESKÝ TELECOM, kteří cenové plány typu Universal nebo Universal dialog odeberou pouze samostatně a nikoli současně se službou ADSL, neboť platí vyšší cenu za používání hlavní telefonní stanice.

Nezanedbatelnou skutečností je, že protisoutěžního chování se dopustil subjekt, který již byl za obdobné porušení soutěžních pravidel v minulosti **sankcionován**. To, že je společnost ČESKÝ TELECOM obeznamenána se zákonem o ochraně hospodářské soutěže, vyplývá mimo jiné i z toho, že v minulosti již Úřad vedl se společností ČESKÝ TELECOM několik správních řízení, a to například pod **č.j. S 104/99** nebo **č.j. S 1/03** – v obou případech byla posuzována jednání společnosti ČESKÝ TELECOM namířená proti potenciálním či skutečným konkurentům. Kromě těchto dvou případů Úřad dále zohlednil, že se společnost ČESKÝ TELECOM **opakovaně dopustila porušení zákona** o ochraně hospodářské soutěže **i při nabízení ADSL služeb** a také ve všech těchto případech bylo její jednání **zaměřeno na vyloučení potenciální či stávající konkurence**. Jedná se například o rozhodnutí Úřadu ve správním řízení **č.j. S 252/02** ve znění rozhodnutí předsedy R 16/2003 ze dne 26. října 2004, kterým byla společnosti ČESKÝ TELECOM pravomocně uložena sankce ve výši 23 milionů Kč za to, že v období od 25. února 2002 do 27. ledna 2003 znemožnila jiným operátorům vstup na trh zprostředkování přístupu ke službám sítě Internet a přenosu dat za užití širokopásmových technologií xDSL (ADSL) veřejnými pevnými telekomunikačními sítěmi, čímž zneužila svého dominantního postavení na tomto trhu na újmu jiných oprávněných provozovatelů veřejných telekomunikačních sítí a konečných spotřebitelů. Dalšího porušení zákona při nabízení ADSL služeb se společnost ČESKÝ TELECOM dopustila tím, že se svými dodavateli **ADSL modemů** uzavřela **zakázanou dohodu o nepřímém určení minimálních cen** pro prodej ostatním operátorům těsně před tím, než umožnila ostatním operátorům dodávat ADSL modemy přímo koncovým zákazníkům – za toto jednání (správní

¹⁹ Viz tiskové zprávy společnosti ČESKÝ TELECOM ze dne 4. ledna 2005:

http://www.telecom.cz/infocentrum/tiskove_centrum/tiskove_zpravy/clanek.php?tz=04012005_1

a ze dne 11. května 2004:

http://www.telecom.cz/infocentrum/tiskove_centrum/tiskove_zpravy/clanek.php?ct_tisk=yes&tz=11052004_2

řízení č.j. S 193/03) byla společnosti ČESKÝ TELECOM uložena sankce. V posledním posuzovaném případě (č.j. S 135/04) se jednalo o zneužití dominantního postavení společností ČESKÝ TELECOM při zveřejnění velkoobchodní a maloobchodní nabídky na ADSL služby ve stejný den, čímž ČESKÝ TELECOM neposkytl ostatním operátorům dostatečný časový prostor k tomu, aby mohli vytvořit své vlastní nabídky založené na ADSL a tak společnosti ČESKÝ TELECOM konkurovat. Rovněž za toto jednání byla účastníku řízení uložena pokuta, a to ve výši 90 mil. Kč. Je tedy nepochybné, že i přesto, že je účastník řízení obeznámen s příslušnou legislativou platnou pro ochranu hospodářské soutěže, nebral na tuto legislativu ohled.

Ačkoli je předmětem posuzování ze strany Úřadu v tomto správním řízení možné porušení čl. 82 Smlouvy o založení ES účastníkem řízení, je nutné uvést, že národní soutěžní právo vychází ze stejných principů jako soutěžní právo komunitární, a proto při stanovení výše sankce může Úřad k výše uvedeným v minulosti vedeným správním řízením se společností ČESKÝ TELECOM ve věci porušení soutěžních pravidel přihlídnout. Lze tak konstatovat, že dosavadní zásahy Úřadu proti jednání účastníka řízení, které Úřad již v minulosti označil za protisoutěžní, nebyly dostatečné. Proto Úřad v tomto případě i vzhledem k této skutečnosti dospěl k závěru, že při úvahách o výši sankce za protisoutěžní jednání v tomto správním řízení, při respektování zásady, že taková sankce nesmí být pro účastníka řízení likvidační, musí zohlednit i tento postoj účastníka řízení.

Všechny výše uvedené skutečnosti svědčí v neprospěch společnosti ČESKÝ TELECOM. Při posuzování chování účastníka řízení Úřad neshledal žádné polehčující okolnosti.

Vzhledem k závažnosti porušení zákona Úřad nevyužil možnosti uložit pokutu do výše 10 000 000 Kč, ale přihlédl při stanovení její výše k čistému obratu společnosti ČESKÝ TELECOM za rok 2004.

Po vyhodnocení všech shora uvedených skutečností proto Úřad dospěl k závěru, že v daném případě pokuta uložená ve výši 210 000 000 Kč splní jak úlohu represivní, tak i roli preventivní a vzhledem k finanční situaci společnosti ČESKÝ TELECOM nebude pro společnost ČESKÝ TELECOM likvidační.

Poučení o opravném prostředku

Podle ustanovení § 61 odst. 1 správního řádu lze proti tomuto rozhodnutí do 15 dnů ode dne jeho doručení podat rozklad k předsedovi Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže prostřednictvím Úřadu. Včas podaný rozklad má odkladný účinek.

Ing. Vladimír Stankov, CSc.
vrchní ředitel

JUDr. Luděk Svoboda
pověřený zastupováním

Rozhodnutí obdrží:

Mgr. Tomáš Skoumal, advokát
Klimentská 46
110 02 Praha

ČESKÝ TELECOM, a.s.
Olšanská 55/5
130 34 Praha 3